

Bakony Barlangkutató Egyesület

1991

OKTH  
Barlangtani Intézet  
BTJ 91/3  
\* Könyvtár \*

I. Az 1991.

(Gyurman Csaba)

I. a. Munka

I. Feladat

a. Újra

b. 2.

c. Buzs

d. Bk

e. Bk

f. Bk

II. Bar

a. Bk

b. Bk

c. Bk

## A BAKONY BARLANGKUTATÓ EGYESÜLET

### 1991. ÉVI JELENTÉSE

a. Bk

b. Bk

c. Bk

Irta: Gyurman Csaba  
Húri Péter  
Klinger László  
Schreithofer Nóra

Ajka, 1991. december 31.

## 1. Az 1991. évi munkaterv végrehajtásának értékelése

(Gyurman Csaba)

### 1.1. Munkaterv az 1991. évre

#### I. Feltáró munka

- a., Öreg-köves-viznyelőbarlang
- b., M 2/a viznyelőbarlang
- c., Bujó-lik
- d., Bk 1-es viznyelőbarlang
- e., Bk 4-es viznyelőbarlang
- f., Padragi-zsomboly

#### II. Barlangkataszterezés

- a., 4430-as kataszteri terület
- b., 4461-4462-es kataszteri terület
- c., 4440-es kataszteri terület

#### III. Karszthidrológiai vizsgálatok

- a., vízhozammérések
- b., vizelemzések
- c., csepegésmérések

#### IV. Karsztgeológiai vizsgálatok

- a., viznyelők kitöltésvizsgálata
- b., közetgyűjtés

#### V. A kutatóház fejlesztése

- a., a laboratórium fejlesztése
- b., közettár kialakítása

### 1.2. A végrehajtás értékelése

A csoport létszámának nagymértékű csökkenése (kb. 50 %) miatt sajnos munkatervünk egy részét nem sikerült végrehajtanunk.

A létszámcsökkenés elsősorban a nagyobb létszámot igénylő munkáinkat akadályozta. A feltáró munkában csak azokat a barlangokat kutattuk, amelyek kutatásához 2-3

ember elég volt (Öreg-köves, Bujó-lik).

A barlangkataszterezési munka a nagy terület és a bizonytalan helymeghatározások miatt nagyon időtrabló munka volt (terepbejárások, irodalmi anyag összegyűjtése), így ez miatt is kevesebbet tudtunk mással foglalkozni.

A hidrológiai vizsgálatokból csak egy vízhozammérőt készítettünk el, vízelemzéseket végeztünk.

Folytattuk az Öreg-köves-víznyelő kitöltésvizsgálatát egy kutatóárok ásásával, de munka befejezése 1992-re húzódik át.

A laboratórium fejlesztését pénzügyi nehézségek és a kutatóház áramellátásának megszűnése miatt nem sikerült megoldani.

## **2. Összefoglalás (Gyurman Csaba)**

### **2.1. Feltáró munka, barlangvédelem**

Feltáró munkát két barlangban folytattunk. Az Öreg-köves-víznyelőbarlangban egy rövidebb mellékágat bontottunk meg.

A Bujó-likban megkezdjük az omladékhegy átbonthatását, 1992-ben a nagyméretű kövek miatt eszközfejlesztést kell végrehajtani.

Megkezdjük az Öreg-köves-víznyelőbarlang ácsolatának cseréjét, karbantartottuk a többi barlang ácsolatát, csörlőállványát.

### **2.2. A kutatások eredményeinek feldolgozása**

A Déli-Bakony és a Balaton-felvidék víznyelőinek felkutatása során megfigyeltük, hogy több tó körül alakult ki víznyelő (Vízvörös-tó, Nagyvázsony; Nagy-tó, Vászoly;

Füzeti-tó, Balatoncsicsó).

Megállapítottuk, hogy a karsztvízszint a tavak szintje körül ingadozott, így a víznyelők nemcsak víznyelőként, hanem forrásként is viselkednek, vagyis katavotrák.

ket.

A biológiai megfigyeléseink során a Bujó-likban, a Tűzköves-hegyi-barlangban és a Hajszaabarnai Pénz-likban denevérszámlálásokat végeztünk. A barlangi denevérállományok rendszeresen csökkennek, amelyet csak barlanglezárással lehetne megoldani. Rovargyűjtést végeztünk a Bujó-likban és a Fortuna-barlangban.

A Bujó-lik kutatása során gyűjtött megfigyeléseink alapján cáfoljuk Kárpát Józsefnek a barlang kialakulására vonatkozó elméletét (vetődéses barlangeltolódás).

3-4

A barlangkataszterezési munka feldolgozása során a Déli-Bakony barlangjait foglaltuk rendszerbe. A 4430-as kataszteri területen nagyon magas a dolomitban, a bazaltban és a konglomerátumban kialakult barlangok aránya.

### **2.3. Barlangkataszterezés**

Befejeztük a 4430-as kataszteri terület barlangjainak feltérképezését. A területen 116 barlangról van tudomásunk, amelyből négyet nem sikerült megtalálnunk (valószínűleg megsemmisültek), 19-et lebányásztak, betömtek vagy beomlottak. Így 93 barlang dokumentálása történt meg.

5-6

Folytattuk a 4462-es kataszteri terület barlangjainak térképezését.

### **2.4. Csoportélet**

Továbbra is rendszeresen tartjuk a kapcsolatot az Alba Regia, a Heliktit és a Bauxit csoporttal. 1991-ben az Alba Regia és a Heliktit csoporttal végeztünk közös kutatásokat a Mecsek-hegyen és a Kab-hegyen.

Sajnos nagyon hátráltatta kutatóházi munkánkat, fejlesztéseinket, hogy megszűnt a kutatóház áramellátása (ismeretlen személyek ellopták a házat tápláló vezetékét).

### **3. Feltáró kutatás, barlangvédelem**(Gyurman Cs., Klinger L.)

#### **3.1. Öreg-köves-viznyelőbarlang**

A múlt évhez képest erősen lecsökkent létszámunk miatt a barlangban csak kisebb bontást végeztünk. A 8-as (Travi)aknában bontottunk meg egy oldalágat, amelyben 3-4 m<sup>3</sup> anyag kitermelésével 3 métert jutottunk előre.

A barlang teljes hossza jelenleg 196 m.

#### **3.2. Bujó-lik**

##### **3.2.1. Előző kutatások**

A barlangot 1960. évben tárta fel a Markó L. vezette Veszprémi Barlangkutató Csoport. 1978-ban az Alba Regia Barlangkutató Csoport kutatta, ekkor lett először a szifon kibontva.

1979-ben a Cholnoky Jenő Barlangkutató Csoport ajkai barlangkutatói bontották ki az előző kutatás óta újra eltömődött szifont, valamint kisebb bontást végeztek az omladékhegy tetején.

Több évi szünet után a Bakony Barlangkutató Egyesület kezdte meg újra a barlang kutatását.

##### **3.2.2. A további feltáró kutatás indokai**

Már a szifon első kibontása után megfigyeltük, hogy míg

a kibontás előtt hosszú évekig sohasem apadt le a szifon, a kibontás pedig az állandó vízfolyás ellenére szinte állandó jelleggel nyitva volt, csak rövidebb időszakokra zárult be.

Ebből arra a következtetésre jutottunk, hogy a szifonban lévő törmelék eltávolításával egy olyan dugó lett megszüntetve, amely a szifonban felduzzasztotta a vizet. A víz így egy eddig még nem ismert úton az omladékhegy alá folyik, majd a jelenleg eltömődött főágon folytatja útját a barlang mélyebb részei felé.

Az 1980-as évek közepén a Grand Kanyon bal oldali fala mellett az omladékhegy alá vezető patakmedret figyeltünk meg, amely nem a jobb fal mellett lévő szifon, hanem a Grand Kanyon végének bal oldali sarka felé tartott.

A fentiek alapján feltételezzük, hogy a barlang eltömődött főága az omladékhegy mögött, a Grand Kanyon bal oldali sarkánál lévő törésvonal mentén, nagyjából a szifon szintjében van.

### **3.2.3. A Bujó-lik feltáró kutatása**

Az 1991-es évben folytattuk a Bujó-lik előző évben megkezdett kutatását. Mivel a szifonon újrabontása után megint nem sikerült átjutni, másik ponton kezdtük meg a feltárást.

Az eltömődött főág kibontását két irányból is el lehetett volna kezdeni. Az első módszer: a szifon irányából az omladékhegy hatalmas méretű kövei között bontani, ezt azonban az omlásveszély miatt elvetettük. A második módszer az omladékhegy felülről történő megbontása. Előnyei: nincs omlásveszély és a nagyméretű kövek kibontása könnyebb. Hátránya: sokkal nagyobb mennyiségű anyagot kell megmozgatni, mintegy 3-4 m<sup>2</sup>-es területen kell esetleg 6-6,5 m mélységig lebontani.



Először az omladékhegy tetején mintegy 50-60 cm vastagságú meszes, összecementálódott törmelékot bontottuk át, amely alatt hatalmas méretű kövek jelentkeztek, közöttük vörösesbarna agyagkitöltéssel. A köveket kézi erővel, vésővel, nagykalapáccsal vertük szét.

#### Barlang

A feltárás nehézségét az igen nehezen hasadó, rendkívül márgás mészkötömbök jelentették. Igen nehezen törhetővé teszi a kőzetet a benne kőzetalkotó mennyiségben lévő egysejtű foraminiferák (Nummulites millecaput) váza. Ezek a vázak majdnem beton keménységűvé teszik a követ.

1991-ben 210 munkaórával, 7-8 m<sup>3</sup> anyag kitermelésével 2,5 m mélységig jutottunk le.

### 3.3. Barlangvédelem

Az öreg-köves-víznyelőbarlang bejárati aknája ácsolatának tönkremenése miatt a barlang bontását az év második felében szüneteltettük. Megkezdjük az ácsolat kicserélésének előkészítését. Az akna fölé nagy teherbírási háromlábú állványt építettünk az ácsolat cseréjének megkönnyítésére. Amennyiben 1992-ben elegendő pénz áll rendelkezésünkre, megkezdjük az akna végleges kiépítését és a barlang lezárását.

Az M 2/a-víznyelőbarlang ácsolatát felújítottuk, karbantartottuk. Kicseréltük a Padragi-zsomboly csörlőállását. A Fortuna-barlang víznyelőjéből eltávolítottuk az erdőirtás maradványait.

Sajnos a barlangászok, kutatók, természetvédők szinte örök és néha kilátástalan harcát az emberi butasággal és meggondolatlansággal nekünk is tapasztalnunk kellett az idén. Az Ajka-Padragkúthoz viszonylag közel lévő és sokak által ismert Bujó-likba, ahová kutatási engedélyünk is van, sorozatosan behatoltak. Gyűjtőszervedély vagy vagányságuk bizonyítéka volt-e az a pár cseppkő-zászló töredék, nem tudhatjuk. Sajnos nem elégedtek meg

az elvitt cseppkövekkel, hanem több helyen szétverték vagy próbálkoztak vele. Mindenesetre ige látványos munkát végeztek a legszebb képződményben, megcsonkították a már régebben megrongált drapériát.

A barlang felfedezése után le volt ugyan zárva, de lakatját többször leverték, az ajtó és kerete az idők folyamán teljesen tönkrement, megette a rozsdá.

1991 október végén megterveztük az új bejáratot, amelyet feltétlenül meg kell valósítanunk.

#### 4.1.1. Főút

##### 4.1.1.1. Főút

##### Balatoncsanak

##### Balázs-hegy

##### lyezkedés

##### mély, 8

##### naa vezet

##### víznyelők

##### langot, 10

##### möködni 10

##### van töltés

##### 10

##### A Balázs-hegy

##### lyekben 10

##### de nem sz

##### akadt. A

##### terf. ma

##### al felzár

##### gasságba

##### 10

##### A tötöl

##### Bán-kút

##### Balázs-hegy

##### 10

##### A kút, 10

##### helyezkedés

##### A távolság

##### triász

##### geológus

#### 4. A kutatások eredményeinek feldolgozása

##### 4.1. Lefolyástalan mélyedések a Déli-Bakonyban és a Balaton-felvidéken (Gyurman Cs.)

Irodalomból ismert adatok alapján (Cholnoky 1918, Eszterhás 1984) szándékoztunk felkeresni kataszterezés közben néhány víznyelőt és barlangot Balatoncsicsó, Nagyvázsony és Vászoly határában. Mindhárom helyen a víznyelők tavak mellett helyezkednek vagy helyezkedtek el.

###### 4.1.1. Füzeti-tó Balatoncsicsó

Balatoncsicsón a Füzeti-tó (egyes helyeken Füzési-tó) a Balázs-hegy fennsíkjának lefolyástalan mélyedésében helyezkedik el. A tótól mintegy 80-100 m-re egy kb. 3 m mély, 8 m átmérőjű víznyelő található, amelyhez árok nem vezet. Eszterhás I. barlangkataszterében Füzési-tó víznyelőbarlangja néven szerepel. A nyelőben sem barlangot, sem szálkókibúvást nem találtunk. A víznyelőt működni még nem láttuk. A tó nagyon sekély, erősen fel van töltődve, sokszor szinte teljesen kiszárad.

A Balázs-hegy délnyugati oldalán szőlők vannak, amelyekben már több helyen kíséreltek meg kutakat fúrni, de nem sikerült vizet találni. Mindössze egy kivétel akadt. A Füzeti-tótól nyugatra, mintegy 400 m-re, 281 m tszf. magasságban van a hegy egyetlen kútja, amelyben a felszíntől 4 m-re van a víz, vagyis 277 m tszf. magasságban.

A tótól keletre mintegy 500 m távolságban található a Bán-kút nevű forrás, amely szintén egyedüli az egész Balázs-hegyen.

A kút, a víznyelő, a tó és a forrás egy vonal mentén helyezkedik el.

A tavat körülvevő terület karsztos felszín (középső triász mészkő), amelyen a víz összegyűlésének lehetősége nagyon kicsi.

#### 4.1.2. Nagy-tó Vászoly

Vászolytól délnyugatra mintegy 2,5 km-re található a Nagy-tó egy nagyméretű lefolyástalan mélyedésben.

1991. március 17-ei terepbejárásunkkor medre teljesen száraz volt. Közepén egy mesterséges árok vágja át, amelyben csak egy helyen volt kevés víz. A tó északi végén egy gémeskút maradványai láthatók. A kútban a felszíntől 1 m-re volt a víz.

Egyes térképeken a tótól délre jelzik a legmélyebb területet. Itt azonban csak néhány 0,3-1,0 m mély, 3-4 m átmérőjű tölcsérialakú mélyedést találtunk, amelyekhez árok nem vezetett. Veress M. 1980-ban a tó nyugati oldalán még látott egy erősen feltöltődött víznyelőt, amelyben vízvezető járatok is voltak. Egy vászolyi lakos szerint itt egy nagy, sziklás nyelő volt.

A terület egy részét jelenleg is Nyelőnek nevezik, és a térképeken is így szerepel. Ez arra utal, hogy ez a rész nyelőként is működött. Eszterhás I. Nagy-tói-víznyelőbarlangként említi (Eszterhás 1984).

#### 4.1.3. Vízvörös-tó Nagyvázsony

Az egykori tó Nagyvázsonytól északra található a Kab-hegy déli lábánál. A tavat először 1300 körül Almástava néven említették. Még a legutóbbi térképeken is vizes, mocsaras területként ábrázolták. Jelenleg az egykori tó területe teljesen száraz, rétként hasznosítják, egy része fel van szántva.

A Vízvörös-tó a bazaltfelszínről lehordott vörös agyagról kapta nevét, a víz előtagot pedig azért, hogy a nem messze lévő Vöröstó nevű községtől meg lehessen különböztetni. A tó területe és környéke lefolyástalan mélyedés, amely mintegy 6-8 m-rel fekszik mélyebben, mint a mélyedést övező lankás dombvonulatok.

A Vízvörös-tó víznyelőjét nem találtuk meg, mindössze a

szántásban láttunk messziről egy 15-20 m átmérőjű foltot, amely a teljesen feltöltődött víznyelőre utal. A tó egykori északkeleti partjától néhány méterre egy 3x3 m átmérőjű, 4 m mély, ásott, kiácsolt aknát találtunk, amelynek alján víz volt. Az akna oldala vörös agyag. Az aknától mintegy 70-80 m-re lévő kb. 5 m mély kútban víz nem volt. Ettől a kúttól 50 m-re egy teljesen betemetett kút van.

A Hajszabó

A fentiek arra utalnak, hogy a víz már régebben eltűnt a területéről, ezért egyre mélyebb kutakat ástak a tóhoz közelebb.

patkósorrú

#### **4.1.4. A tó és víznyelő kapcsolatának kialakulása**

Az ússzere

A három tó és a kapcsolódó víznyelők felkutatása és megfigyelése alapján arra a következtetésre jutottam, hogy ezeken a területeken a karsztvízszint a tavak felszíne körül ingadozik, néha elönti őket, néha pedig kiszáritja. Ezek után kezdtem az erre vonatkozó irodalmat összegyűjteni.

A szőlő

A karsztvíztérképek szerint a Vízvörös-tó és a Nagy-tó környékén a karsztvízszint tényleg a tavak szintje körül van, a Füzeti-tónál viszont mintegy 30 méterrel mélyebben.

csak 18 d

A karsztvízszint lassú, fokozatos csökkenésével a tavak egyre hosszabb időre száradtak ki, így a környékbeliek először csak a tavak szélén, majd a hajdani tó területén ástak kutakat (Vízvörös-tó, Nagy-tó).

Est a csu

A tavak kialakulása a következőképpen mehetett végbe. A lefolyástalan mélyedéseket a karsztvíz elöntötte, a mélyedések alja kezdett iszappal, agyaggal feltöltődni, tavak, karsztlápok alakultak ki. A feltöltődéssel a tavak alja vízzáró lett, ekkor az alulról felfelé törő karsztvíz a mélyedések peremén, a tavak partján, ahol már viszonylag vékony volt feltöltődés, előbukkant, forrásokat hozott létre. Amikor a karsztvíz szintje

csökkent, a források víznyelőként működtek.

#### 4.2.3. A Bujó

### 4.2. Biológiai megfigyelések

#### 4.2.1. Denevérmegfigyelés a Hajszabarnai Pénz-likban

(Gyurman Cs.)

denevérről

A Hajszabarnai Pénz-likban 1991. március 15-én jártunk az Ajkai Gyermek Ház barlangkutató szakkörének tagjaival. Akkor a barlangban 143 db denevért számoltunk meg. A 130 db közönséges denevér mellett 7 db kis patkósorrú és 6 db pisze(?) denevért vettünk számba.

A barlangról

Az ismereteink szerint jelenleg az egyik legnagyobb bakonyi barlangi denevérállomány így valószínűleg a Hajszabarnai Pénz-likban található, amely rendszeres megfigyelést és fokozott védelmet igényelne.

megállapítás

#### 4.2.2. Denevérmegfigyelés a szentgáli Tűzköves-hegyi-barlangban (Gyurman Cs.)

A megfigyelés

A szentgáli Tűzköves-hegyi-barlang denevérállománya évek óta állandóan csökken. Az ezelőtti években megfigyelt 50-70 fős állomány helyett az Ajkai Gyermek Ház barlangkutató szakkörének túráján 1991. novemberben csak 18 db denevért számoltunk meg, amelyből 16 db közönséges, 1 db nagy patkósorrú és 1 db ismeretlen fajtájú volt, amely egy szűk hasadékban "cincogott", de látni nem láttuk.

Ezt a csökkenést részben az okozza, hogy a barlangot közismertsége és a vasútállomáshoz való közelsége miatt rengeteg látogató felkeresi, a denevérek telelését megzavarják, sőt a denevéreket leverik, esetleg befogják.

Már 1990-es jelentésünkben leírtuk, hogy a denevérek veszélyeztetve vannak és ez miatt a barlangot le kell zárni. 1992-ben a barlanglezáráshoz megpróbálunk támogatót, anyagi fedezetet szerezni, amennyiben nem sikerül.

rül, saját költségünkön szeretnénk a barlangot lezárni.

#### **4.2.3. A Bujó-lik állatállományának megfigyelése**

(Gyurman Cs.)

A Bujó-lik denevérállománya az 1990-91-es télhez képest szintén csökkenést mutat. Az átlagosan 20-22 denevérrel szemben csak 10-12 db volt az átlagos létszám. Egy kis patkóorrú denevér is megtelepedett a barlangban, amelyet nemcsak télen, hanem nyáron is meg lehetett figyelni. Eddig kis patkóorrú denevért a Kab-hegyen csak a Pokol-likban sikerült néha megfigyelni.

A barlang bejárati szakaszában kuvikot láttunk, egy alkalommal pedig két cickány látogatta meg barlangunkat.

A Váró-teremben és attól mintegy 4 m-re a Csőfolyosóban 1-1 denevértetemet találtunk, amelyekről már nem tudtuk megállapítani, hogy természetes elhullással vagy vandál kezek által pusztultak el.

A megfigyeléseket a következő táblázatban részletezzük:





#### 4.2.4. Rovargyűjtés a Bujó-likban és a Fortuna-barlangban (Schreithofer Nóra)

##### Pterostoma

A barlangi élővilágból idén a rovarvilág tanulmányozását is célul tűztük ki.

##### Módszer

A gyűjtést augusztus 13. és október 21. között végeztük a Bujó-likban és a Fortuna-barlangban. Alkalmazott módszer: sörös és etilén-glikolos csapdák elhelyezése. A Bujó-likban augusztus 13-szeptember 1. között háromszor egy hetes időtartamra helyeztünk el sörös csapdákat az első alkalommal öt helyen, következő két alkalommal pedig hat helyen.

##### Helyszín

A Fortuna-barlangban egy alkalommal helyeztünk el etilén-glikolos csapdát két hónapi időtartamra augusztus 21. és október 21. között.

##### Elsődleges cél

A cél a barlangi őshonos fajták és a barlangi vendég rovarfauna mennyiségi és fajmegoszlásának tanulmányozása volt. A begyűjtött anyagot tartósítottuk, és szakértőknek meghatározás céljából megküldtük.

##### Megfigyelés

Nagybani felmérés során elsősorban hártyásszárnyúak, ugróvillások és holyvafélék voltak megfigyelhetők.

##### Choleva

Január végén megkaptuk Eszterhás Istvántól az anyag meghatározását, amelyet az alábbiakban közlünk:

##### Oxyptoda

#### Bujó-lik

##### Bélyeg

#### Bejárat

##### Parasita

Choleva sp. (pecebogár faj)	1 db
Suillia sp. (tüskésszárnyúlégy faj)	1 db
Sciara ofenkaulis (árnyéklégy)	1 db
Megaselia sp. (puposlégy faj)	6 db
Ceratophysella bengtssoni (ugróvillás)	1 db
Oxyptoda sp. (holyva faj)	9 db
Tomocerus sp. (ugróvillás)	1 db

Parasitus sp. nymfa (atka faj lárvája) 6 db  
Veigaia sp. (atka faj) 1 db  
Pterostichus niger (komor gyászfutó) 2 db

### Váróterem

Choleva sp. (pecebogár faj) 1 db  
Megaselia sp. (puposlégy faj) 12 db  
Pseudosinella sp. (ugróvillás) 1 db  
Polydesmus sp. (ezerlábú faj) 1 db  
Porrhomma sp. (vak pókfaj) 1 db  
Choleva glauca (pecebogár) 2 db  
Oxyroda sp. (holyva faj) 5 db  
Heliomyzidae sp. (tüskésszárnyú légy faj) 1 db  
Polydesmus camplanatus (karimás ezerlábú) talán vak 2 db  
Omalius sp. (holyva faj) 3 db  
Tocytus sp. (holyva faj) 1 db  
Limosina sp. (trágyalégy faj) 1 db  
Parasitus sp. (atka faj) 1 db

### Akna

Megaselia sp. (puposlégy faj) 3 db  
Polydesmus camplanatus (karimás ezerlábú) 1 db  
Pseudosinella sp. (ugróvillás) 1 db  
Choleva spadicea (pecebogár) 1 db  
Trechus quadristriatus (közönséges fűrgéfutó) 1 db  
Heliomyzidae sp. (tüskésszárnyú légy faj) 1 db  
Oxyroda sp. (holyva faj) 3 db  
Metopina sp. (puposlégy faj) 1 db  
Onychiurus rectospinatus (ugróvillás) 1 db  
Isotomilla sp. (ugróvillás) 2 db  
Parasitus sp. nymfa (atka faj lárvája) 1 db  
Pterostichus niger (komor gyászfutó) 1 db  
Philonthus sp. (holyva faj) 1 db

### Könyök

Pseudosinella argenta? (ugróvillás) 1 db  
Megaselia sp. (puposlégy faj) 7 db

Choleva sp. (pecebogár faj) 1 db  
Diptera nymfa (légylárvá) 1 db

### Grand Kanyon

Megaselia sp. (puposlégy faj) 2 db  
Trechus quadristriatus (közönséges fürgefutonc) 1 db  
Sciara ofenkaulis (árnyéklégy) 2 db

### Fortuna-barlang

Pseudosinella sp. (ugróvillás) 36 db  
Tomocerus longicornis (hosszúcsápú ugróvillás) 1 db  
Oxypoda sp. (holyva faj) 33 db  
Philonthus sp. (holyva faj) 13 db  
Quedius sp. (holyva faj) 2 db  
Sciara ofenkaulis (árnyéklégy) 14 db  
Arrhopalites pygmaeus (gömbugróka) 45 db  
Parasitus sp. (bogáratka faj) 19 db  
Veigaia sp. (atka faj) 14 db  
Argas sp. (atka faj) 1 db  
Limosina sp. (trágyalégy faj) 1 db  
Heteromorus nitidus (ugróvillás) 5 db  
Clubionidae sp. (kalitpók faj) 1 db

### 4.3. Megállapítások, kiegészítések a Bujó-lik morfológiájához, genetikájához (Klinger L.)

A barlang felfedezése óta több elképzelés látott napvilágot a kialakulásáról (Markó 1960, Kárpát 1978, Veress 1980). Az 1991-es évben fokozott megfigyeléseket végeztünk, kiegészítve a csoport régebbi megfigyeléseit. Ezen megfigyelések alapján a korábbi megállapítások átértékelését tesszük meg.

A Bujó-lik hossza, mélysége az 1960-ban történt felfedezés óta nem változott számottevően. A szifon vizét akkor a karsztvíz szintjének tekintette Markó L. Ez megdőlt, mert a szifon időszakosan leapadt, és később

megjelent a VITUKI karsztszintvonalakat jelző térképe. E térképen kb. 160 m mélységben húzódik a nivó a barlang alatt.

A barlangban azért nem sikerült eddig továbbjutni, mert minkenki a szifonon keresztül próbált továbbjutni, amelynek járata nagyon szűk.

1978-ban Kárpát J. tektonikai, vetődéses elmozdulással magyarázta a barlangi szifon létrejöttét. Jelen esetben megfigyeléseinket kiegészítendő, és hogy mások ismétlésébe ne essünk, felkutattuk az elérhető, Bujó-likről írt munkákat. Kárpát J. 1978. évi munkája a barlangot nem ismerő számára kimerítő genetikai munkának tűnik. De a barlangban megállapításait könnyedén megcáfolhatjuk. A továbbiakban saját megállapításainkat közöljük, kiemelve megállapításaival ellentétes tényeket.

#### 4.3.1. A barlang leírása

##### 4.3.1.1. Bejárati zóna (Nyelőzóna)

A jelenleg járható bejárat tektonikailag preformált akna, mely szálkőben képződött. Ide torkollik az időszakos vízfolyás, amely  $0,07 \text{ km}^2$ -es bazaltos vízgyűjtőről táplálkozik (Kárpátnál ez  $0,2 \text{ km}^2$ ).

A bejárati akna több oldalról kisebb-nagyobb oldott csorgókon keresztül mellékvizeket is elnyel. Ezek a felszíni vízfolyás megszűnése után még 1-2 hónap múlva is szivárognak. Ez a víz a mélyebb szakaszban jelentkezik. A bejárat ember által járható részein csak esőzéskor, hóolvadáskor jelenik meg a víz, amely a főágba fölülről betorkolló szűkületig el is tűnik a kitöltésben. A mai bejárat az egykori nyelő lefejeződése után alakult ki. A korábbi nyelőpont az akna lejárataától 3 m-re balra, törmelékben képződött berogyás, melynek mozgása ma is aktív, rogyadozó.

#### 4.3.1.2. Főág

hosszú.

A barlang főágának tekintjük a régi, eltömődött nyelőtől a Grand Kanyonig terjedő folyosót. E szakasz több önálló részre osztható. A bejárattól a Váróteremig közel azonos magasságú, 1-1,5 m<sup>2</sup> keresztmetszetű átlagosan a kőzet minőségétől függően. Ezen a szakaszon több különböző irányból érkező, időszakosan vizet vezető járat torkollik be. A bejárat alatt jobbra merőlegesen 2 m hosszan járható járat látható, amely valószínűleg a Könyöknél becsatlakozó oldalág bejáratí szakasza. Balra ugyanitt széles, lapos, agyaggal erősen eltömődött járat látható mintegy 1 m hosszban.

fokot.

A bejáratí meredek folyosó törés iránya 30 fokos szögben metszi a főágot. A metszéspontban kis fülke alakult ki, melyből a bejárat felé menő 2 m hosszú, erősen cseppkőves járat tart. Ettől a fülkétől kezdve a Váróteremig, illetve a teremben is cseppkő színű fut végig szakaszosan a jobb oldali falon. Jelenleg inaktív, száraz, a cseppkő képződés szünetel. A legmarkánsabb, szép cseppkő színű a Váróterem előtt közvetlenül alakult ki és őrződött meg, jó jelezve az egykori feltöltődés szintjét.

Járat.

A Váróteremből a Grand Kanyonig vezető járat igen változatos, több, szám szerint hat különböző részre oszlik. Ezek a következők. A Váróterem 5 m hosszú, 3 m széles, 3 m magas felszakadásos eredetű járat. A terembe bejövő járat mellett jobbra kis fülke látható, amelybe szűk, vizes járat csatlakozik. A továbbmenő T-ág nagyon szűk, 5 m hosszú, T szelvényű járat, kuszoda, amely a Nagy-aknába csatlakozik a mennyezet alatt két m-rel, az itt nagyon jól szemügyre vehető réteghatár mentén. Az akna elsődlegesen tektonikai preformációjú, de kialakulásánál nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy a mennyezet alatt egy időszakosan vizet vezető járat csatlakozik bele. A befolyó víz mély, eróziós, félkör alakú csorgát vájt itt a mészkőbe. A folyás nyomán többször avar és ágtörmelék látható, mely felszíni ere-

detét bizonyítja. Az aknába a Váróterem alól egy 6 m hosszú, befelé egyre szűkülő járat jön be. Az aknából elmenő járat formáját elsősorban a törésvonal mentén való kialakulás határozza meg. A járat kezdetben trapéz keresztmetszetű, alján törmelék, majd fokozatosan háromszög keresztmetsztűbe megy át, melynek talpán tisztára mosott, üledék nélküli, 50 cm mély, 20 cm széles csorga húzódik végig, és végül magas, keskeny meanderes, valószínűleg vízszintes járatformával csatlakozik a Könyökbe. A Könyök bejövő két járata azonos szelvényű és azonos magasságban csatlakozik ide. Az egyik a már említett oldalfolyosó, a másik maga a Főág. Csatlakozik a Könyökbe még egy járat, mely a mennyezet alatt a Főággal 90 fokot bezáró szögben érkezik. Itt a víz telítve érkezik és nagyon szép cseppködrapériát rak le. Ezután közel 180 fokot balra fordul a Főág, a továbbiakban 3-4 m magas és helyenként igen keskeny, nehezen járható. A járat erősen megváltozik egy letörés következtében, ettől kezdve Grand Kanyonnak nevezzük formája, méterei miatt.

zárásán

#### **4.3.1.3. Grand Kanyon**

7-8 m magas, 15 m hosszú, hirtelen mélyülő 1 m széles járat, tetején erőteljes törés látható. Az omladékhegyig egyenesen halad, majd a keresztmetszések mentén hirtelen 5 m szélessé tágul. Az omlást előidéző törésvonal mentén kezdődhetett meg a szifonos járat kialakulása, majd a főtörés irányára fordul rá. A szifon mellett valószínűsíthetünk még egy vízvezető járatot a kanyon bal oldalán.

#### **4.3.2. A barlang kialakulásának folyamata és reliktu- mai**

A kőre

A barlang felszíni vízgyűjtője csonka, és több hátravágódott víznyelő és nagy völgy határolja. A viszonylag nagy keresztmetszetű járatrendszerhez szükséges oldóképes vizet ma a hátravágódott B-2, 3. jelű objektumok kapják.

A primer kialakulás a Főág vonalában indult meg valószínűleg, mert a járat keresztmetszete folyamatosan, de a kőzet oldhatóságának megfelelően növekszik, az 1 m<sup>2</sup>-es keresztmetszet minden már említett befolyásnál nő.

Az oldalfolyosó tulajdonképpen barlangi víznyelőként működik és a bejáratú akna törésvonala mentén ide szivárog kis vízhozamnál a felszíni csapadék. Ez a járat ma tulajdonképpen az alsó barlang szerepét tölti be aktív vízforgalmával. A Főág vonalában még a cseppkőképződés is szünetel, mert a szivárgó vizek mind az oldalág felé csapódnak le.

Az oldalág visszacsatlakozásánál egyértelműen a párhuzamos fejlődés nyomai láthatók. A járat nem embrionális emeletként értelmezhető, hanem folyamatos szelvénymélyülés eredménye és csak az agyagkitöltés meredek fala töltötte fel, ezért látszik új alsó emeletnek. (Kárpát J. szerint ez az embrionális járat a legfontosabb bizonyítéka a tektonikailag preformált akna és vele párhuzamosan ugyanezen okból kialakult kanyon genetikájára vonatkozó elméletének.)

Az oldalfolyosó nem lehetett az elsődleges kialakulás vonala a következők miatt. Kárpát J. által említett mennyezeti csatorna nem a kanyon felé haladt, hanem a drapéria felől jövő csatornával együtt a Főágra csatlakozott rá. E helyen a mennyezetnél jól láthatóan kitágult a Főágot preformáló hasadék, és valószínűleg egy függőleges akna nyoma ez, innen több kis hátravágódás sorozatából alakult ki a Főág formája a Könyöknél.

#### **4.3.3. A Nagy-akna és a Grand Kanyon kialakulása**

A Kárpát féle elképzelés a barlang meghatározó bélyegének tekinti azt az általa vetőnek nevezett törésvonalat, amely szerinte elvonszolta oldalra és lefelé a járatokat. Az aknánál rejtett regresszióról ír, míg a kanyonnál tényleges regressziót említ és tart egyértelműnek.

Az aknánál szerintünk emeletképződésről van szó, mely a Váróterem feltöltődésétől függően hol a T-ág, hol az akna oldalága aktivizálódott, és számottevő a két járat különböző rétegben való kialakulása. A két réteg határán alakult ki a T-ág, de főleg a felső márgásabb, agyagosabb rétegbe harapódzott bele. Törés és vonszolódás a felső rétegben nem látható, az egymásra konkordánsan települt mészkőrétegek mind függőlegesen, mind vízszintes irányban bolygatatlanok. Az alsó rétegben is csak függőleges, többnyire zárt predesztináló hasadékok láthatóak, melyek oldódása sem számottevő. Az aknába betorkolló járatok összeadott keresztmetszete megegyezik a Főág korábbi keresztmetszetével. Itt tehát nem beszélhetünk rejtett regresszióról.

#### Lepénstali

A kanyonnál igen jelentős a szintkülönbség a Főág talpához viszonyítva. A főtében markáns, nyitott törés húzódik, ami meghatározza a járat irányát. A végponton két keresztirányútörés metszi a fő törést és ennek hatására hatalmas közettömbök kerültek az egykori továbbvezető járat elé, így az elzáródott. A járat egyre impozánsabb szélesedését részben ez, részben a kőzet rendkívüli, szemmel látható oldóképessége határozza meg. (Kárpát J. szerint a törés mentén kialakuló szifonjáratot követve, regresszió hatására alakult ki így) A szifon egyértelműen az omlás után alakult ki. De az omlásnál valószínűleg a sok csapadék és áradmányvíz hatására igen erős feltöltődés indult meg. A feltöltődés szintje átlagosan a járat fél szelvénye, egyes helyeken ennél magasabban tetőzött. Az akkumuláció reliktumai a bejárattól az omlás tetejéig észlelhetők. A Váróteremig cseppkőszinlők, míg a Könyöknél agyagszinlő, a Főág végén álfenék maradványként összecementálódott törmelék, az omladékhegy tetején cseppkővel összecementálódott törmelék, alatta pedig szalagos agyag, amely a Könyök kitöltésével megegyezik. A kitöltés a kanyon előtti Főág szakaszban és a kanyonban igen jelentős méreteket öltött. Itt meghaladhatta az 50-70 m<sup>3</sup>-es mennyiséget is. A szifon aktivizálódásával ennek java része a mélyebb szakaszok felé távozott el.



#### 4.3.4. A kutatás további koncepciója

A járatban a továbbjutást a szifonon keresztül kézi módszerekkel már számtalanszor megkísérelték sokan, köztük mi is, de a szűkületek miatt nem lehet komoly eredményre számítani. Ezért a súlypont a hosszadalmasabb, de tágasabb munkahelyű omladékhegyre került át. Mivel szerintünk nincs jelentős, több méteres elmozdulás, a jelenlegi szifon szintjéig lejutva, a járatnak folytatódnia kell. Erre a tényleges és abszolút megcáfolhatatlan bizonyíték csak a sikeres feltárás lehet!

#### 4.4. A 4430-as kataszteri terület kataszterezésének tapasztalatai (Gyurman Cs.)

##### 4.4.1. A terület általános földtani jellemzése

A terület földtani szempontból rendkívül változatos, a barlangokat magukba foglaló kőzetek a felső triász földolomittól a pliocén bazaltig terjednek.

A terület keleti oldalán Veszprémtől Nagyvázsonyig nagy területet foglal el a felső triász földolomit, amely megtalálható még az Agár-tető és Sümeg környékén is.

Felső triász dachsteini mészkő és kösszeni rétegek találhatóak a Kab-hegyen.

Szentgál és Urkút környékén alsó júra mészkövek fordulnak elő.

Kréta mészkövek csak szórványosan vannak a felszínen, ezekben csak néhány barlang található.

Jelentős nagyságú eocén területek találhatóak Ajka, Padragkút és Szóc környékén. Rendkívül nagy az eocén mészkő karsztosodásban játszott szerepe is.

Kislőd, Ajka, Kolontár és Pusztamiske között oligocén-

alsó miocén konglomerátum rétegek fordulnak elő.

A területen jelentős nagyságú pliocén bazaltterületek vannak, amelyek nemcsak barlangjaik miatt nagy jelentőségűek, hanem a karsztosodásban játszott szerepük miatt is (Kab-hegy).

Mindössze egy barlang található az Ajka területén szórványosan előforduló pliocén konglomerátum rétegekben.

#### **4.4.2. A terület hidrológiai jellemzése**

A felszínen lévő karsztos kőzetek miatt a Déli-Bakony belső területein állandó vízfolyások nem találhatóak. A terület határain folyó pátakok (Séd, Torna, Eger-víz) is túlnyomórészt a szomszédos területekről kapják vizüket, a Torna és a Séd az északi-Bakonyból, az Eger-víz a Balatoni-felvidékről.

A leszivárgó és a víznyelőkben eltűnő csapadékvíz a mélykarsztot táplálja, melynek nincs felszíni megcsapolási pontja, így a Déli-Bakonyban igazi karsztforrások nincsenek.

#### **4.4.3. A terület karsztosodása és barlangjai**

A területet karsztos szempontból több részterületre lehet felosztani.

Az első nagy egység a Veszprémtől DNY-ra lévő karsztrögök csoportja (Csatár-hegy, Miklóspál-hegy, Mecsek-hegy, Zombor-hegy). A völgyekkel erősen tagolt területen a karsztos és nemkarsztos kőzetek annyira lepusztultak, hogy jelenleg a felszínen csak felső triász földolomit található.

A terület barlangjai a Séd völgyében, a Csatár-hegyen, a Tekeres-völgyben, a Miklóspál-hegyen és a Mecsek-hegyen alakultak ki. A barlangok legnagyobb része forrásbarlang, amelyek a Séd és a Tekeres-völgyben csak

néhány méterre, maximálisan 15 m-re található a völgyfenék fölött (Török-lik, Tekeres-völgyi-kőfülke 2-3 m, Tekeres-völgyi-sziklahasadék 6 m, Tekeres-völgyi-róka-lyuk 15 m).

A Tekeres-völgyben a karsztvízszint jelenleg is csak néhány méterrel van a völgyfenék alatt, Bertalan K. 1946. évi tekere-s-völgyi ásatása idején a barlang környékén még számtalan karsztforrást említett.

A Miklóspál-hegyen és a Mecsek-hegyen 20-25 m magasságban található a forrásbarlangok. A Mecsek-hegyen szenilis, tölcsérüket vesztett víznyelőbarlangok is vannak (Mecsek-hegyi-kőlik, Mecsek-hegyi-barlang). A Csatár-hegyi-barlang szintén tölcsérét vesztett víznyelőbarlang, amelynek bejárata eltömődött, majd egy tehén lába alatt újra megnyílt.

A terület második nagy egysége a Szentgál-Ajka-Úrkút közötti háromszögben lévő karsztrögökből (Üsti-hegyek, Tűzköves-hegy, Kakastaraj) és karsztos fennsíkókból álló hegycsoport.

A Tűzköves-hegyen és a hozzá csatlakozó Varga-dombon szenilis átmenőbarlangokból álló barlangcsoport van vagy volt (a barlangok legnagyobb részét lebányászták). A barlangok egy része valamikor esetleg összefüggésben volt egymással, de több különálló barlangrendszer is létezhettek. A jelenleg megfigyelhető barlangok két szinten helyezkednek el. 1990-ben a bányafalban párás, meleg levegő kiáramlását figyeltük meg, amely még feltáratlan, harmadik szintet képviselő barlangra következett.

Ugyanezen a területen, az úrkúti őskarszt egyik töbrének alján nyílik a Déli-Bakony egyetlen őskarsztos barlangja, a Csárda-hegyi-sziklahasadék. A 10,5 m hosszú barlang alsójura hierlatz-mész-kőben van, kora mindenképpen idősebb a töbröbe betelepült oxidos mangánérc koránál.

Szintén a terület érdekessége a Kislőd és Ajka között lévő oligocén-alsó miocén konglomerátum karszt. A régebben felmért, Ajka területén lévő, néhány kisebb, 3-4 méter hosszú barlang és sziklaeresz mellett Kislőd-Vas-hámornál újabb 7 barlangot találtunk, amelyek az eddig megismert konglomerátum barlangoknál lényegesen fejlettebbek.

A terület harmadik nagy egysége a Kab-hegy és környéke. A Kab-hegy felső triász dolomitból és mészkőből, valamint eocén mészkővekből felépülő fennsíkján a mintegy 35 km<sup>2</sup>-es bazaltterületen összegyűlő vizek jelentős nagyságú vízgyűjtőterülettel rendelkező, nagyméretű víznyelőket, víznyelőcsoportokat hoztak létre. A legnagyobb vízgyűjtőterület, amely egy víznyelőhöz tartozik, 2,4 km<sup>2</sup>, ezenkívül még három víznyelő vízgyűjtője haladja meg az egy km<sup>2</sup>-es területet.

Sajnos a víznyelőkben összegyűlt hatalmas mennyiségű törmelék a barlangok feltárását nagymértékben akadályozza, például az öreg-köves-víznyelőbarlang feltárásánál mintegy 95-100 m<sup>3</sup> anyag megmozgatásával csak mintegy 200 m hosszú barlangot sikerült feltárni.

A Kab-hegy fennsíkjáról induló nagy völgyekben (Csinger-völgy, Köleskepe-árok, Padragi-víz árka) szenilis víznyelőbarlangok (Padragi-zsomboly, Csingeri-sziklaüreg), valamint szenilis forrásbarlangok (Padlathíd-árki-sziklaüreg és köfülke) találhatóak.

Különleges helyet foglal el a kab-hegyi barlangok között a bazalt berogyadozásával keletkezett Pulai-bazaltbarlang.

A negyedik nagy egység az Agár-tető és környéke, ahol csak nagyon kevés barlang található.

A kapolcsi Pokol-lik és az Agó-fennsík sziklaürege a bazaltperem megbillenésével, leszakadásával keletkezett. Dolomitban két szenilis forrásbarlang (taliándő-

rögdi Pokol-lik, Benárd-barlang), eocén mészkőben egy szenilis víznyelőbarlang található.

A kataszteri terület ötödik nagy egysége a Zalaszántó környéki bazalthegyek (Tátika, Kovácsi-hegy). Az itt lévő barlangok szintén a bazaltperem leszakadásával alakultak ki (Remete-barlang, Kükamra, Vadlán-lik).

A barlangok megoszlása a befoglaló kőzet kora és típusa szerint:

felső triász földolomit	26 barlang
felső triász kösszeni rétegek	1 -"-
felső triász dachsteini mészkő	3 -"-
jura mészkő	14 -"-
kréta mészkő	2 -"-
eocén mészkő	22 -"-
oigocén-a.miocén konglomerátum	14 -"-
miocén mészkő	1 -"-
pliocén bazalt	23 -"-
pliocén konglomerátum	2 -"-
ismeretlen	9 -"-

A barlangok megoszlása kialakulásuk szerint:

víznyelőbarlang	22
átmenőbarlang	15
forrásbarlang	38
kimállásos	9
tektonikus	3
áltektonikus	19
egyéb és ismeretlen	10

## 5. Barlangkataszterezés

### 5.1. 4430-as kataszteri terület

A 4430-as kataszteri terület határai néhol nem voltak egyértelműek, így az alábbi módosításokat és kiegészítéseket javasoljuk (a módosítások aláhúzással jelölve):

Zalaszéplászló - Zala folyó - Zalabér - vasúton Sárvár - Celldömölk - Boba - Devecser - Ajka - Veszprém pályaudvar - műúton Nagyvázsony - Pula - Hegyesd - Zalahaláp - dűlőúton a Véndek-hegy és Főző-hegy alatt Lesenceistvánd - műúton Lesencetomaj - Vár-völgy - Csetényi-patak kereszteződése - Csetényi-patak - Zalaszántó - műúton Karmacs - Gyülevész - Zalaszéplászló

A 4430-as kataszteri terület barlangtérképeinek listája

Rövidítések:	A	Alaprajz	Táj.	Tájékoztató
	H	Hosszmetszet	bg.	barlang
	K	Kereszmetszet	vnybg.	viznyelőbarlang
	izo.	izometrikus	BETE	BETE Barlangnapló (MAFI Kordos L.)
	axo.	axometrikus	K.B.	Karszt és Barlang
	Jel.	évi jelentés	Besz.	Beszámoló
	Ter.	Terepjelentés	Dok.	Dokumentáció(MKBT)
	Kat.	Kataszter	évk.	évkönyv

A barlang neve	Méret- arány	Vetület	Felmérő neve	Felmérés éve	A térkép hol található	A barlang helye
Allkapocs-bg.	50	AHK	Bakony	1990	Jel.1990	Ajka
Bándi 1.sz.bg.	100	AHK	Alba Regia	1985	Jel.1985	Bánd
Bándi 2.sz.bg.	100	AHK	Alba Regia	1985	Jel.1985	Bánd
Bazaltutcai-kőfülke	100	AHK	Alba Regia	1985	Jel.1985	Nagygörbő
Benárd-bg.	50	AHK	Bakony	1988	Jel.1988	Sáska
Bk-1-es vnybg.	50	AHK	Bakony	1990	Jel.1990	Nagyvázsony
Bk-6-os vnybg.	50	AH	Bakony	1989	Jel.1989	Nagyvázsony
Bódei köfajtó bg-ja	25	AHK	Bakony	1988	Jel.1988	Ajka
Bujó-lik	250	AH	Veszprémi cs.	1960	Táj.1960	Ajka-Padragkút
"- vnybg.	200	izo.	Alba Regia	1978	Jel.1978	Ajka-Padragkút
"-		izo.	Alba Regia	1978	Besz.1978	Ajka-Padragkút
"- kanyon		HK	Alba Regia	?	Jel.1978	Ajka-Padragkút
"- szifon	50	AHK	Bakony	1990	Jel.1990	Ajka-Padragkút
"- váróterem		HK	Alba Regia	1978	Jel.1978	Ajka-Padragkút
B-3-as vnybg.	50	AHK	Bakony	1990	Jel.1990	Ajka-Padragkút
Cservári-sziklaüreg	50	AHK	Bakony	1988	Jel.1988	Ajka
Darvas-tói-bg.	100	A K	?	?	Dok.1968	Nyirád
"-	100	AH	?	?	Ter.68/12	Nyirád
"-		AH	Pannonia Spc.	?	Jel.1985	Nyirád
"-	50	AHK	Alba Regia	1986	Jel.1986	Nyirád
Dobozgyári-bg.	50	A K	Bakony	1990	Jel.1990	Ajka
Élmunkás-telepi-bg.	25	AH	Bakony	1989	Jel.1989	Ajka
Fekete-hegyi-bg.	25	AH	Bakony	1987	Jel.1987	Ajka
Fekete-hegyi-sziklaüreg	50	AHK	Bakony	1989	Jel.1989	Ajka
Fekete-oszlopos-bg.	100	AHK	Alba Regia	1985	Jel.1985	Zalaszántó

A barlang neve	Méret-arány	Vetület	Felmerő neve	Felmérés éve	A térkép hol található	A barlang helye
Fortuna-bg.	100	A	Bakony	1984	Jel.1986	Nagyvázsony
-"--(Kisvasúti-vnybg.)	100	H	Bakony	1984	Jel.1986	Nagyvázsony
Görböi-hasadékgb.	100	AHK	Alba Regia	1985	Jel.1985	Nagygörbő
Halász Árpád-bg.	200	AHK	Alba Regia	1986	Jel.1986	Nagyvázsony
-"-	100	AHK	Alba Regia	1986-87	Jel.1987	Nagyvázsony
-"-	100	AHK	Bakony	1986-87	Jel.1987	Nagyvázsony
Kapolcsi Pokol-lik		AHK	Alba Regia	1986	Jel.1986	Kapolcs
Kigyós-patak-völgyi-köfülke	25	AH	Bakony	1988	Jel.1988	Pusztamiske
Kolontári 3.sz.sziklaeresz	50	A K	Bakony	1988	Jel.1988	Kolontár
Kőajtós-bg.	100	AHK	Alba Regia	1985	Jel.1985	Nagygörbő
Kökamra	100	AHK	Alba Regia	1985	Jel.1985	Nagygörbő
Kő-lik(Mecsek-hegyi)		H	Heliktit		Jel.1985	Szentgál
-"-		AH	Heliktit		Jel.1987	Szentgál
-"-		H	Heliktit		Jel.1987	Szentgál
Köudvar alsó bg-ja	100	AHK	Alba Regia	1985	Jel.1985	Zalaszántó
Köudvar felső bg-ja	100	AHK	Alba Regia	1985	Jel.1985	Zalaszántó
Küfői-hasadékgb.	50	AHK	Bakony	1987	Jel.1987	Ajka
Küfői-sziklaeresz	50	A K	Bakony	1987	Jel.1987	Ajka
Lepkés-bg.	100	AHK	Alba Regia	1985	Jel.1985	Nagygörbő
Macska-lik		AHK	Pászthory V.		Dok.1963	Nagyvázsony
-"-	100	A	Markó-Pászth.	1963	Ter.63/25	Nagyvázsony
-"-	100	A	Markó-Pászth.	1964	Ter.63/25	Nagyvázsony
-"-	100	H	Markó-Pászth.	1963-64	Ter.63/25	Nagyvázsony
-"-	100	K	Markó-Pászth.	1964	Ter.63/25	Nagyvázsony
-"-	200	AHK	Cholnoky	1979	Jel.1979, Besz.1979	Nagyvázsony
-"-	200	AHK	Cholnoky	1981	Jel.1981, Besz.1981	Nagyvázsony
Magosküfejtő sziklaürege	?	?	Bertalan K.	1936	Besz.1936	Ajka
Mágneses-bg.	100	AHK	Alba Regia	1985	Jel.1985	Zalaszántó
Mázás-kúti-sziklaeresz	200	AHK	Alba Regia	1986	Jel.1986	Kapolcs
Meander 1.sz.bg.	100	A K	Bakony	1987	Jel.1987	Ajka-Padragkút
Meander 2.sz.bg.	50	A K	Bakony	1989	Jel.1989	Ajka-Padragkút
Mecsek-hegyi-sziklahasadék	50	AHK	Bakony	1990	Jel.1990	Szentgál
Mecsek-hegyi-bg.	50	AHK	Bakony	1990	Jel.1990	Szentgál
Minarel-völgyi-hasadékgb.	25	AH	Bakony	1988	Jel.1988	Nagyvázsony
Minarel-völgyi-sziklaüreg	50	A K	Bakony	1989	Jel.1989	Nagyvázsony
M-1.sz.vnybg.	100	AHK	Cholnoky	1981	Jel.1981, Besz.1981	Nagyvázsony
-"-	100	AHK	Cholnoky	1982	Jel.1982, Besz.1982	Nagyvázsony
M-2/a. vnybg.	50	AHK	Bakony	1990	Jel.1990	Nagyvázsony
Négyszög-akna	50	AHK	Alba Regia	1986	Jel.1986	Nagyvázsony
Öregköves-vnybg.	50	A	Bakony	1986	Jel.1986	Nagyvázsony
-"-	50	A K	Bakony	1987	Jel.1987	Nagyvázsony
-"-	100	HK	Bakony	1987	Jel.1987	Nagyvázsony
-"- 17-es akna	50	A	Bakony	1988	Jel.1988	Nagyvázsony
-"- 17-es akna	100	H	Bakony	1988	Jel.1988	Nagyvázsony
-"- bejárati akna	100	H	Bakony	1989	Jel.1989	Nagyvázsony
Öskarszt bg-ja	50	AHK	Bakony	1986	Jel.1986	Urkút
Padragi Pokol-lik	100	AHK	Bakony	1987	Jel.1987	Ajka-Padragkút
Padragi-zsomboly	50	AHK	Bakony	1987	Jel.1987	Ajka-padragkút
Pallaghidy-árki-ablakosbg.	25	AH	Bakony	1987	Jel.1987	Ajka-Padragkút
Pallaghidy-árki-álgb.	50	A K	Bakony	1989	Jel.1989	Ajka-Padragkút
Pallaghidy-árki-köfülke	50	A K	Bakony	1989	Jel.1989	Ajka-Padragkút

A barlang neve	Méret- arány	Vetőlet neve	Felmerő neve	Felmérés éve	A térkép hol található	A barlang helye
Pallaghidy-árki-sziklaürege	100	AHK	Bakony	1987	Jel.1987	Ajka-Padragkút
Pulai-bazaltbg.	100	AHK	Alba Regia	1984	Jel.1984	Pula
-"	100	izo.	Alba Regia	1984	Jel.1984	Pula
-"	200	AH	Alba Regia	1985	Jel.1985	Pula
-"		AH	Alba Regia		K.B.1987	Pula
Sas-hegyi-sziklaeresz	50	A K	Bakony	1989	Jel.1989	Veszprém
Sárcsi-kúti-árok-sziklaürege	50	AH	Bakony	1989	Jel.1989	Ajka-Padragkút
Szádok-bg.	100	AHK	Alba Regia	1985	Jel.1985	Nagygörbő
Szellőző-lik	25	AH	Bakony	1988	Jel.1988	Nagyvázsony
Szentgáli-bg.	200	AH	FTC	1967?	?	Szentgál
-"	200	A	Jaskó S.	1934	BETE	Szentgál
-"		AHK	FTC		K.B.1965	Szentgál
-"	200	A K	Alba Regia	1981	Jel.1981, Besz.1981	Szentgál
-"		izo.	Alba Regia	1981	Jel.1981, Besz.1981	Szentgál
-"		A	Alba Regia	1981	Jel.1981, Besz.1981	Szentgál
Taliándörögdi Pokol-lik	50	AHK	Bakony	1988	Jel.1988	Taliándörög
Tátikai-hasadékg.	100	AHK	Alba Regia	1985	Jel.1985	Zalaszántó
Tátikai-kölik	100	AHK	Alba Regia	1985	Jel.1985	Zalaszántó
Tekeres-völgyi-köfűlke	85	A	Bertalan K.		évk.1960	Veszprém
-"	86	H	Bertalan K.		évk.1960	Veszprém
-"	50	AH	Bakony	1989	Jel.1989	Veszprém
Tekeres-völgyi-sziklahasadék	50	AH	Bakony	1989	Jel.1989	Nemesvámos
Tekeres-völgyi-sziklaodú	50	AH	Bakony	1989	Jel.1989	Nemesvámos
Tüzköves-hegyi-hasadékg.	50	AHK	Bakony	1990	Jel.1990	Szentgál
Tüzköves-hegyi-sziklaeresz	50	AH	Bakony	1990	Jel.1990	Szentgál
Tüzköves-hegyi-sziklaürege	25	AH	Bakony	1988	Jel.1988	Szentgál
Vadlány-lik	100	AHK	Alba Regia	1985	Jel.1985	Nagygörbő
Varga-dombi-sziklaürege	25	AHK	Bakony	1989	Jel.1989	Szentgál
Vaskapui-bg.	100	AHK	Alba Regia	1985	Jel.1985	Zalaszántó

## A 4430-as kataszteri terület barlangjainak leírása

### Veszprém

#### Török-lik

Szinonima: Török-luk, Betekints-sziklaodú.

Elhelyezkedése, megközelítése: Veszprém határában, a Betekints-völgyben található, a veszprémi kettős tornyú templomtól 1,1 km távolságban, a Séd szintje felett mintegy 2 m magasságban.

Méretei: 7,4 m hosszú, 4,5 m magas.

Bezáró kőzete: felső triász földolomit.

Jellege: forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: a törésvonal mentén képződött



nagyméretű előtérből egy szűk nyíláson lehet egy gömbfülkébe felmászni, amelyből egy felfelé vezető járaton keresztül egy másik gömbfülkébe jutunk. A gömbfülkék átmérője 1,5-1,7 m. Cholnoky Jenő szerint a barlang a nagyméretű dolomitszemcsék kipergésével keletkezett. Véleményünk szerint a törésvonal mentén kommunikáló, felfelé törő viznek nagy szerepe volt a barlang kialakulásában.

Irodalom: Veszprém

Kézirat.

Pesty F.: Kézírtatos helységnévtár. 1864.

Dornyay B.: Bakony. Utikalauz. 1927

Bertalan-Szokolszky: A Bakony barlangjai. Turisták L. 1935. p. 131-134.

Cholnoky J.: A barlangokról. Barlangvilág. V. k. 1935. p. 2.

Bertalan K.: A Bakony-hegység barlangjai. Turisták L. 50. 1938.

Cholnoky J.: Veszprém. Bp.-Kalocsa. (Balatoni Társ. Könyvt. 4.

Cholnoky J.: Hegyek-völgyek. Bp. 1940.

Molnár E.: A Bakony barlangjai. Szakdolgozat. 1955.

Eszterhás I.: Lista a Bakony barlangjairól. A Bak. Term. tud. Múz. Közl. Zirc. 1984.

Kordos L.: Magyarország barlangjai. Bp. 1984.

### **Kecske-lyuk**

Szinonima: Jeruzsálem-hegyi-kőfülke, Jeruzsálem-hegyi-barlang, Állatkerti Medve-barlang.

A barlangot több alkalommal is kerestük, az állatkert régi, jelenleg nem használt medvebarlangját megtaláltuk, de nem illett rá a Kecske-lyuk leírása (a leírás szerint a barlang egy nehezen megközelíthető sziklapárkányon található).

A régi medvebarlangon jelenlegi formájában természetes formajegyeket nem lehet felfedezni, az átalakítás teljesen eltüntette őket, most kb. 12 m hosszú, végén két fülkével kibővítve.

### **Benedek-hegyi-kőfülke**

Szinonima: Benedek-hegyi-barlang, veszprémi Vár-hegyi-barlang.

Elhelyezkedése, megközelítése: Veszprémben, a Benedek-hegy keleti oldalában, a kettős tornyú templomtól 185 m távolságban található, a Benedek-hegy fennsíkjánál 4 m-rel lejjebb.

Méretei: 3,7 m hosszú, 2,5 m magas.

Bezáró kőzete: felső triász földolomit.

Jellege: forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: a törésvonalak mentén kialakult, tágas bejáratú barlang beljebb még kissé kiszélesedik, majd folyamatosan összeszűkül, szűk hasadékban végződik.

Irodalom:

Rhé Gy.: Veszprém vármegyei barlangok. Veszprém, 1934. Kézirat.

Kolling O.: Buda és Veszprém közötti régi kapcsolatok. Veszprém-vármegye. 1935. dec. 22.p.6.

Eszterhás I.: Lista a Bakony barlangjairól. A Bak. Term.tud.Múz. Közl.Zirc.1984.

Kordos L.: Magyarország barlangjai. Bp. 1984.

### **Benedek-hegyi-sziklaüreg**

Szinonima: veszprémi Vár-hegyi-barlang

Elhelyezkedése, megközelítése: a Benedek-hegyi-kőfülkétől északra, mintegy 7-8 m-re, a fennsík alatt 6 m mélyen lévő sziklapárkányon található.

Méretei: 3,1 m hosszú, 1 m magas.

Bezáró kőzete: felső triász földolomit.

Jellege: forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: alacsony, viszonylag széles bejárata, beljebb még kiszélesedik, járata felfelé tart. A barlangnak hirtelen vége van, továbbvezető járatot nem lehet látni.

### **Csörgő-malmi-kőfülke**

Elhelyezkedése, megközelítése: Veszprém határában, a Séd völgyének jobb oldalában található, az egykori Csörgő-malomtól mintegy 30 m-re kb. 6 m relatív magasságban.

Méretei: 2,8 m hosszú, 1,3 m magas.

Bezáró kőzete: felső triász földolomit.

Jellege: amennyiben természetes, forrásbarlang, de mesterséges eredetű is lehet.

A barlang rövid leírása: párhuzamos falakkal határolt bejárata téglalap alakú, alacsony, töredezett falú fülkébe vezet. A barlang falain jelenleg természetes formajegyeket nem lehet felfedezni, de egy átalakítás el is tüntethette azokat.

## **Irodalom:**

- Bertalan K.: Kiegészítés a bakonyi barlangok ismeretéhez. Földr.Ért. 1955.  
Molnár E.: A Bakony barlangjai. Szakdolgozat. 1955.  
Eszterhás I.: A Bakony barlangjai. In Bakony, Balaton-felvidék. Utikalauz. Bp. 1983.  
Eszterhás I.: Lista a Bakony barlangjairól. A Bak. Term.tud.Múz. Közl.Zirc.1984.  
Kordos L.: Magyarország barlangjai. Bp. 1984.

### **Séd-völgyi-hasadékbarlang**

Szinonima: Sas-hegyi-odú.

Elhelyezkedése, megközelítése: Veszprém határában, az egykori Csatári-malomtól nyugatra mintegy 150 m-re található egy kiugró sziklaszirt északi oldalában.

Méretei: 6,3 m hosszú, 3,3 m magas.

Bezáró kőzete: felső triász földolomit.

Jellege: forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: a 3 m magasságban nyíló bejáráshoz csak sziklamászással lehet feljutni. A bejárat után a mennyezet felszakadt a felszínre. A barlang nagyon magas, keskeny járata a végpont előtt kiszélesedik, majd két ágra szakad, de mindjárt mindkettő elszűkül, a bal oldali kőomladékban végződik. A barlangban tartózkodásunk alatt egy nyest figyelte tevékenységünket.

## **Irodalom:**

- Eszterhás I.: Lista a Bakony barlangjairól. A Bak. Term.tud.Múz. Közl.Zirc.1984.  
Kordos L.: Magyarország barlangjai. Bp. 1984.

### **Séd-völgyi-kőfülke**

Szinonima: Sas-hegyi-kőfülke.

A barlangot a Séd-völgyi-kőfülkével együtt Eszterhás I. szerint Gönczöl Imre fedezte fel.

Mivel a Séd-völgyi-hasadékbarlang és a Tekeres-völgyi-kőfülke is a Sas-hegy északi oldalában található, de több barlangot itt nem találtunk, valószínűleg a Séd-völgyi-kőfülke azonos a Tekeres-völgyi-kőfülkével.

### **Sas-hegyi-sziklaeresz**

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1989-ben.

### Csatár-hegyi-barlang

Szinonima: Csatár-hegyi-zsomboly.

Elhelyezkedése, megközelítése: Veszprém határában, a csatár-hegyi kápolnától 300 m-re keletre, 90 fokra, a Szarkaláb utcában található, az utcán lefelé haladva balról az ötödik, 270-es helyrajzi számú telek alsó sarkában, közvetlenül az utcai kerítés mellett.

Méretei: 21 m hosszú, 7 m mély (Markó L. adata, jelenleg csak 6 m mély a nagymennyiségű behullott törmelék miatt).

Bezáró kőzete: felső triász földolomit.

Jellege: szenilis víznyelőbarlang, amelynek tölcsére teljesen feltöltődött.

A barlang leírása: a törmelékkel és szeméttel kitöltött meredek, majdnem függőleges bejárati szakasza szilvamag alakú, meredeken lefelé vezető hasadékban folytatódik. A hasadék végén a barlang kiszélesedik, balra egy szűk, lapos folyosó vezet egy fülkébe, amelyből szűk járat vezet a bejárat alá. A bejárat utáni lapos teremből szélesebb járat megy tovább a barlang végét alkotó kisebb terembe, ahol a barlang folytatását sejtető kőomladékból jövő huzatot észleltünk.

A barlangban nagymennyiségű szemét van, amit a környező hétvégi házakból hordtak bele.

Markó L.: Új barlang nyílt meg a veszprémi Csatár-hegyen. Karszt- és Bg.kut.Táj. (12) p.321.

Markó L.: Beszámoló a veszprémi barlangkutató csoport 1960.évi munkájáról. Karszt- és Bg.kut.Táj.(12) p.583.

Vajkai A.: Zsomboly a Csatár-hegyen. Középdunántúli Napló. 1960. máj. 24.

Bertalan K.: A Bakony barlangjai. In Jakucs-Kessler: A barlangok világa. Bp. 1962.

Eszterhás I.: A Bakony barlangjai. In Bakony, Balaton-felvidék. Utikalauz. 1983.

Eszterhás I.: Lista a Bakony barlangjairól. A Bak. Term.tud.Múz. Közl.Zirc.1984.

Kordos L.: Magyarország barlangjai. Bp. 1984.

### Nemesvámos

#### Tekeres-völgyi-sziklaodú

Szinonima: Tekeres-völgyi-sziklaüreg.

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1989-ben.

### Tekeres-völgyi-sziklahasadék

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1989-ben.

### Tekeres-völgyi-rókaljuk

Szinonima: Sárkány-lyuk.

Elhelyezkedése, megközelítése: Nemesvámos határában, a Tekeres-völgy jobb oldali, meredek oldalában, Nemesvámostól északra 3,7 km-re, a Tekeres-völgy első nagy kanyarulata után, a völgytalp felett mintegy 12 m magasságban. Bertalan K. leírásával ellentétben jelenleg már lentről nem látható.

Méretei: 11,1 m hosszú, 1,8 m magas.

Bezáró kőzete: felső triász fődolomit.

Jellege: forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: a túlnyomórészt szálkő talpú barlang nagyon széles, 1,5-2 m magas bejárattal kezdődik, majd össze-szűkül, de hamarosan újra kiszélesedik, átlagos magassága itt csak 0,5-0,6 m.

Irodalom:

Bertalan-Szokolszky: A Bakony barlangjai. Turisták L. 1935.  
Bertalan K.: A Bakony-hegység barlangjai. Turisták L. 50. 1938.

Molnár E.: A Bakony barlangjai. Szakdolgozat. 1955.

Bertalan: Néhány adat a bakonyi barlangok ismeretéhez. Karszt- és Bg.kut. Tájé. 1959. szept.

Bertalan K.-Kretzoi M. (1960): A tekeresvölgyi barlangok Veszprém mellett és a örvös lemming legdélibb előfordulása. Karszt- és Barlangkutató. II. p. 83-93.

Eszterhás I.: Lista a Bakony barlangjairól. A Bak. Term. tud. Múz. Közl. Zirc. 1984.

Kordos L.: Magyarország barlangjai. Bp. 1984.

### Tekeres-völgyi-fülke

Szinonima: Tekeres-völgyi-rókaljuk melletti kőfülke, Tekeres-völgyi-kőfülke.

Elhelyezkedése, megközelítése: Nemesvámos határában, a Tekeres-völgy jobb oldali, meredek oldalában, Nemesvámostól északra 3,7 km-re, a Tekeres-völgy első nagy kanyarulata után, a Tekeres-völgyi-rókaljuktól északra, 8 m-re található.

Méretei: 3,5 m hosszú, 2,5 m magas.

Bezáró kőzete: felső triász fődolomit.

**Jellege: forrásbarlang.**

A barlang rövid leírása: a széles, magas bejáratnál kezdődő barlang fokozatosan összeszűkül, folytatását esetleg két, törmelékkel erősen feltöltött járat mögött kereshetjük, amelyek a Tekeres-völgyi-róka lyuk irányába tartanak.

**Irodalom:**

Bertalan: Néhány adat a bakonyi barlangok ismeretéhez. Karszt- és Bg.kut. Táj. 1959. szept. p. 36-39.

Bertalan K.-Kretzoi M. (1960): A tekeresvölgyi barlangok Veszprém mellett és a örvös lemming legdélibb előfordulása. Karszt- és Barlangkutató. II. p. 83-93.

Bertalan K. (1955): Kiegészítés a bakonyi barlangok ismeretéhez. Földr. ért. IV. évf. 1. f. 1955. p. 55-62.

### **Bánd**

#### **Bándi 1.sz. barlang**

#### **Bándi 2.sz. barlang**

Felmérte az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1985-ben.

### **Tótvázsony**

#### **Tótvázsonyi hipotetikus barlang**

Bertalan K. MÁFI-ban lévő jegyzeteiben szerepel az alábbi forrásokra hivatkozva. Bertalan leírása szerint a patakos barlang Tótvázsonytól északkeletre 4,3 km-re található. A helyet azonosítva a más forrásokból is ismert Nyelőkék vagy Dobra nevű lefolyástalan mélyedésben lévő víznyelőre ismerhetünk rá.

**Irodalom:**

Bertalan K. jegyzetei. MÁFI.

Dier L.: Földtani Közlöny VI. 1876. p. 185-186.

Dier L.: Földtani Közlöny VII. 1877. p. 27.

### **Szentgál**

#### **Tűzköves-hegyi-kölik**

A barlang az 1880-as évek végén megnyílt bányában az 1990-es évek elején került elő. Néhány méter hosszú volt. Lebányászták.

**Irodalom:**

Laczkó D.: A szentgáli tűzköveshegyi barlangok. évi jelentés a Veszprémvármegyei Múzeum .... 1927/28. évi fejlődéséről... p. 44-47. Veszprém

Bertalan K. jegyzetei, MAFI.

### Tűzköves-hegyi 1892. évi barlang

Szinonima: Posewitz-féle barlang

Posewitz T. leírása alapján hossza 50 méter, szélessége 4-10 méter, magassága 2,5-12 méter. Lebányászták.

Irodalom:

Cseppkőbarlang a megyében. Veszprémi Független Hirlap. XII.évf. 40.sz. 1892. okt. 1.

Kompolthy T.:A szentgáli cseppkőbarlang. Veszprémi Független Hirlap. XII.évf. 41.sz. 1892. okt. 8.

Posewitz T.(1893a):A szentgáli cseppkőbarlang. Földt. Közl.23.évf. 4-5.sz.p.104-106.

Posewitz T.(1893b):A szent Gáli cseppkőbarlang. Term. Tud.Közl. 25. p.41.

Bertalan K. jegyzetei. MAFI

### Tűzköves-hegyi 1897. évi barlang

Méretei:4 m hosszú, 4m széles, 3-5 m magas volt, lebányászták.

Irodalom:

Laczkó D. geológiai jegyzetei II. 1897-99. p.1. Laczkó Dezső Múz.

Bertalan K. jegyzetei MAFI.

### Tűzköves-hegyi 1927. évi barlang

Méretei:44 m hosszú, 16 m széles, 12 m magas volt, lebányászták.

Irodalom:

Laczkó D. jegyzetei 1927.VIII.1. Kj. 13.füz.15.lap.

Laczkó D. jegyzetei 1927.X.4. Kj. 13.füz.84.lap.

Tonka Pál:Szentgáli mészégető melletti barlang vázrajza. Mell. 1:200.

Bertalan K. jegyzetei MAFI.

### Tűzköves-hegyi 1934. évi barlang

Szinonimák:Szentgáli kőfejtő barlangja, Jaskó-féle-barlang, Gombás-barlang, Tűzköves-hegyi-barlang, Szentgáli-barlang, Szentgáli-cseppkőbarlang.

Felmérte:Jaskó S. 1934, Horváth J.(FTC) 1965, Kárpát J.(Alba R.) 1981.

**Irodalom:**

Jaskó S.: A Szentgáli-barlang. BETE Barlangnapló.I. 1934.szept.16.

Jaskó S.(1936b): Adatok a bakonyi karszt ismeretéhez. Turisták L. 48. p.58-59.

Bertalan K. jegyzetei MAFI.

**Tűzköves-hegyi 1936. évi barlang**

Szinonima: Bertalan-féle-barlang.

Méretei: hossza 25-30 m volt, lebányászták.

**Irodalom:**

Bertalan K.(1936): Beszámoló a M.T.E. Bakonyi Osztálya Barlangkutató Csoportjának 1936. évi működéséről. Veszprém.

Bertalan K. jegyzetei MAFI

**Tűzköves-hegyi 1938. évi barlang**

Méretei: hossza kb. 50 m volt, lebányászták.

Irodalom: Bertalan K. jegyzetei MAFI.

**Tűzköves-hegyi-sziklaüreg**

Szinonima: Szentgáli új bánya ürege.

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1988-ban.

**Tűzköves-hegyi-sziklaeresz**

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1990-ben.

**Tűzköves-hegyi-hasadékbarlang**

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1990-ben.

**Varga-dombi-barlang**

1906-ban nyílt meg a Tűzköves-hegy keleti oldalán, az ún. Varga-dombon. Jaskó S. említi Holczer bányaigazgató szóbeli közlése alapján. Kb. 50 m hosszú volt.

**Varga-dombi-sziklaüreg**

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1989-ben.

**Mecsek-hegyi-kőlik**

Felmérte a Heliktit Barlangkutató Csoport 1987-től.



### Mecsek-hegyi-sziklahasadék

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1990-ben.

### Mecsek-hegyi-üreg

Szinonima: Mecsek-hegyi-sziklaüreg.

Elhelyezkedése, megközelítése: Szentgál határában, a Mecsek-hegy nyugati oldalában található, a piros csík turistajelzésről a Mecsek-hegyi-kőlikhoz leágazó piros barlangjelzés kiinduló pontja felett mintegy 30 m magasságban.

Méretei: 3,4 m hosszú, 1,8 m magas.

Bezáró kőzete: felső triász fődolomit.

Jellege: forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: a tektonikailag erőteljesen preformált, törésvonal mentén kialakult barlang erősen pusztulóban van, teteje felszakadozik a felszínre.

Irodalom:

Molnár Ernő: A Bakony barlangjai. Szakdolgozat. 1955.

### Mecsek-hegyi-barlang

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1990-ben.

### Miklóspál-hegyi 1.sz. barlang

Elhelyezkedése, megközelítése: Szentgál határában, a Miklóspál-hegy északi oldalában található, a bándi templomtól 176 fokra, 1200 m-re, ahol a Bánd felől érkező dűlőút eléri a hegyet, 17 m relatív magasságban találjuk meg a barlangot.

Méretei: 3,9 m hosszú, 1,0 m magas.

Bezáró kőzete: felső triász fődolomit.

Jellege: forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: a sziklafalon 3 m magasságban található barlang fülkeszerűen kitáguló bejáratából nagyon szűk kúszójárat vezet a lapos, rétegvonalak mentén kialakult, több méter átmérőjű belső részbe.

### Miklóspál-hegyi 2.sz. barlang

Elhelyezkedése, megközelítése: Szentgál határában, a Miklóspál-hegy nyugati oldalában található, a bándi

templomtól 198 fokra, 1640 m távolságban.

Méretei: 5,2 m hosszú, 1,4 m magas.

Bezáró kőzete: felső triász földolomit.

Jellege: forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: nagyon széles bejárata fokozatosan összeszűkül, végén kerek járat vezet meredeken lefelé tovább, amely törmelékdugóban végződik.

### Miklóspál-hegyi 3.sz. barlang

Elhelyezkedése, megközelítése: Szentgál határában, a Miklóspál-hegy nyugati oldalában található, a bándi templomtól 198 fokra, 1660 m távolságban.

Méretei: 4,3 m hosszú, 2,2 m magas.

Bezáró kőzete: felső triász földolomit.

Jellege: forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: nagyon széles, magas bejárattal kezdődik, túlnyomórészt szálkő talpa van, végén a falon több néhány cm-es járat látható. A barlang alja és mennyezete is réteglapok mentén alakult ki.

### Urkút

### Csárda-hegyi-sziklahasadék

Szinonima: öskarszt barlangja

Felmérte a Bakony Barlangkutató Csoport 1986-ban.

Irodalom:

Kocsis A. (1976): Adatok a Bakony-hegység karsztobjektumainak ismeretéhez. Székesfehérvár. p.4. Kézirat.

Eszterhás I.: Lista a Bakony barlangjairól. Zirc. 1984.

Kordos L.: Magyarország barlangjai. Bp. 1984.

### Tölcse-szerű-barlang

Téves értelmezésen alapuló adat. Az eredeti, német nyelvű cikk mangánnal kitöltött karsztos mélyedéseket említ Hazslinszky T. fordítása szerint.

Irodalom:

Földvári A.: A Bakony-hegység mangánérctelepei. Földt. Közl. 62. (1932. évi) p.15. Bp. 1933.

## Nagyvázsony

### Macska-lik

Felmérte Markó-Pászthory (Veszprémi Bkcs-Rómer F. Bkcs.) 1963-64-ben és Cholnoky J. Bkcs. 1979-81-ben (ajkaiak).

### M-1-es víznyelőbarlang

Bontott barlang. Felmérte a Cholnoky J. Bkcs. 1981-82-ben (ajkaiak).

### M-2/a víznyelőbarlang

Bontott barlang. Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1990-ben.

### Fenyves-víznyelőbarlang

Leél-össy S. kutatta 1958-59-ben, mintegy 8 m mélységig jutott le. A barlang azóta beomlott.

### Baglyas-víznyelőbarlang

A Veszprémi Barlangkutató Csoport kutatta 1961-ben, mintegy 3 m mély és 8 m hosszú volt. Azóta beomlott.

### Öreg-köves-víznyelőbarlang

Bontott barlang, felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1986-89-ben.

### Szellőző-lik

Szinonima: Szelelő-lik.

Bontott barlang, kapcsolatban áll az Öreg-köves-víznyelőbarlanggal, de a szűkületek miatt nem lehet átjutni egyikből a másikba.

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1988-ban.

### Fortuna-barlang

Bontott barlang, felmérte a Bakony Barlangkutató Csoport 1984-ben.

### Halász Árpád-barlang

Felmérte az Alba Regia Barlangkutató Csoport és a Bakony Barlangkutató Csoport 1986-87-ben.

### Négyszög-akna

Felmérte az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1986-ban.

A Halász Árpád-barlanggal együtt mesterséges eredetű is lehet.

### Minarel-völgyi-hasadékbarlang

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1988-ban.

### Minarel-völgyi-sziklaüreg

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1989-ben.

### Bk-6-os víznyelőbarlang

Bontott barlang, felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1989-ben.

### Bk-1/a víznyelőbarlang

Bontott barlang, felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1990-ben.

### Kislőd

#### Vashátori 1.sz. barlang

Elhelyezkedése, megközelítése: Kislőd határában, a Torna-pataktól délre lévő Vashátori nevű külterületi lakott hely területén, a 7. számú ház kertjében, a domb aljában található, a háztól 30 m-re délkeletre.

Méretei: 4,3 m hosszú, 2 m magas.

Bezáró kőzete: oligocén-alsó miocén konglomerátum.

Jellege: forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: széles, magas bejárat vezet a tágas, teremzerű barlangba, amely több törésvonal mentén alakult ki. Aljának egy része szájkő. Pincének használták, tele van törmelékkel és hulladékkal.

#### Vashátori 2.sz. barlang

Elhelyezkedése, megközelítése: Kislőd határában, Vashátori külterületi lakott helytől nyugatra 280 m-re, a Torna-patak bal oldalának sziklaiban, a patak szintje felett mintegy 25 m magasságban található.

Méretei: 4,8 m hosszú, 1,1 m magas.

Bezáró kőzete: oligocén-alsó miocén konglomerátum.

Jellege: forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: mintegy 6 m magas konglomerátum sziklafal alján nyíló szűk, egyenes, rókalyukszerű járat, amely a bejárattól 3, m-re mintegy 1 m hosszban járhatatlanul elszűkül, de még 4-5 m hosszúságban látszólag járható méretben folytatódik.

#### Vashátori 3.sz. barlang

Elhelyezkedése, megközelítése: Kislőd határában, Vashátori külterületi lakott helytől nyugatra 320 m-re, a Torna-patak bal oldalának szikláiban, a patak szintje felett mintegy 28 m magasságban található.

Méretei: 3,6 m hosszú, 1,8 m magas.

Bezáró kőzete: oligocén-alsó miocén konglomerátum.

Jellege: forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: mintegy 7-8 m magas sziklafal aljától 3 m magasságban nyíló széles, lapos, teljesen szálkőben lévő barlang, végén számtalan szűk, járhatatlan lyukban folytatódik.

#### Vashátori 4.sz. barlang

Elhelyezkedése, megközelítése: Kislőd határában, Vashátori külterületi lakott helytől nyugatra 360 m-re, a Torna-patak bal oldalának szikláiban, a patak szintje felett mintegy 26 m magasságban található.

Méretei: 6,5 m hosszú, 1,9 m magas.

Bezáró kőzete: oligocén-alsó miocén konglomerátum.

Jellege: forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: széles bejárata egy 4 m széles, 1,2 m magas, 6 m hosszú járatban folytatódik, oldalán és végén sok szűk járattal.

#### Vashátori 5.sz. barlang

Elhelyezkedése, megközelítése: Kislőd határában, Vashátori külterületi lakott helytől nyugatra 560 m-re, a Torna-patak bal oldalának szikláiban, a patak szintje felett mintegy 15 m magasságban található.

Méretei: 3,8 m széles, kb. 30 m hosszan húzódó sziklaeresz.

Bezáró kőzete: oligocén-alsó miocén konglomerátum.

Jellege: mállásos eredetű sziklaeresz.

A barlang rövid leírása: a Torna patak egyik mellék-völgyében 15 m átmérőjű körívben, háromnegyed körív hosszban kialakult sziklaeresz, amelyet a völgyön időszakosan lefolyó víz vizesése hozott létre. Kialakulásában nagy szerepe lehetett a konglomerátumon átfolyó, a törésvonalak mentén mozgó víznek és a konglomerátum lazább kötésű padjainak is.

#### Vashátori 6.sz. barlang

Elhelyezkedése, megközelítése: Kislőd határában, Vashátori külterületi lakott helytől nyugatra 570 m-re, a Torna-patak bal oldalának szikláiban, a patak szintje felett mintegy 20 m magasságban található.

Méretei: 3,4 m hosszú, 1,8 m magas.

Bezáró kőzete: oligocén-alsó miocén konglomerátum.

Jellege: forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: egy széles sziklaereszből rókalyukszerű járat vezet tovább, majd hamarosan járhatatlanul elszűkül, de a szűkület után egy tágasabb fülke látható, amelyből hosszabb, mintegy 4 m hosszú tágasabb járat vezet tovább. A barlangban rókák tanyáztak.

#### Vashátori 7.sz. barlang

Elhelyezkedése, megközelítése: Kislőd határában, Vashátori külterületi lakott helytől nyugatra 560 m-re, a Torna-patak bal oldalának szikláiban, a patak szintje felett mintegy 25 m magasságban található.

Méretei: 3,6 m hosszú, 2,9 m magas, előtte egy 6 m hosszú sziklaeresz.

Bezáró kőzete: oligocén-alsó miocén konglomerátum.

Jellege: forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: az időszakos vízfolyás mentén, a völgy egyik sziklás letörésében kialakult barlang, amelyet a szátkő völgyfenéken leszivárgó, majd újra előtörő víz alakított ki. A széles sziklaereszből induló keskeny barlang fokozatosan járhatatlanul elszűkül.

#### Ajka (Padragkút)

#### Padragi-zsomboly

Felmérte a Bakony Barlangkutató Csoport 1987-ben.

### Pokol-lik

Felmérte a Bakony Barlangkutató Csoport 1987-ben.

### Bujó-lik

Felmérte a Veszprémi Barlangkutató Csoport 1960-ban.

### Magosküfejtő sziklaürege

A Bertalan K. által említett barlang azóta beomlott vagy berobbantották. Bertalan Károly jegyzeteiben szerepel, hogy a barlangot felmérte, térképet 1936. évi jelentésében közölte. (Bertalan K.(1936):Beszámoló a M.T.E. Bakonyi Osztálya Barlangkutató Csoportjának 1936. évi működéséről. Veszprém.) Sajnos ezt a jelentést, amely a veszprémi múzeumban volt, állítólag a zirci múzeumba vitték, de ott sem találtuk meg.

### Padlathid-árki-sziklaüreg

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1987-ban.

### Padlathid-árki-kőfülke

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1989-ban.

### Padlathid-árki-ablakosbarlang

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1987-ban.

### Padlathid-árki-álbarlang

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1989-ban.

### Meander 1.sz.barlang

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1987-ban.

### Meander 2.sz.barlang

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1989-ban.

### Cservári-sziklaüreg

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1988-ban.

### Bódéi kőfejtő barlangja

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1988-ban.

### Sárcsi-kúti-árok 1.sz.sziklaürege

Szinonima:Sárcsi-kúti-árki-sziklaüreg.

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1989-ban.

### Sárcsi-kúti-árok 2.sz.sziklaürege

Elhelyezkedése, megközelítése: Ajka-Padragkút határában, a Sárcsi-kúti-árokban található, Sárcsi-kúttól 1,5 km-re.

Méretei: 3,8 m hosszú, 0,8 m magas.

Bezáró kőzete: középső eocén mészkő.

Jellege: forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: a sziklafal aljában nyíló forrásbarlang bejáratát lejtőtörmelék takarta el, amelyet megbontva lapos kuszodába jutottunk, amely néhány méter után teljesen elszűkül, de még több méter hosszan látható folytatása.

### Ajkai bánya 1.sz.ürege

### Ajkai bánya 2.sz.ürege

A két üreget az 1930-as években találták, azóta beomlottak.

### Küfői-sziklaeresz

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1987-ban.

### Küfői-hasadékbarlang

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1987-ban.

### Fekete-hegyi 1.sz.sziklaüreg

Szinonima: Fekete-hegyi-sziklaüreg, Fekete-hegyi-barlang.

Felmérte a Bakony Barlangkutató Csoport 1987-ben. Az 1987. évi jelentésben Fekete-hegyi-sziklaüregként szerepel.

### Fekete-hegyi 2.sz.sziklaüreg

Szinonima: Fekete-hegyi-sziklaüreg.

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1989-ben. Az 1989. évi jelentésben tévesen szintén Fekete-hegyi-sziklaüregként szerepel.

### Élmunkás-telepi-barlang

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1989-ben.



### B-3. sz. víznyelőbarlang

Bontott barlang, felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1990-ben.

### Allkapocs-barlang

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1989-ben.

### Doboz-gyári-sziklaeresz

Felmérte Bakony Barlangkutató Egyesület 1989-ben.

### Küfői-sziklahasadék

Elhelyezkedése, megközelítése: Ajka határában, az egykori Kun-malomtól északkeletre 480 m-re található, a Küfő észak felé néző meredek letörésében, a Torna-patak szintje felett 28 m-re, 290 m tszf. magasságban.

Méretei: 2,9 m hosszú, 2,5 m magas.

Bezáró kőzete: oligocén-alsó miocén konglomerátum, homokkő.

Jellege: forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: a nagyon szűk, átlagosan 25 cm szélességű, magas járat alsó része kvarckavicsos konglomerátumban, felső része pedig homokkőben alakult ki. A jelentéktelennek tűnő üreg érdekessége, hogy nagyon jól lehet tanulmányozni a konglomerátumban és a homokkőben a víz által kialakított formajegyeket. A konglomerátumban a barlang nagyon szűk, éppen járható méretű, a kvarckavicsok kiállnak kőzetből, akadályozva a barlangban való közlekedést. A homokkőben a járat valamivel szélesebb, 30-35 cm átmérőjű üstök található benne, felfelé egy tágasabb kürtő indul, amelyet a szűkületek miatt megközelíteni nagyon nehéz.

### Pula

### Pulai-bazaltbarlang

Felmérte az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1985-ben.

### Kolontár

### Kolontári 3.sz. sziklaeresz

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1988-ban.

### Pusztamiske

### Kigyós-patak-völgyi-kőfülke

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1988-ban.

## Nyirád

### Darvas-tói-barlang

Felmérte Szentes F. 1968-ban, Pannónia Spc. 1985-ban, Alba Regia Barlangkutató Csoport 1986-ban.

### Deáki-pusztai bauxitfejtő sziklaürege

Feltételezésünk szerint azonos a Darvas-tói-barlanggal.

### Taliándörög

### Pokol-lik

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1988-ban.

## Sáska

### Szöci-sziklaüreg

Elhelyezkedése, megközelítése: Sáska határában, a Szöci Szociális Otthontól keletre 450 m-re, a régi bauxit-bánya, jelenleg a szociális otthon használatában álló épületeitől délkelet irányban húzódó völgy jobb oldalán, az épületektől 80 m távolságban, az út felett 2 m magasságban található.

Méretei: 3,7 m hosszú, 1,5 m mély.

Bezáró kőzete: középső eocén mészkő.

Jellege: valószínűleg tölcserét vesztett, szenilis víznyelőbarlang

A barlang rövid leírása: bejárata széles, alacsony, majd egyre jobban összeszűkül, kétfelé ágazik, a bal oldali ág egy kis gömbfülkébe vezet, a jobb oldali merdeken lefelé tart, de hamarosan járhatatlanul elszűkül, laza föld és törmelék tömi el.

### Szöci-sziklahasadék

Bertalan K. említi barlangleltárában Csima Kálmán szóbeli közlése alapján. A Szöci-sziklaüreg környékén lehetett. A leírás szerint az út szintjében volt és egy megbillent nagyméretű kőtömb alkotta barlang volt, így nem hasonlít a Szöci-sziklaüregre. Nem találtuk meg, esetleg az ittlévő külszíni bauxitfejtések során semmisült meg.

### Benárd-barlang

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1988-ban.

## Hegyese 1936.

### Agó-fennsík sziklaürege

Szinonima: Agó-fennsík bazaltürege, Agár-tetői-sziklaürege.

Elhelyezkedése, megközelítése: Hegyese község határában, a községtől KÉK-re, 3,4 km-re található. Legegyszerűbb megközelítési módja: Hegyese északnyugati, Zalahaláp felőli végénél északi irányban induló murvás úton megyünk 4 km-t ekkor a balra felfelé vezető kocsúton (fiatal és öreg erdő között) 150 m után balra fordulunk, a fiatalosban 600 m-t megyünk, elérjük a Bakony térképen is látható hosszú, enyhén kanyargó nyiladékt. Ezen 150 m-t megyünk, közben felmászunk egy 20 m magas bazaltlépcsőn. A tetőre felérve, balra találjuk meg a barlangot a nyiladéktól és a bazaltlépcső peremétől 10-12 m-re egy 2,5 m mély és 7 m hosszú mélyedésben.

Méretei: 5,5 m hosszú, 3,5 m mély.

Bezáró kőzete: pliocén bazalt.

Jellege: hasadékbarlang.

A barlang rövid leírása: a barlang a bazaltperem megbillenésével keletkezett. A hasadékjellegű, nagyon szűk járatba leereszkedve, a bejárattal szemben kis fülkét találunk. A régebben 8-10 m hosszúnak leírt barlangban 3,5 m mélységben kőomladék zárja el az utat, de a barlang folytatását a hasadék mindkét irányában lehet látni.

Irodalom:

Földváry M. (1933): A Bakony és a Bakonyalja természeti értékei. Erdészeti Lapok 72. évf. p. 1026-1029.

Bertalan K.: Magyarország nemkarsztos barlangjai. Karszt- és Bg. kut. Táj. 1959. jan.-jún. p. 14-16.

Bertalan K.: Néhány adat a bakonyi barlangok ismertetéhez. Karszt- és Bg. kut. Táj. 1959. szept. p. 36-39.

Eszterhás I.: A Bakony barlangjai. A Bak. Term. tud. Múz. Közl. Zirc. 1984.

Kordos L.: Magyarország barlangjai. Bp. 1984.

Szentes F. (1971): Caves formed in the volcanic rocks of Hungary. Karszt és barlangkutató. VI. Bp. p. 117-127.

### Kapcsolás

### Pokol-lik

Felmérte az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1986-ban. Kadlic szerint Bertalan K. is felmérte, valamint Bertalan jegyzetei között szerepel, hogy feltérképezte,

térképét 1936. évi jelentésben közölte (Lásd fent).

### Mázás-kúti-sziklaeresz

Felmérte az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1986-ban.

### Zalahaláp

#### Halápi-bazaltlyuk

#### Halápi bánya ürege

Eszterhás I. említi a két barlangot Kolláth J. szóbeli közlése alapján.

### Sümeg

#### Fehér-kövek barlangja

1991. május 4-ei terepbejárásunkkor bejártuk a Fehér-köveket és környékét, de a barlangot nem találtuk meg. Mindössze egy kb. 1,5-1,7 m széles sziklaereszt találtunk. Régi sümegi lakosoktól érdeklődtünk, de a barlangról nem tudtak. A Fehér-kövek alatt lévő kőbányában az oligocén-alsó miocén konglomerátum és a mészkő határán több kisebb, barlangi méretet el nem érő üreget találtunk. A sziklafalban megfigyeltünk egy, két különböző típusú mészkő határán lévő, barlangterem maradványát. Elképzelhető, hogy a barlang itt volt egykor, de lebányászták.

A Fehér-kövek barlangjából (barlangjaiból?) őskori (neolitikus?) edények kerültek elő.

#### Irodalom:

Lipták Gábor: Sümeg. Utikalauz. 1955. 8.o.

Bertalan barlangkataszter

Eszterhás I.: Lista a Bakony barlangjairól. 1984.

Kordos L.: Magyarország barlangjai. Bp. 1984.

#### Baglyas-hegyi-barlang

A Baglyas-hegyen lévő, egykori Epstein-féle kőfejtőben 1920 körül egy 20 m mély aknát találtak, amelyet betömtek.

#### Irodalom:

Bertalan barlangkataszter

Eszterhás I.: Lista a Bakony barlangjairól. 1984.

Kordos L.: Magyarország barlangjai. Bp. 1984.

#### Sümegi-várbarlang

Szinonima: Sümegi kazamaták.

Valószínűleg nem természetes üregek, hanem a sziklába

véssett pincék voltak.

### Zalaszántó

#### Gyógyszertári-kútbarlang

Kárpát J. szóbeli közlése alapján nem lehetett valódi barlang, mert Zalaszántó területén a kutakkal elért mélységben nincs karsztos kőzet, csak folyóvizek által szállított hordalék. A barlangot sokáig keresték.

#### Tátikai-kőlik

Felmérte az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1985-ben.

#### Tátikai-hasadékbarlang

Felmérte az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1985-ben.

#### Fekete-oszlopos-barlang

Felmérte az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1985-ben.

#### Mágneses-barlang

Felmérte az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1985-ben.

#### Kőudvar felső barlang

Felmérte az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1985-ben.

#### Kőudvar alsó barlang

Felmérte az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1985-ben.

#### Vaskapui-barlang

Felmérte az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1985-ben.

#### Nagygörbő

#### Kovácsi-hegyi bazaltbánya hasadékbarlangja

Lebányászták.

#### Vadlán-lik

Felmérte az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1985-ben.

#### Kükamra

Felmérte az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1985-ben.

### Görböi-hasadékbarlang

Felmérte az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1985-ben.

### Szádok-barlang

Felmérte az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1985-ben.

### Kőajtó-barlang

Felmérte az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1985-ben.

### Kétlyukú-barlang

Felmérte az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1985-ben.

### Bazaltutcai-kőfülke

Felmérte az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1985-ben.

### Lepkés-barlang

Felmérte az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1985-ben.

A 4430-as területen említett barlangok, amelyek részben soha nem voltak barlangok, vagy meglévő barlangok szinonimanevei, vagy másik kataszteri területhez tartoznak.

### **Nagyvázsony**

**Kab-hegyi 1.sz.víznyelőbarlang**

**Kab-hegyi 2.sz.víznyelőbarlang**

**Kab-hegyi 3.sz.víznyelőbarlang**

**Kab-hegyi 4.sz.víznyelőbarlang**

**Kab-hegyi 5.sz.víznyelőbarlang**

Markó L. által említett víznyelők, amelyeket megbontottak, de jelenleg mindegyiknek van saját, önálló neve.

### **Kecske-hegyi-sziklaüreg**

Valószínűleg tévesen került Nagyvázsonyhoz a Kapolcsnál említett barlang.

### **Padragkút**

**Padragi-víznyelőbarlang**

Elterjedtebb neve: Bujó-lik.

## **Pula**

### **Pulai-bazalttufabarlang**

A kataszteri határ pontosítása miatt átkerült a 4461-es kataszteri területre.

## **Devecser**

### **Kolontári 1.sz.kőfülke**

### **Kolontári 2.sz.kőfülke**

A kataszteri határ pontosítása miatt átkerültek a 4412-es kataszteri területre.

## **Pótlás**

A kataszteri jegyzékből kimaradt egy barlang:

## **Sümeq**

### **Bárdiós-tagi-barlang**

Simon J. veszprémi lakos elmondása alapján 1947-ben bárdiós-tagi szőlőjükben pinceásás közben barlangra bukkantak. A barlang meredeken lefelé vezetett néhány méter hosszban, amelyből hűvös levegő áramlott ki. Bejáratát befalazták.

**4430-as kataszteri terület**

Sz.	Név/hely	Méretei	Felmérte csoport év	Bezáró kora	közet fajtája	Megjegyzés
<b>Veszprém</b>						
1.	Török-lik	7,4/4,5	Bakony 1991	f.triász	dolomit	-
2.	Tekeres-völgyi-kőfülke	4,3/+2,8	Bertalan 1946	f.triász	dolomit	-
3.	Kecske-lyuk	?	-	?	?	nem találtuk
4.	Benedek-hegyi-kőfülke	3,7/2,5	Bakony 1991	f.triász	földolomit	-
5.	Benedek-hegyi-sziklaüreg	3,1/1,0	Bakony 1991	f.triász	dolomit	-
6.	Csatár-hegyi-bg.	21/-7	Bakony 1991	f.triász	dolomit	-
7.	Csörgő-malmi-kőfülke	2,8/1,3	Bakony 1991	f.triász	dolomit	-
8.	Séd-völgyi-hasadékb.	6,3/3,3	Bakony 1991	f.triász	földolomit	-
9.	Sas-hegyi-sziklaeresz	2,0x6,6/1,5	Bakony 1989	f.triász	dolomit	-
<b>Nemesvámos</b>						
10.	Tekeres-völgyi-sziklaodu	4,5/1,3	Bakony 1989	f.triász	dolomit	-
11.	Tekeres-völgyi-rókalyuk	11,1/1,8	Bakony 1991	f.triász	dolomit	-
12.	Tekeres-völgyi-sziklahasadék	11,7/+3,8	Bakony 1989	f.triász	dolomit	-
13.	Tekeres-völgyi-fülke	3,5/2,5	Bakony 1991	f.triász	dolomit	-
<b>Bánd</b>						
14.	Bándi 1.sz.bg.	7x5/+6	Alba R. 1985	kréta	mészkö	-
15.	Bándi 2.sz.bg.	16/+3	Alba R. 1985	kréta	mészkö	-
<b>Szentgál</b>						
16.	Mecsek-hegyi-kőlik	kb.200/-10	Heliktit 1988	f.triász	dolomit	-
17.	Mecsek-hegyi-sziklahasadék	3,3/1,8	Bakony 1990	f.triász	dolomit	-
18.	Mecsek-hegyi-üreg	3,4/1,8	Bakony 1991	f.triász	dolomit	-
19.	Mecsek-hegyi-barlang	6,0/2,8	Bakony 1990	f.triász	dolomit	-
20.	Tűzköves-hegyi-bg.	130/15	FTC 1965	liász	mészkö	-
21.	Tűzköves-hegyi-sziklaüreg	5/+1	Bakony 1988	liász	mészkö	-
22.	Tűzköves-hegyi-sziklaeresz	5,4x9,7/2,2	Bakony 1990	liász	mészkö	-
23.	Tűzköves-hegyi-hasadékb.	7,0/5,8	Bakony 1990	liász	mészkö	-
24.	Varga-dombi-bg.	50/+1?	-	-	liász	mészkö beomlott
25.	Varga-dombi-sziklaüreg	2,8/1,5	Bakony 1989	liász	mészkö	-
26.	Miklós Pál-hegyi 1.sz.bg.	3,9/1,0	Bakony 1991	f.triász	dolomit	-
27.	Miklós Pál-hegyi 2.sz.bg.	5,2/1,4	Bakony 1991	f.triász	dolomit	-
28.	Miklós Pál-hegyi 3.sz.bg.	4,3/2,2	Bakony 1991	f.triász	dolomit	-
<b>Tűzköves-hegyi-barlangok:</b>						
20/1.	Tűzköves-hegyi-kőlik			lebányászva		
20/2.	Tűzköves-hegyi 1892.évi barlang			lebányászva		
20/3.	Tűzköves-hegyi 1897.évi barlang			lebányászva		
20/4.	Tűzköves-hegyi 1927.évi barlang			lebányászva		
20/5.	Tűzköves-hegyi 1934.évi barlang(Tűzköves-hegyi-bg.)			megelevő barlang		
20/6.	Tűzköves-hegyi 1936.évi barlang			lebányászva		
20/7.	Tűzköves-hegyi 1938.évi barlang			lebányászva		



Ssz.	Név/hely	Méretei	Felmérte csoport év	Bezáró kőzet kora	fajtája	Megjegyzés
<b>Kislőd</b>						
29.	Vashátori 1.sz.bg.	4,3/2,0	Bakony 1991	olig-a.mioc.	kongl.	-
30.	Vashátori 2.sz.bg.	4,8/1,1	Bakony 1991	olig-a.mioc.	kongl.	-
31.	Vashátori 3.sz.bg.	3,6/1,8	Bakony 1991	olig-a.mioc.	kongl.	-
32.	Vashátori 4.sz.bg.	6,5/1,5	Bakony 1991	olig-a.mioc.	kongl.	-
33.	Vashátori 5.sz.bg.	3,8x30/3,3	Bakony 1991	olig-a.mioc.	kongl.	-
34.	Vashátori 6.sz.bg.	3,4/1,8	Bakony 1991	olig-a.mioc.	kongl.	-
35.	Vashátori 7.sz.bg.	3,6/2,9	Bakony 1991	olig-a.mioc.	kongl.	-
<b>Urkút</b>						
36.	Csárda-hegyi-sziklahasadék	10,3/5	Bakony 1986	liász	mészkö	-
<b>Ajka(Padragkút)</b>						
37.	Padragi-zsomboly	9/-8	Bakony 1987	k.eocén	mészkö	-
38.	Pokol-lik	19/-6	Bakony 1987	k.eocén	mészkö	-
39.	Bujó-lik	148/-43	Veszp.cs 1960	k.eocén	mészkö	-
40.	Magosküfajtó sziklaürege	7/?	Bertalan 1936	k.eocén	mészkö	beomlott
41.	Padlathid-árki-sziklaürege	11/2	Bakony 1987	k.eocén	mészkö	-
42.	Padlathid-árki-ablakosbg.	4/2	Bakony 1987	k.eocén	mészkö	-
43.	Padlathid-árki-köfűlke	7x6/4	Bakony 1989	k.eocén	mészkö	-
44.	Padlathid-árki-álg.	5/2	Bakony 1989	k.eocén	mészkö	-
45.	Meander 1.sz.bg.	3x14/3	Bakony 1987	k.eocén	mészkö	-
46.	Meander 2.sz.bg.	2x7/2	Bakony 1989	k.eocén	mészkö	-
47.	Cservári-sziklaürege	9/-3	Bakony 1988	k.eocén	mészkö	-
48.	Bódéi-köfajtó bg-ja	4/3	Bakony 1988	pliocén	konglomerát	-
49.	Sárcsi-kúti-árok 1.sz.sz.ür.	5/2	Bakony 1989	k.eocén	mészkö	-
50.	Sárcsi-kúti-árok 2.sz.sz.ür.	3,8/0,8	Bakony 1991	k.eocén	mészkö	-
51.	Ajkai bányá 1.sz.ürege	?	-	?	?	betömve
52.	Ajkai bányá 2.sz.ürege	?	-	?	?	betömve
53.	Küfői-sziklaeresz	2x6/2	Bakony 1987	olig-a.mioc.	konglomerát	-
54.	Küfői-hasadékg.	8/-3	Bakony 1987	olig-a.mioc.	konglomerát	-
55.	Küfői-sziklahasadék	2,9/2,5	Bakony 1991	olig-a.mioc.	konglomerát	-
56.	Fekete-hegyi 1.sz.sziklaürege	3,3/-1	Bakony 1987	olig-a.mioc.	konglomerát	-
57.	Fekete-hegyi 2.sz.sziklaürege	4,4/1,0	Bakony 1989	olig-a.mioc.	konglomerát	-
58.	Élaunkás-telepi-bg.	4,0/2,1	Bakony 1989	k.eocén	mészkö	-
59.	B 3-as víznyelőbg.	10,6/7,1	Bakony 1990	k.eocén	mészkö	kutatás alatt
60.	Allkapocs-bg.	4,2/2,5	Bakony 1990	k.eocén	mészkö	-
61.	Doboz-gyári-sziklaeresz	7,0/2,2	Bakony 1990	pliocén	konglomerát	-
<b>Nagyvázsony</b>						
62.	Macská-lik	41/-16+4	Cholnoky 1981	k.eocén	mészkö	-
63.	M 1-es víznyelőbg.	18/-10	Cholnoky 1982	k.eocén	mészkö	-
64.	M 2/a vnybg.	6,6/-5,1	Bakony 1990	k.eocén	mészkö	kutatás alatt
65.	Fenyves-vnybg.	?/-8	-	k.eocén	mészkö	beomlott
66.	Baglyas-vnybg.	8/-3	-	kösszeni	dolomit	kutatás alatt
67.	Fortuna-bg.	69,5/-20,3	Bakony 1984	liász	mészkö	-

Ssz.	Név/hely	Méretei	Fejmérte csoport év	Bezáró kőzet kora	közét fajtája	Megjegyzés
68.	Halász Arpád-bg.	72/-6	Alba R., 1987 Bakony	pliocén	bazalt	esetleg mesterséges eredetű mesterséges
69.	Négyszög-akna	4/-4	Alba R. 1986	pliocén	bazalt	mesterséges
70.	Minarel-völgyi-hasadékbg.	3/2	Bakony 1988	f.triász	dolomit	-
71.	Minarel-völgyi-sziklaüreg	6,1/+1,1	Bakony 1989	f.triász	dolomit	-
72.	Öreg-köves-vnybg.	168/-27	Bakony 1989	f.triász	mészko	kutatás alatt
73.	Szellőző-lik	5,7/-3,0	Bakony 1988	f.triász	mészko	-
74.	Bk 6-os vnybg.	6,9/-3,9	Bakony 1989	k.eocén	mészko	-
75.	Bk 1/a vnybg.	17,1/-7,7	Bakony 1990	f.triász	mészko	kutatás alatt
<b>Pula</b>						
76.	Pulai-bazaltbg.	151/-22	Alba R. 1985	pliocén	bazalt	-
<b>Kapolcs</b>						
77.	Pokol-lik	51/4	Alba R. 1986	pliocén	bazalt	-
78.	Mázás-kúti-sziklaeresz	16x2/2	Alba R. 1986	?	?	-
<b>Taliándörög</b>						
79.	Pokol-lik	7/+4	Bakony 1988	f.triász	dolomit	-
<b>Sáska</b>						
80.	Benárd-bg.	15/4	Bakony 1988	f.triász	dolomit	-
81.	Szőci-sziklaüreg	3,7/-1,5	Bakony 1991	k.eocén	mészko	-
82.	Szőci-sziklahasadék	?	- -	?	?	-
<b>Hegyess</b>						
83.	Agó-fennsík-sziklaürege	5,5/-3,5	- -	pliocén	bazalt	-
<b>Nyirád</b>						
84.	Deáki-pusztai bauxitf.sz.ür.	?	- -	?	?	beomlott?
85.	Darvas-tói-bg.	10/-4	Alba R. 1986	?	?	-
<b>Pusztamiske</b>						
86.	Kigyós-patak-völgyi-köfülke	3x3/2	Bakony 1988	olig-a.mioc.kongl.		-
<b>Kolontár</b>						
87.	Kolontári 3.sz.sziklaeresz	2,1x4,3/1,8	Bakony 1988	olig-a.mioc.kongl.		-
<b>Süveg</b>						
88.	Süvegi-várbg.	?	- -	?	?	nem találtuk
89.	Fehér-kövek bg-ja	?	- -	?	?	nem találtuk

Sz.	Név/hely	Méretei	Fejméte csoport	év	Bezáró kőzet kora	Bezáró kőzet fajtája	Megjegyzés
90.	Baglyas-hegyi-bg.	?/-20	-	-	?	?	betemetve
91.	Bárdió-tagi-bg.	?	-	-	f.triász	dolomit	befalazva
<b>Zalaszántó</b>							
92.	Gyógyszertári-kútbg.	?	-	-	?	?	befalazva
93.	Tátikai-kölik (Remete-bg.)	24,3/-4,2	Alba R.	1985	pliocén	bazalt	-
94.	Tátikai-hasadékbg.	2,5/3,5	Alba R.	1985	pliocén	bazalt	-
95.	Fekete-oszlopos-bg.	4,3/2,8	Alba R.	1985	pliocén	bazalt	-
96.	Mágnese-sbg.	3/1,5	Alba R.	1985	pliocén	bazalt	-
97.	Köudvar felső bg.	4/-1	Alba R.	1985	pliocén	bazalt	-
98.	Köudvar alsó bg.	5,1/1	Alba R.	1985	pliocén	bazalt	-
99.	Vaskapui-bg.	2,8/1	Alba R.	1985	pliocén	bazalt	-
<b>Nagyörbő</b>							
100.	Kovácsi-hegyi bazaltb.has.bg. ?	?	-	-	pliocén	bazalt	beomlott
101.	Vadián-lik	24,3/-4,2	Alba R.	1985	pliocén	bazalt	-
102.	Kükamra	11,9/4	Alba R.	1985	pliocén	bazalt	-
103.	Börböi-hasadékbg.	5/4,5	Alba R.	1985	pliocén	bazalt	-
104.	Szádok-bg.	5,2/-1	Alba R.	1985	pliocén	bazalt	-
105.	Kőajtó-bg.	6,5/-1,1	Alba R.	1985	pliocén	bazalt	-
106.	Kétyukú-bg.	5,1/-2,5	Alba R.	1985	pliocén	bazalt	-
107.	Bazaltutcai-kőfülke	7,3/-2	Alba R.	1985	pliocén	bazalt	-
108.	Lepkés-bg.	5,4/-2,5	Alba R.	1985	pliocén	bazalt	-
<b>Zalahaláp</b>							
109.	Halápi-bazaltlyuk	?	-	-	pliocén	bazalt	betömve
110.	Halápi bánya ürege	?	-	-	pliocén	bazalt	betömve

## 5.2. A 4462-es kataszteri terület

### Meleg-vizi-kőfülke Nagyvázsony

A barlang Nagyvázsony keleti végén, az egykori Piritimalom mellett volt, a malmot azóta lebontották. A területen jelenleg vízmű van, több helyen jelenleg is folyik a víz, de a vízmű már mélyfúrásokból nyeri vizét. A vízmű tereprendezése során a barlangot betemették. A vízmű kezelője szerint a barlang helyén a talaj többször beszakadt. A barlang a domb aljában volt.

Az egyik forrás patakjának medrében mésztufát figyeltünk meg. A barlang kialakulására csak feltételezéseink vannak. Az egyik feltételezés szerint forrásbarlang volt, ennek ellentmond az, hogy a források a barlangnál mintegy 5-8 m-rel magasabban vannak a domboldalon. A másik feltételezés szerint a barlang a források által lerakott mésztufában keletkezett.

Irodalom: Bertalan barlangkataszter  
Eszterhás I.: Lista a Bakony barlangjairól.  
1984.  
Kordos L.: Magyarország barlangjai. Bp. 1984.

### Vár-hegyi-barlang Vászoly

Szinonima: Nagyvár-tetői-barlang

Elhelyezkedése, megközelítése: Vászoly határában, a falutól DK-re, 1,4 km-re található, a Nagyvár-tető északnyugati oldalában 45 m relatív és 295 m tszf. magasságban.

Méretei: 4,9 m hosszú, szintkülönbsége 1,7 m.

Bezáró kőzete: középső triász fürede mészkő.

Jellege: forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: 1,5 m széles, 1,5 m magas bejárata kőfülke jellegű előtérbe vezet, amelyből szűk kúszójárat megy tovább. A kúszójárat 2,5 m után omladékban végződik. Mivel a barlangot régebben hosszabbnak említették (Eszterhás I. barlanglistájában 9 m-nek), a beomlás viszonylag friss lehet. A barlang felett egy 5 m, hosszú, 3 m széles beszakadás látható.

### Nagy-Vár-tetői-sziklahasadék

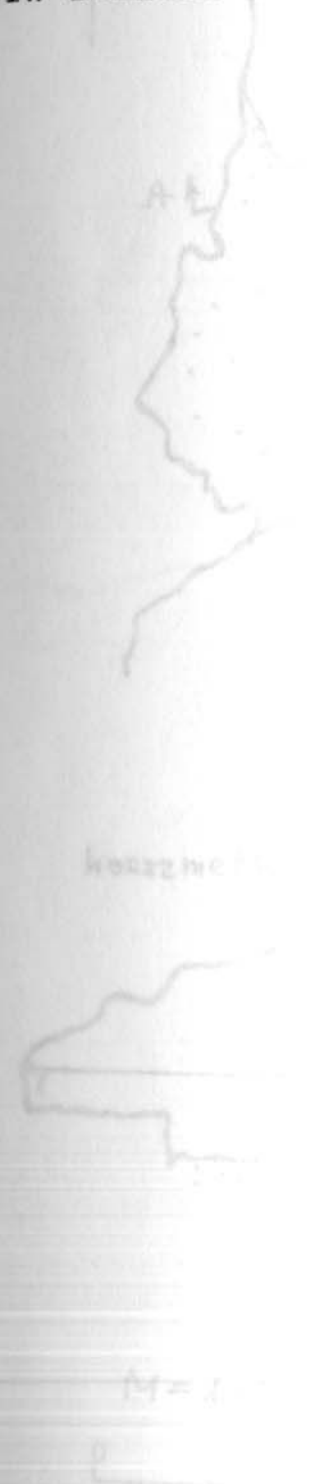
Elhelyezkedése, megközelítése: Vászoly határában, a falutól DK-re 1,4 km-re található, a Nagy-Vár-tető északnyugati oldalában 45 m relatív és 295 m tszf. magasságban, a Vár-hegyi-barlangtól 5 m-re északra.

Méretei: 5,3 m hosszú, 4,3 m magas.

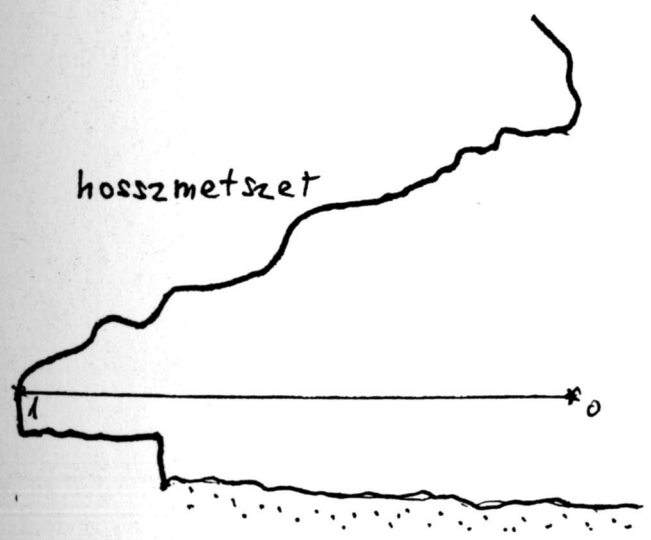
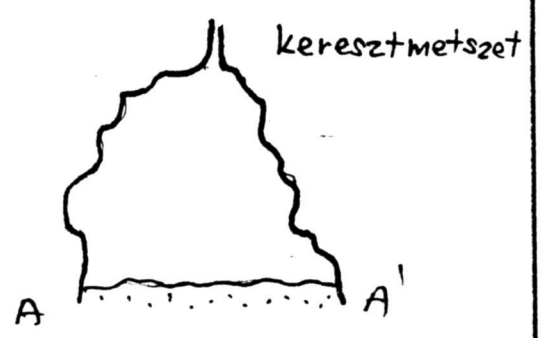
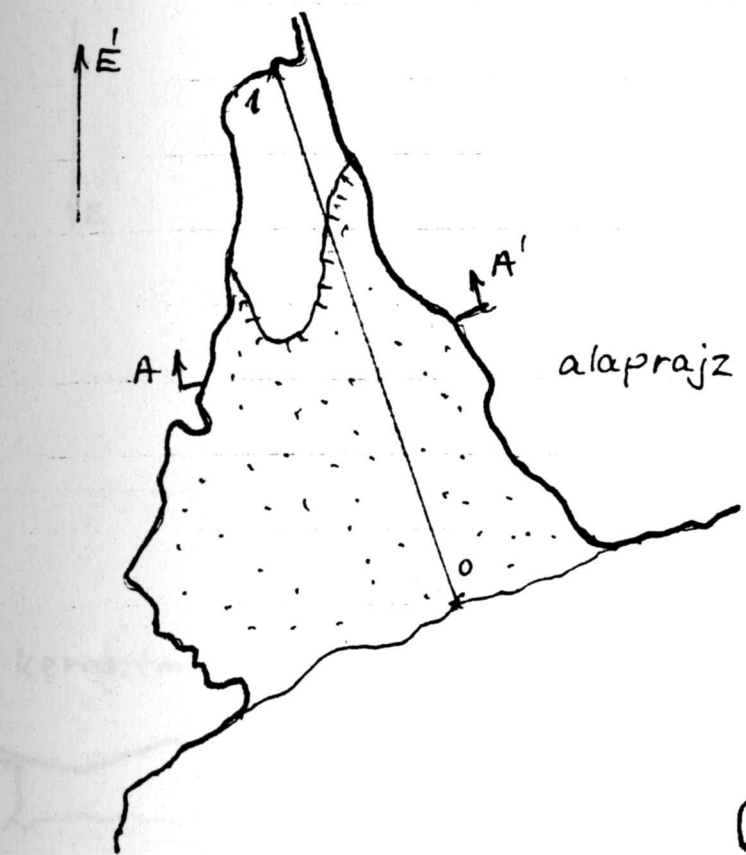
Bezáró kőzete: középső triász füredi mészkő.

Jellege: forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: keskeny, magas bajárata szűk, nagyon magas járatban folytatódik, végén járhatatlanul elszűkülő járata a barlangot magában foglaló sziklatömb másik oldalán ér ki.



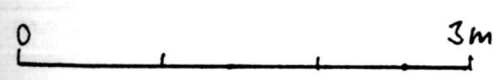
Benedek-hegyi-kőfülke  
Veszprém



hosszmetszet

keresztmetszet

M = 1:50



Felmérte: Balatoni A.  
Gyurman Cs.  
Hári P.  
Józsa B.

Bakony Bgk. Egy.  
1991.

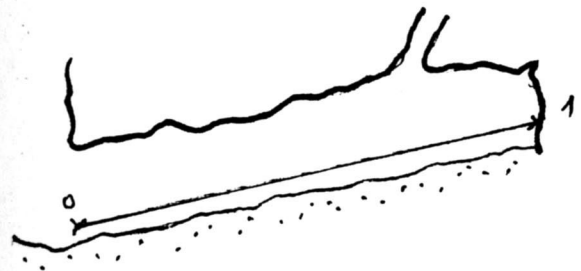
Benedek-hegyi-sziklaüregek  
Veszprém

↑  
E



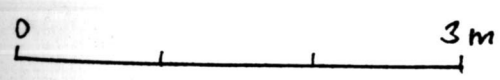
alaprajz

Keresztmetszet



hosszmetszet

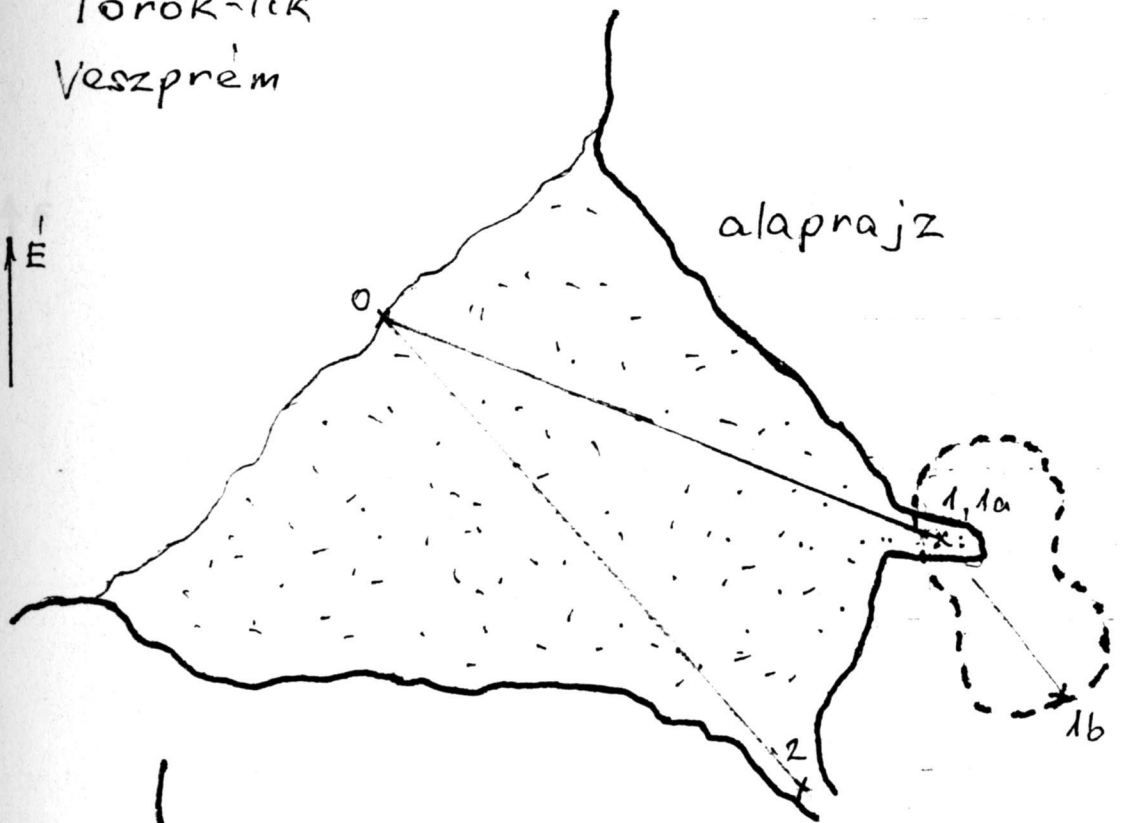
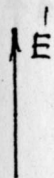
M = 1:50



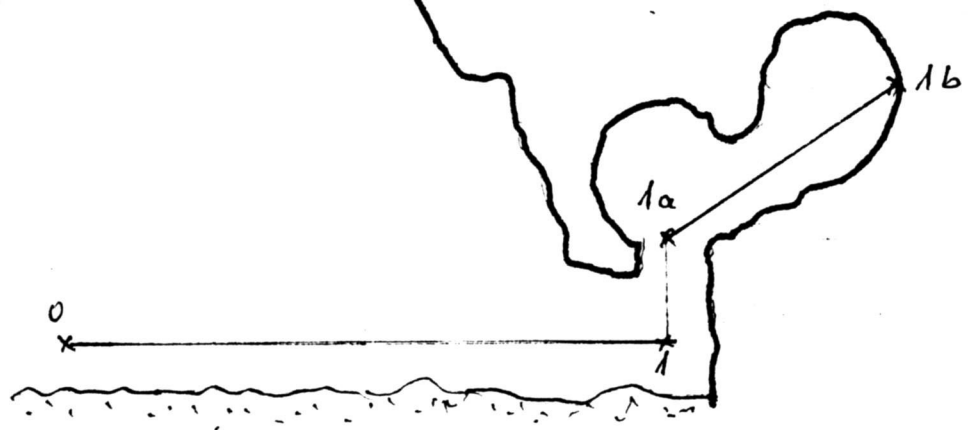
Felmérte: Balatoni A.  
Gyurman Cs.  
Hári P.  
Józsa B.

Bakony Bgk. Egy.  
1991.

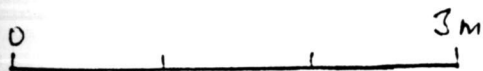
Török-lik  
Veszprém



hosszmetszet



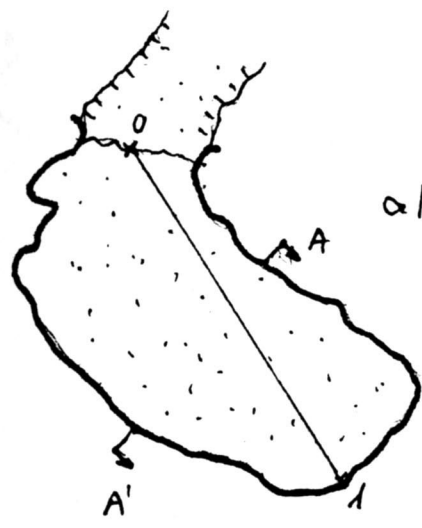
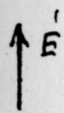
M = 1:50



Felmérte: Balatoni A.  
Farkas I.  
Gyurman Cs  
Hári P.  
Józsa B.  
Bakony Bgk. Egy.  
1991.

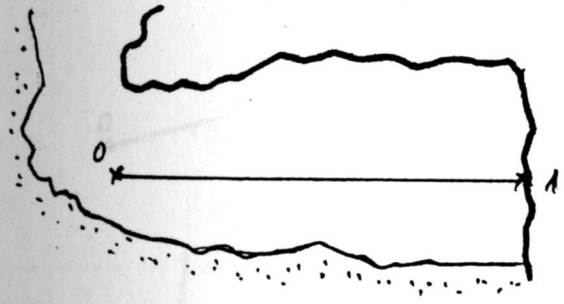


Csörgő-malmi-kőfűke  
Veszprém



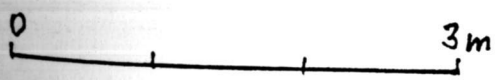
alaprész

keresztmetszet



hosszmetszet

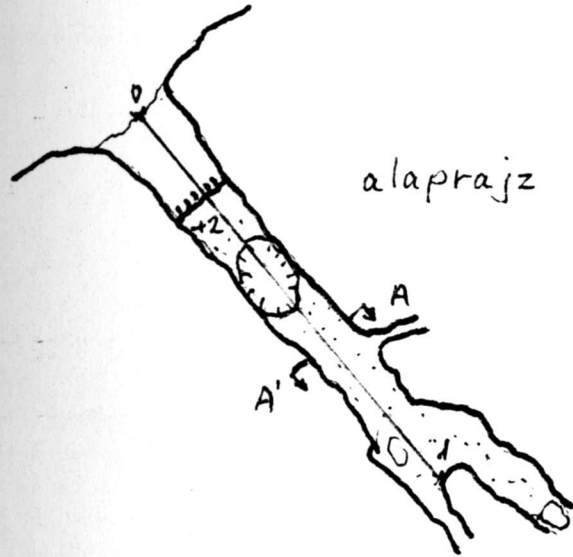
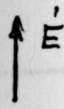
M = 1:50



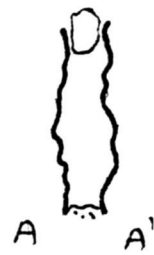
Felmérte: Balatoni A.  
Gyurman Cs.  
Hári P.  
Józsa B.

Bakony Bgk. Egy.  
1991.

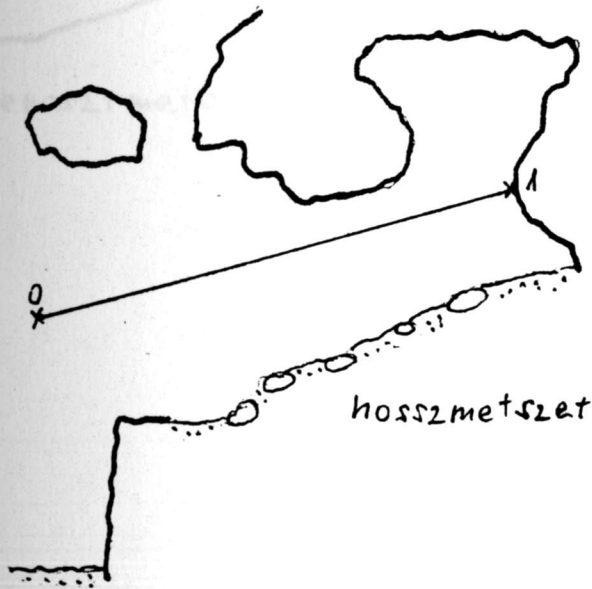
Séd-völgyi - hasadékbarlang  
Veszprém



alaprész

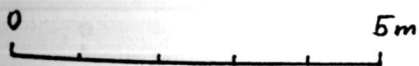


keresztmetszet



hosszmetszet

M=1:100

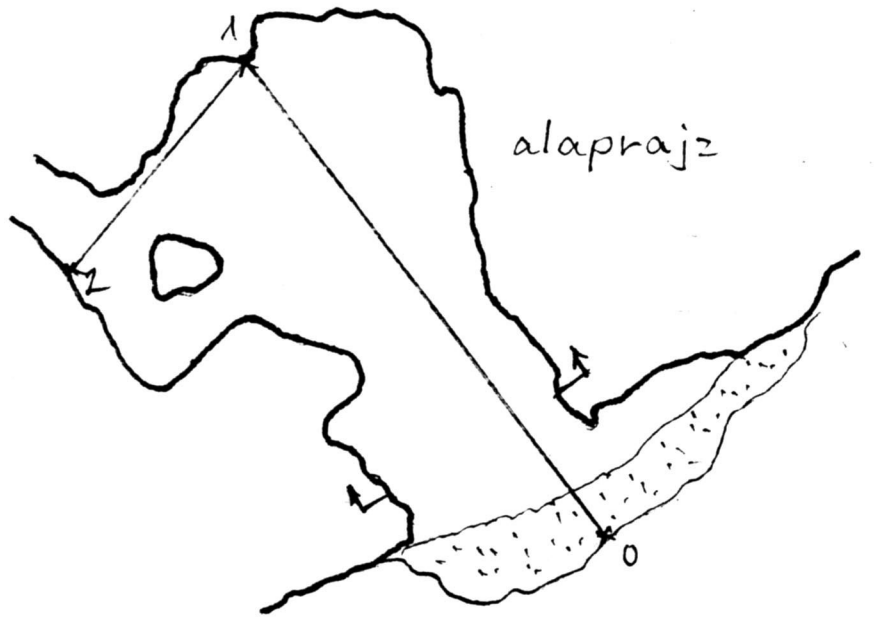
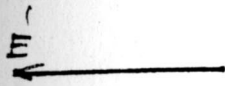


Felmerte: Gyurman Cs.  
Húri Péter  
Józsa B.

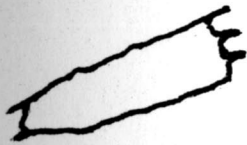
Bakony Bgk. Egy.

1991.

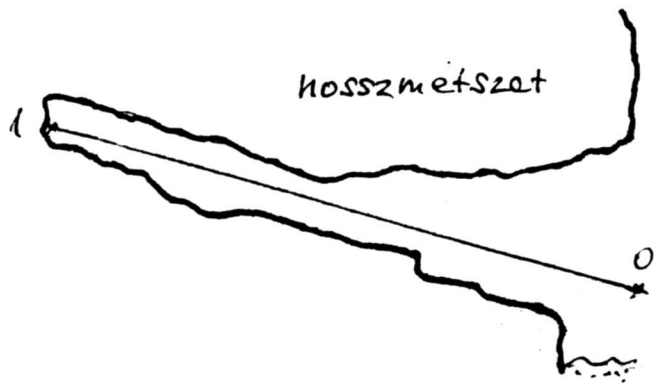
Tekeres-völgyi-rókaljuk  
Nemesvámos



alaprajz

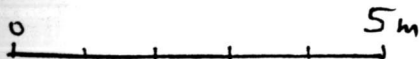


keresztmetszet



hosszmetszet

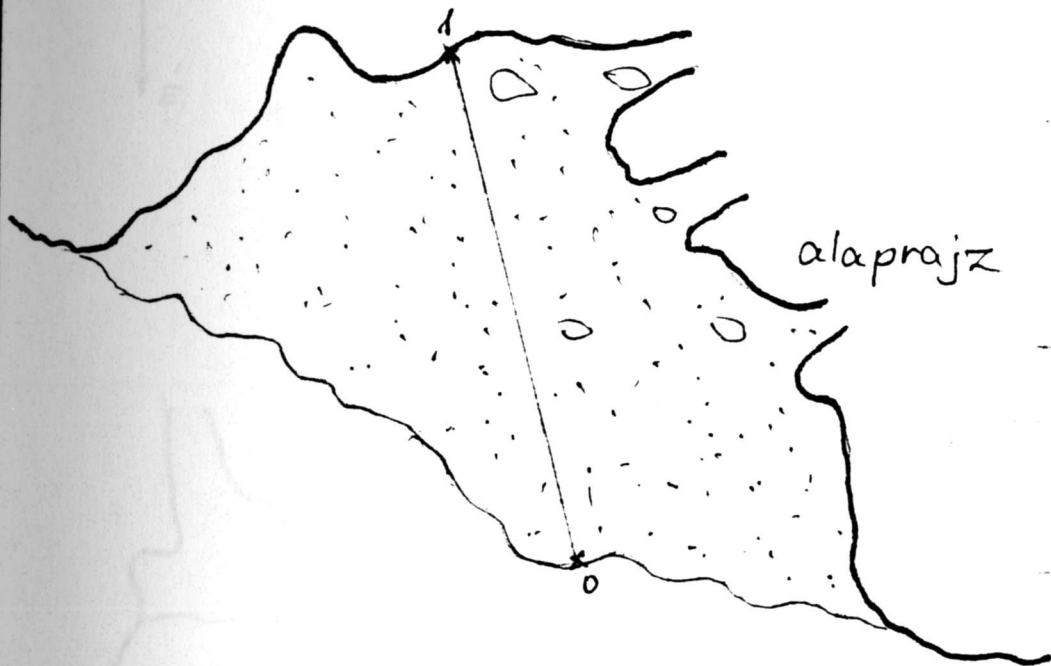
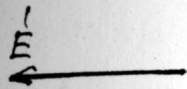
M = 1 : 100



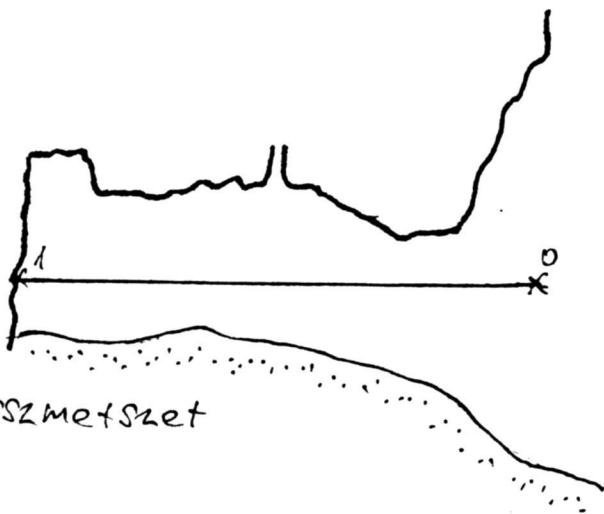
Felmérte: Farkas I.  
Gyurman Cs.

Bakony Bgk. Egy.

Tekeres-völgyi-fülke  
Memesvámos



alaprajz



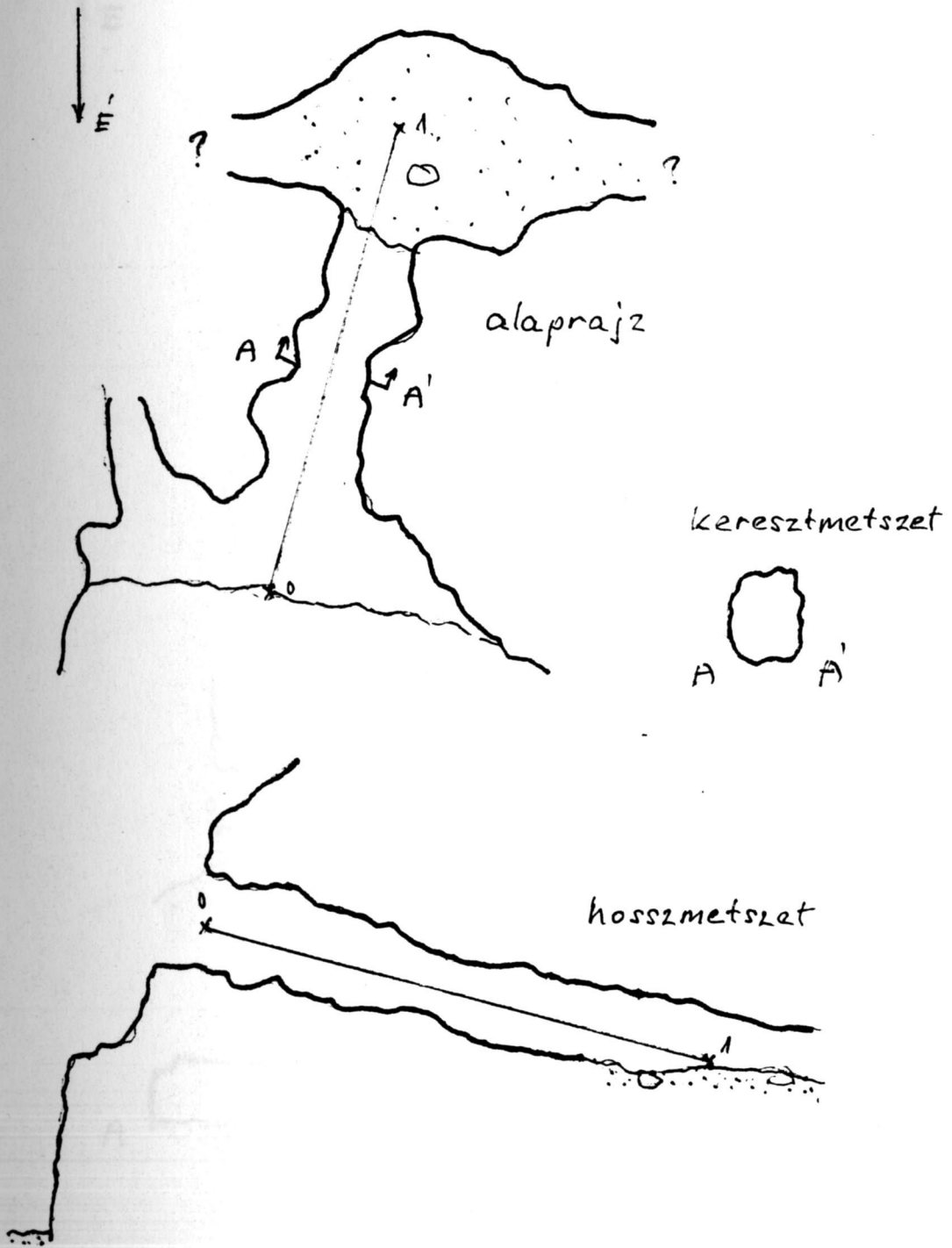
hosszmetszet

$M = 1:50$

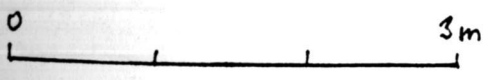


Felmerte: Farkas I.  
Gyurman Cs.  
Bakony Bgk. Egy.  
1991.

Miklós-páthegyi 1.sz. barlang  
Szentgál

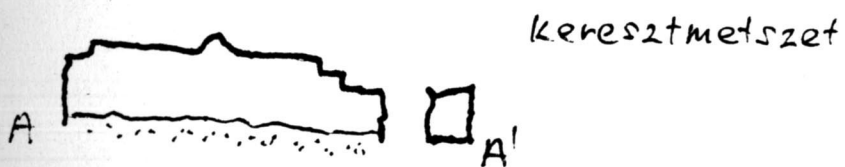
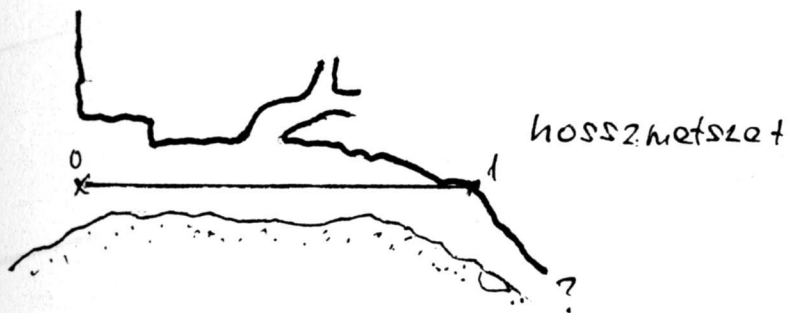
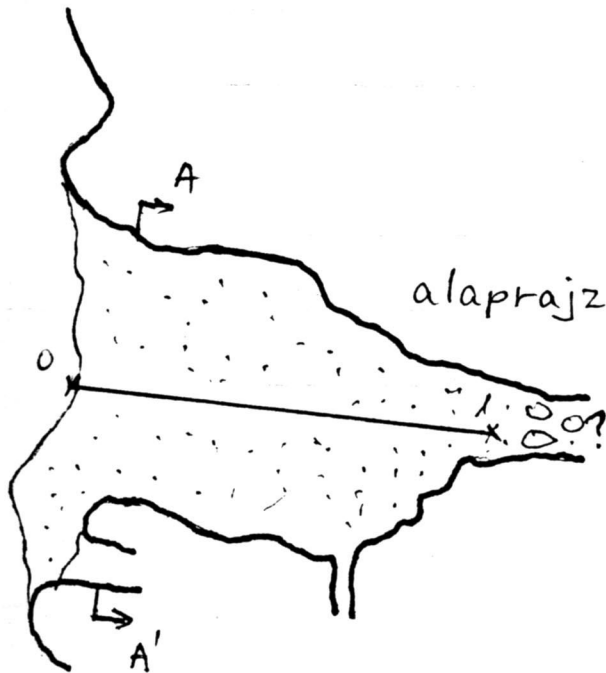
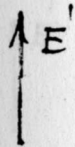


M=1:50

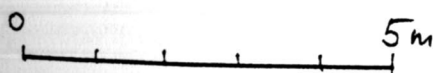


Felmérte: Gyurman Cs.  
Bakony Bgk. Egy.  
1991.

Miklóspál-hegyi 2. sz. barlang  
Szentgál

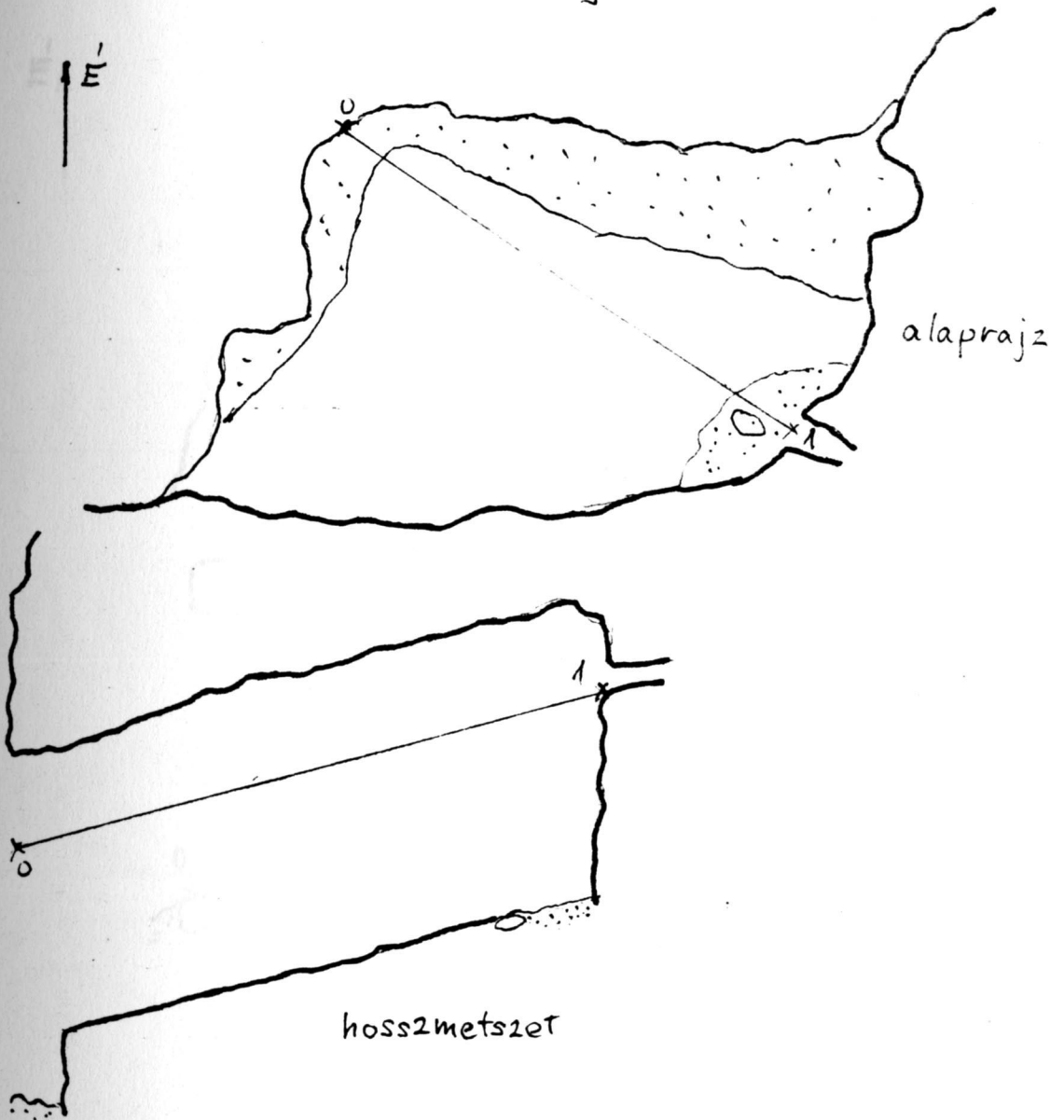


M = 1 : 100



Felmérte: Gyurman Cs.  
Bakony Bgk. Egy.  
1931.

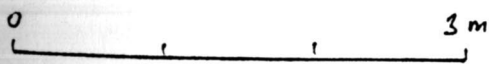
Miklóspál-hegyi 3. sz. barlang  
Szentgál



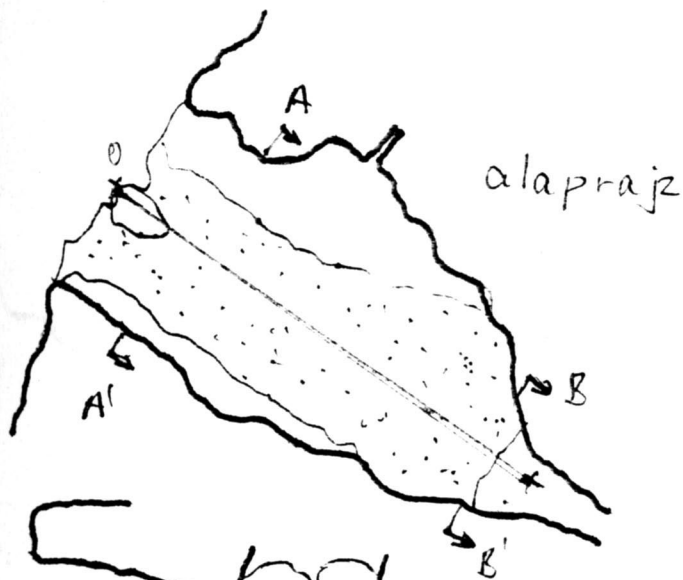
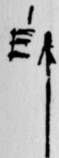
Felmérte: Gyurman Cs.

M = 1:50

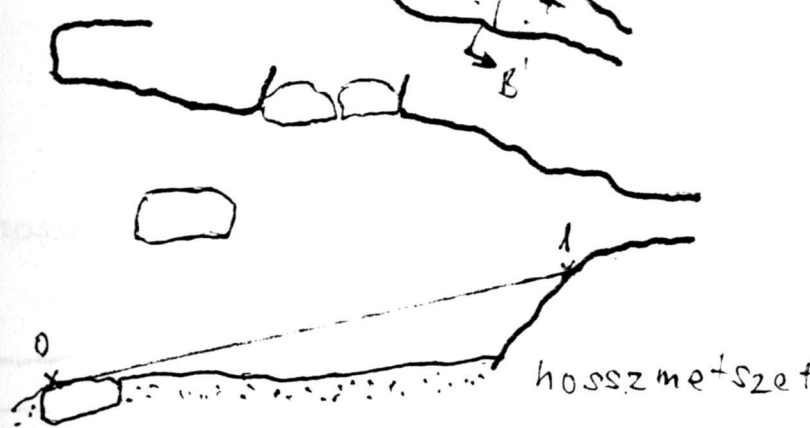
Bakony Bgk. Egy.  
1991.



Mecsek-hegyi-üreg  
Szentgál



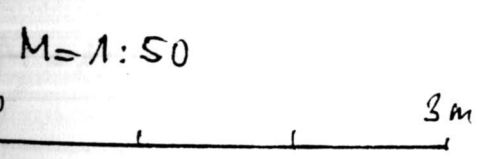
alaprajz



hosszmetszet



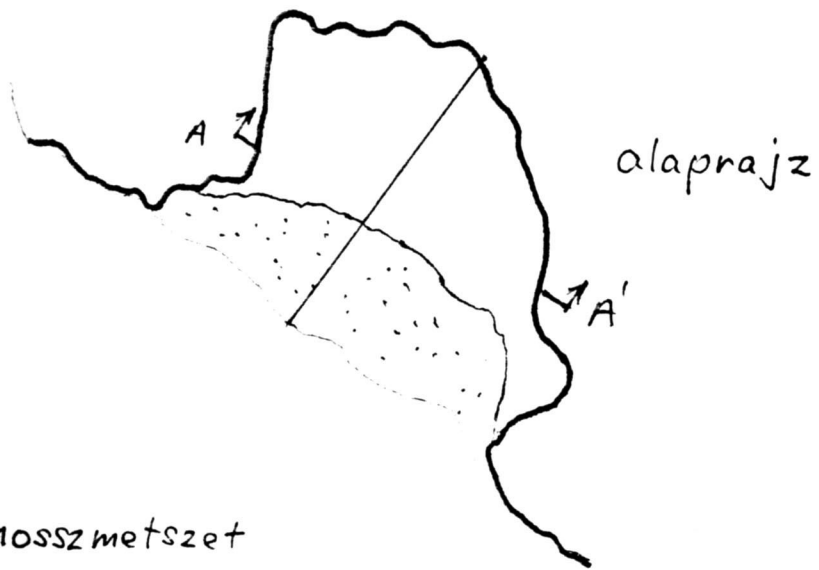
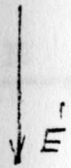
keresztmetszetek



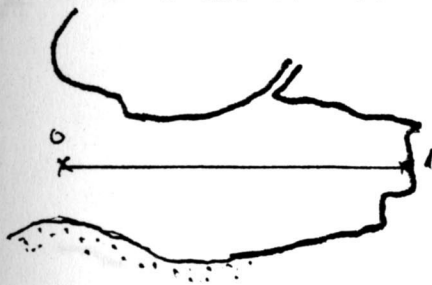
Felmérte: Gyurman Cs.  
Bakony Bgk. Egy.  
1991.



Vashámori 1. sz. barlang  
Kislőd



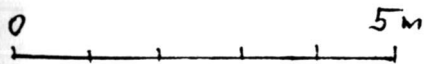
hosszmetszet



keresztmetszet



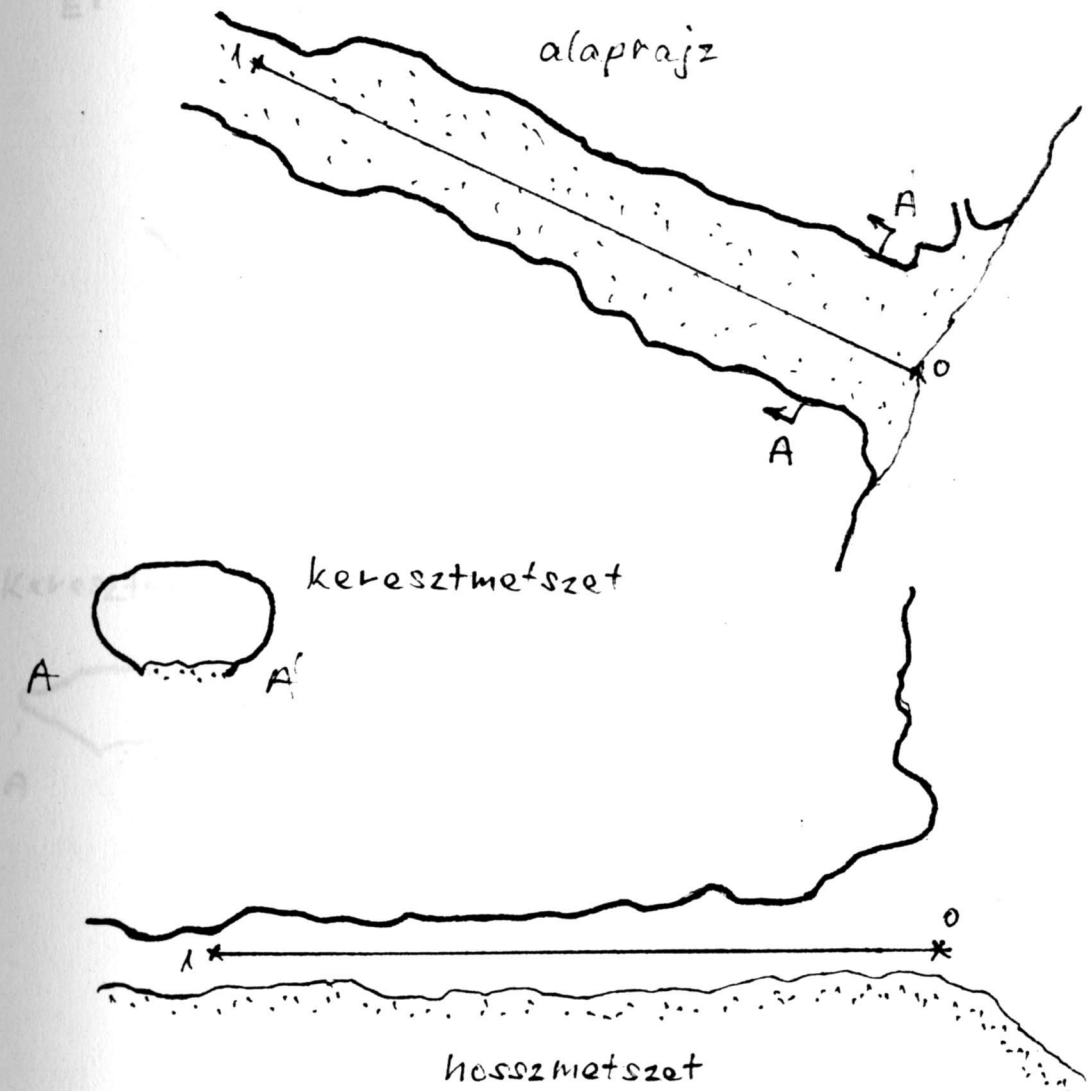
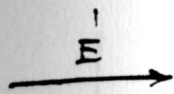
M = 1:100



Felmérte: Gyurman Cs.  
Hári P.

Bakony Bgk. Egy

Vashámori 2. sz. barlang  
Kislőd



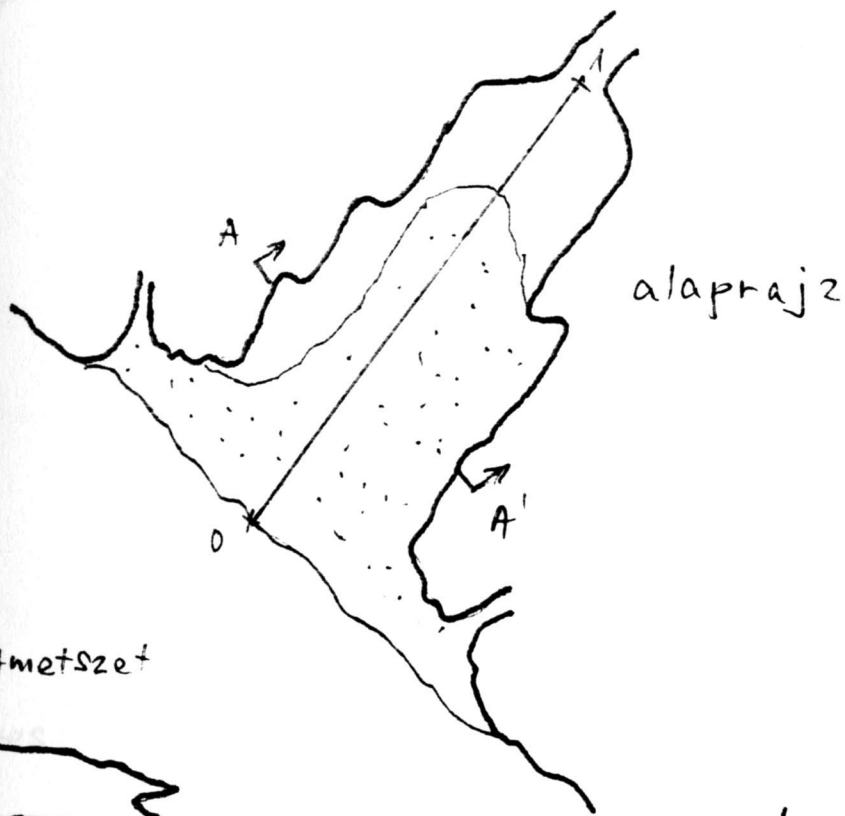
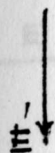
M = 1 : 50



Felmérte: Gyurman Cs.  
Hári P.

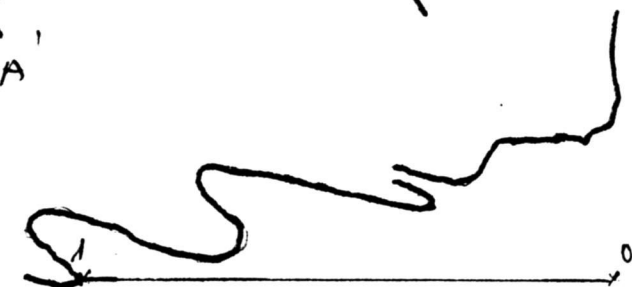
Bakony Bgk. Egy.  
1991.

Vashátori 3.sz. barlang  
Kislőd



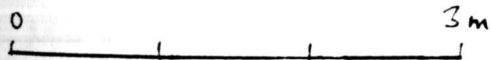
alaprész

Keresztmetszet



hosszmetszet

M = 1:50

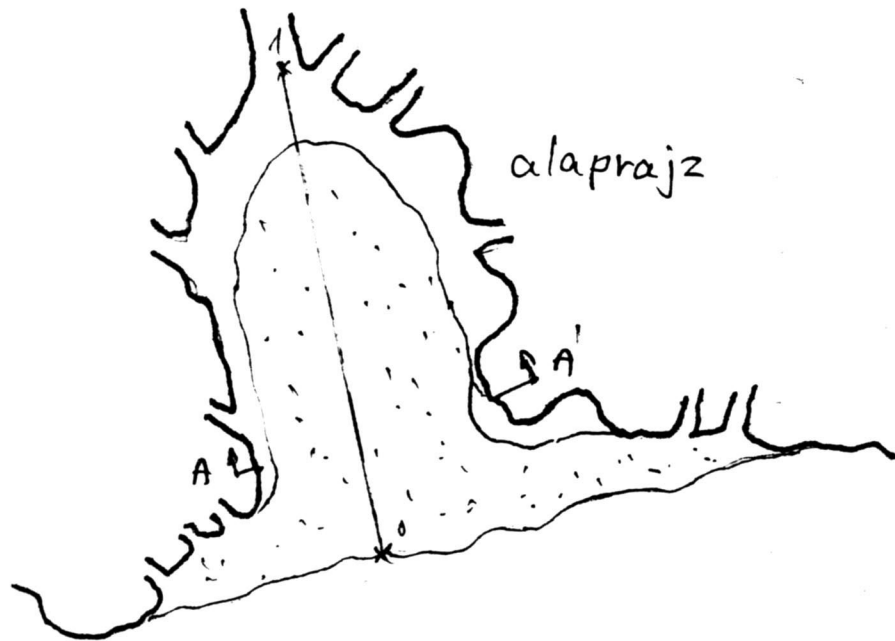
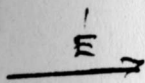


Felmérte: Gyurman Cs.  
Hári P.

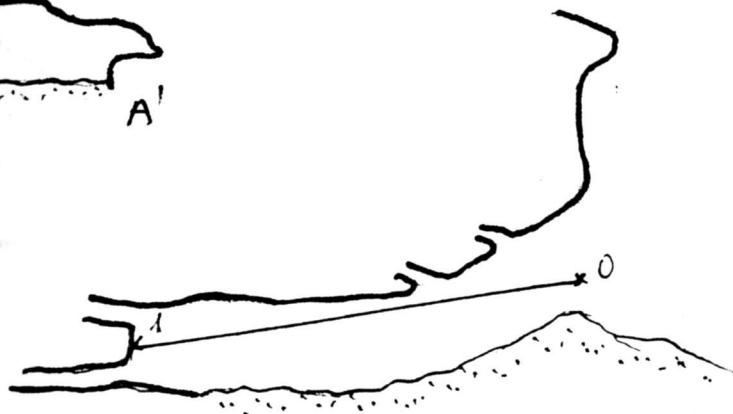
Bakony Bgk. Egy.

1991.

Vashátori k. sz. barlang  
Kislőd

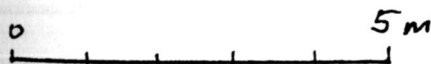


keresztmetszet



hosszmetszet

$M = 1:100$

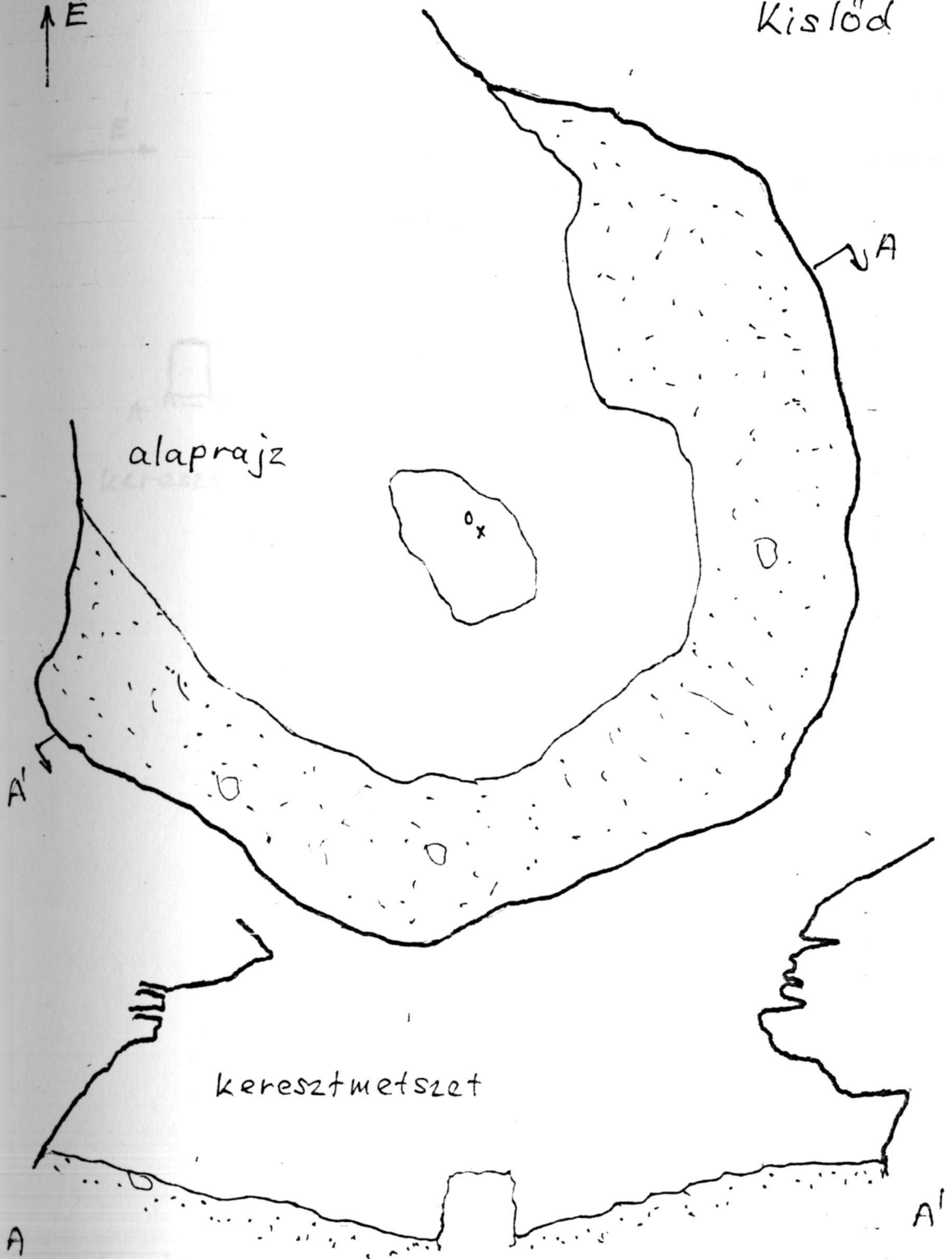
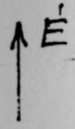


Felmérté: Gyurman Cs.  
Hári P.

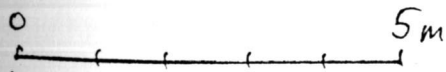
Bakonyi Bgk. Egy.

1991.

Vashámori 5.sz. bg.  
Kislőd



M=1:100

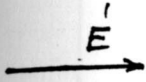


Felmérte: Gyurman Cs.  
Hári P.

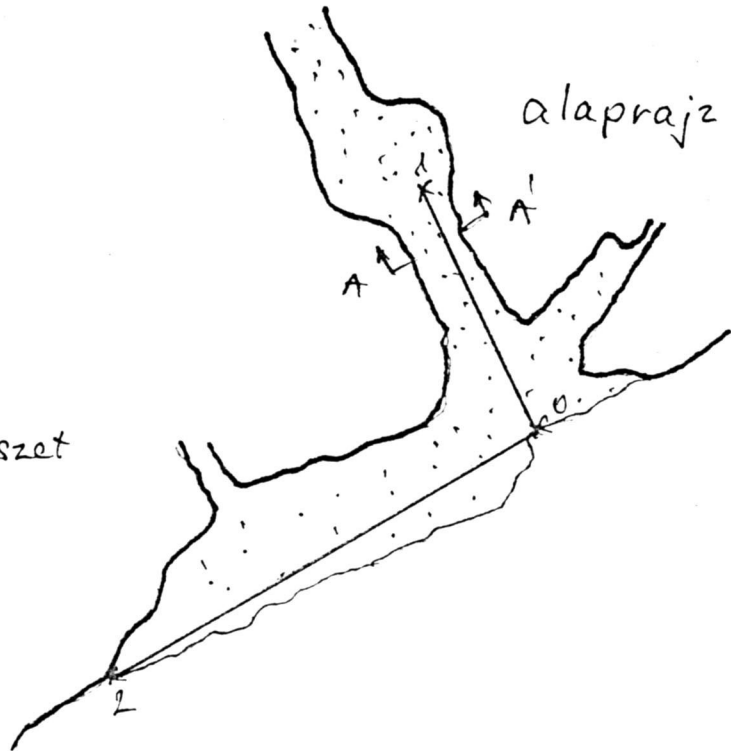
Bakony Bgk. Egy.

1991.

Vashátori G.sz. barlang  
kislőd



keresztmetszet

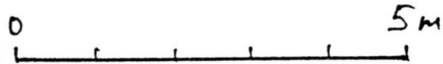


alaprész



hosszmetszet

M = 1:100

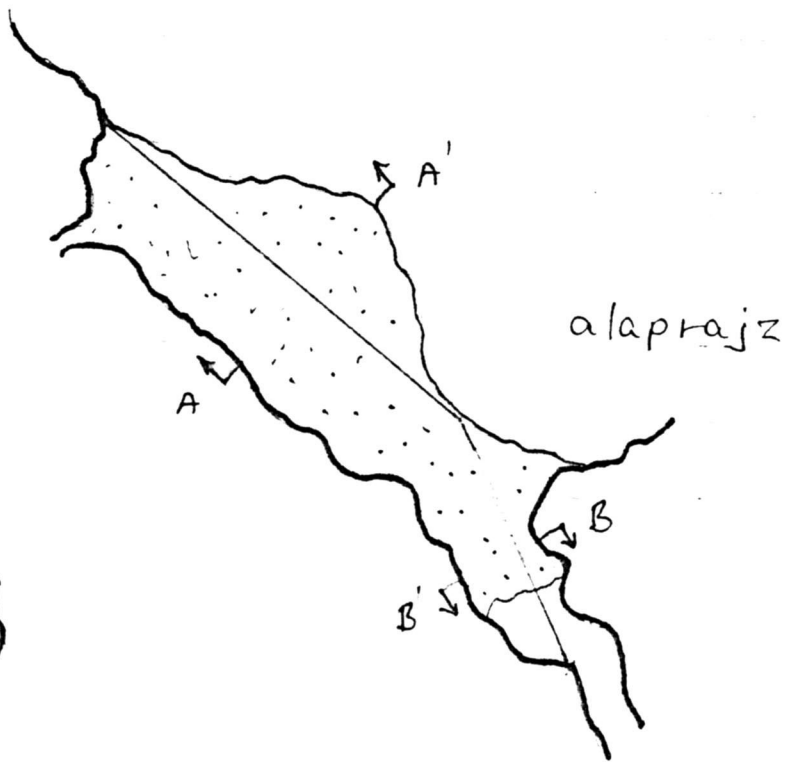
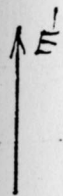


Felmérte: Gyurman Cs.  
Hári P

Bakony Bgk. Egy.

1991.

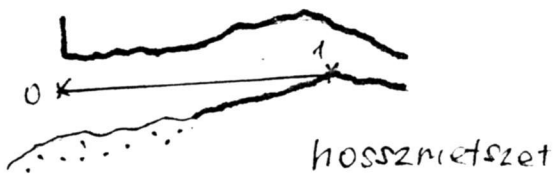
Vashátori 7. sz. barlang  
Kislőd



alaprész

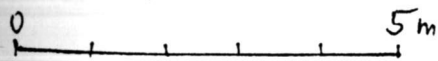


Kereszt-  
metszetek



hosszmetszet

M = 1:100

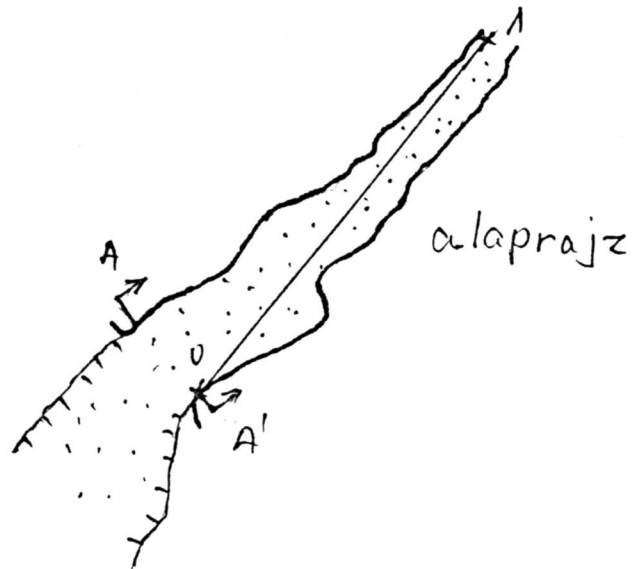
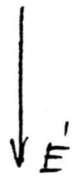


Felmérte: Gyurman Cs.  
Hári P.

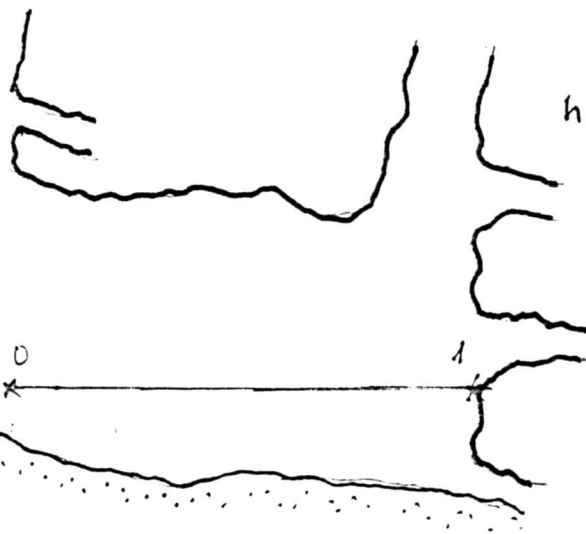
Bakony Bgk. Egy.

1991.

Küfői-sziklahasadék  
Ajka



alaprajz



hosszmetszet



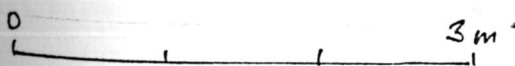
keresztmetszet

Felmérte: Gyurman Cs.  
Hári P.

Bakony Bgk. Egy.

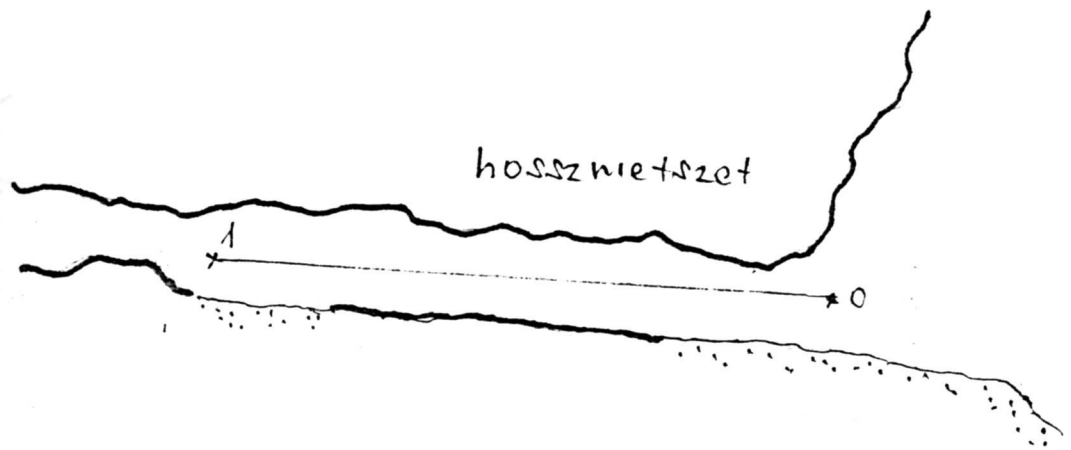
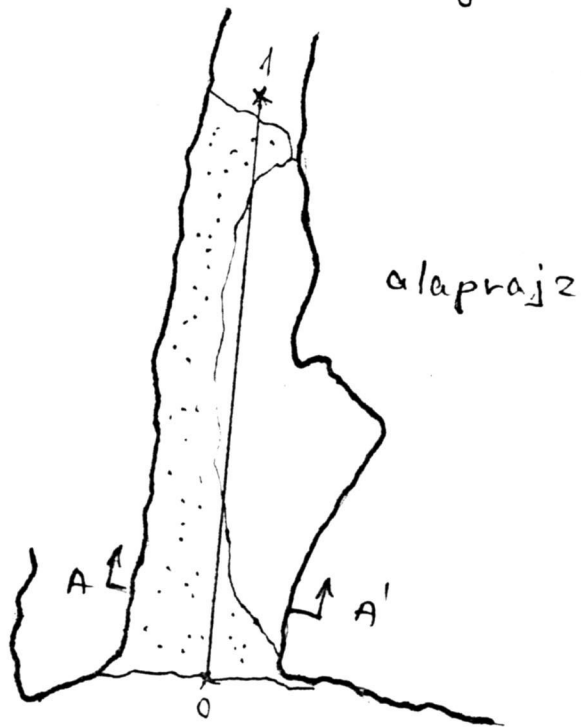
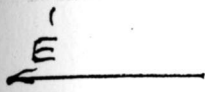
1991.

M = 1:50

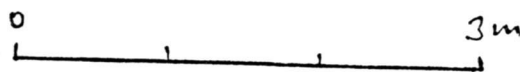




Sáras-kúti-árok 2. sz. sziklaürege  
Ajka-Padragkút



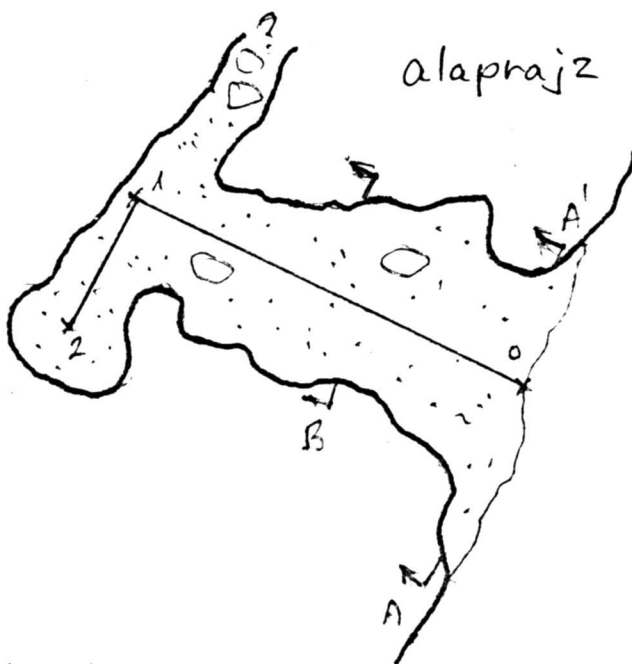
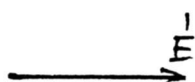
M = 1:50



Felmérte: Gyurman Cs.  
Hári P.

Bakony Bgk. Egy  
1991.

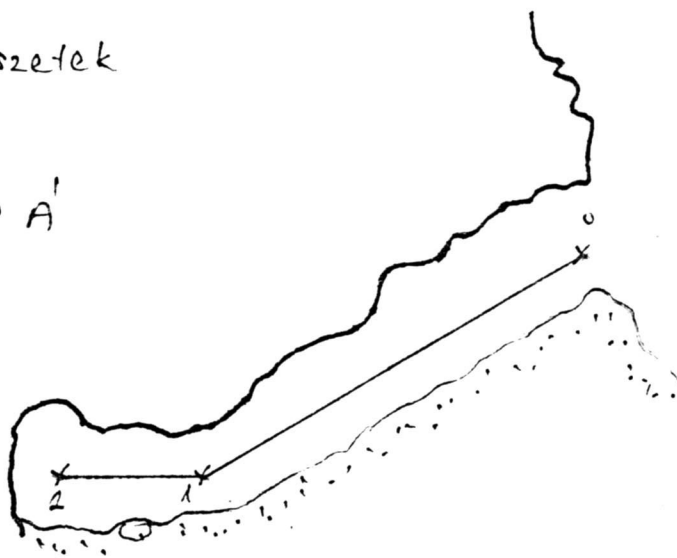
Szőci-sziklaüreg  
Taliándörögöl



alaprész

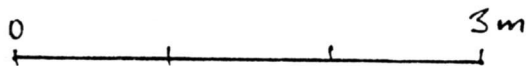


Kétszét-  
metszetek



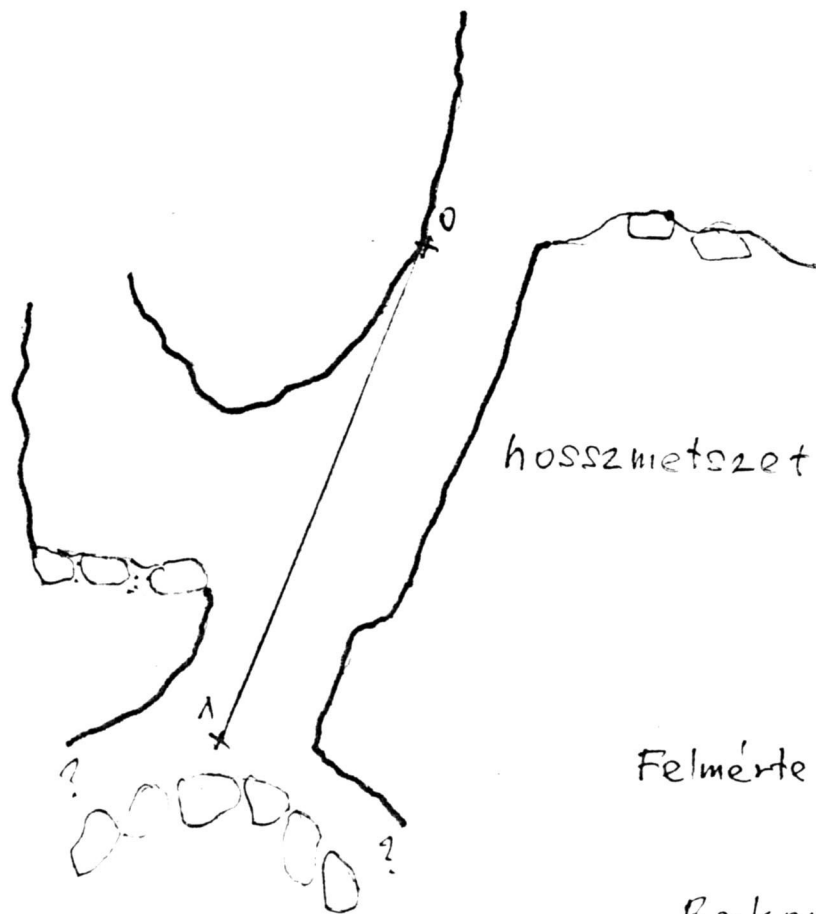
hosszmetszet

M=1:50

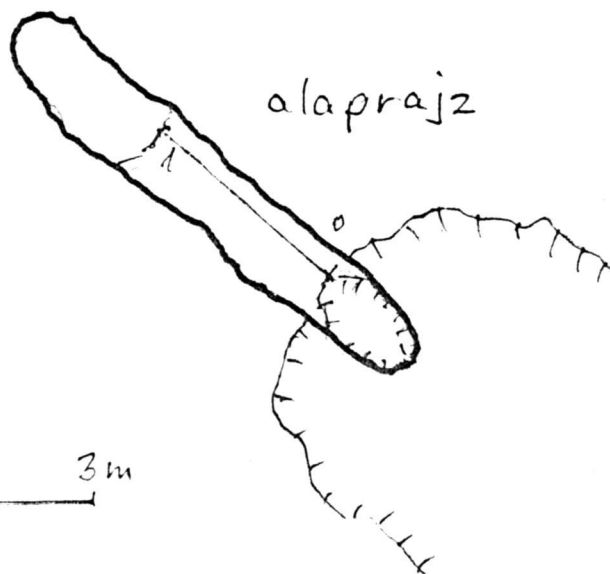


Felmérte: Gyurman Cs.  
Bakony Bgk. Egy.  
1991.

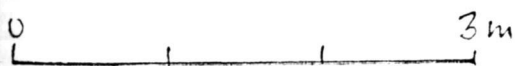
Ágó-fennsík sziklaüreg  
Sáska



Felmérte: Gyurman Cs.  
Hári P.  
Klinger L.  
Bakony Bgk. Eggy.  
1991.

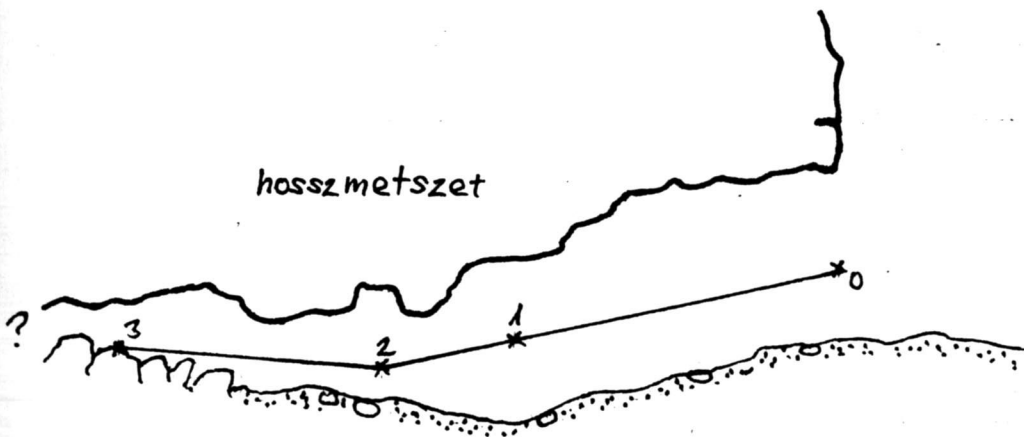
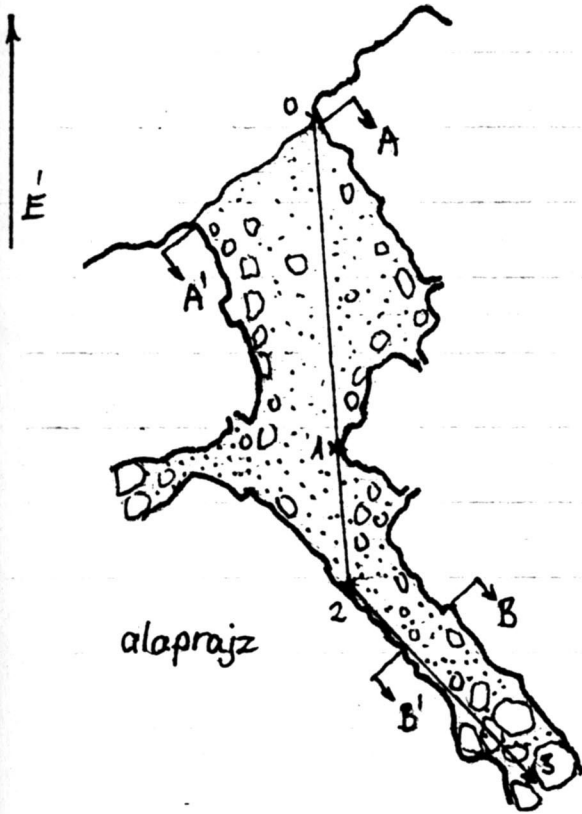


M=1:50



Vár-hegyi-barlang  
Vászoly

M=1:50 2m



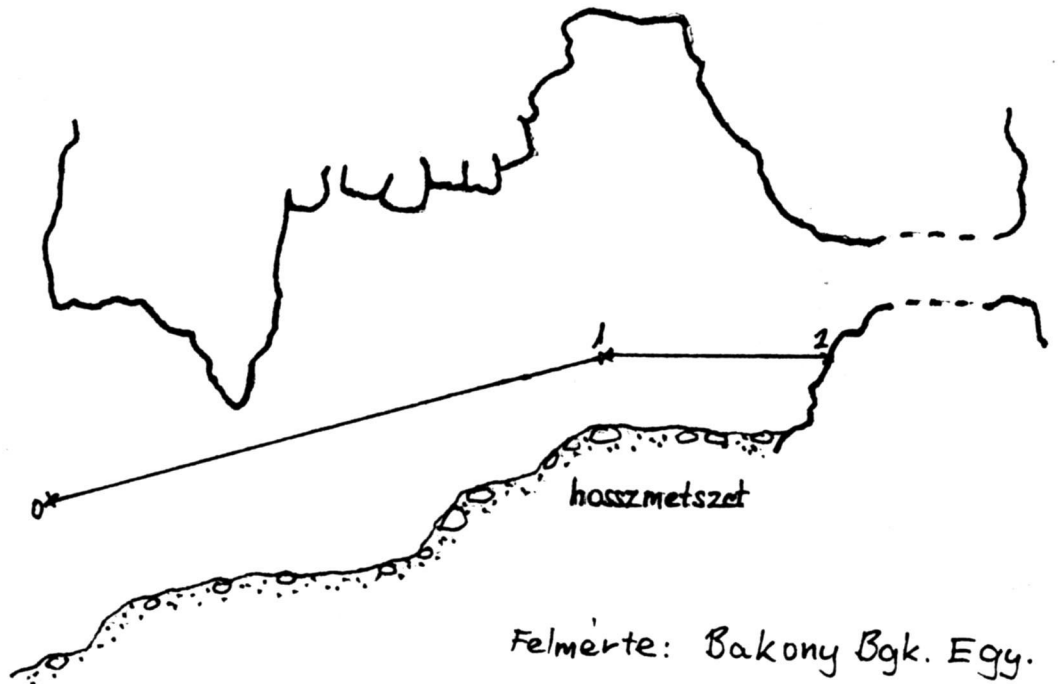
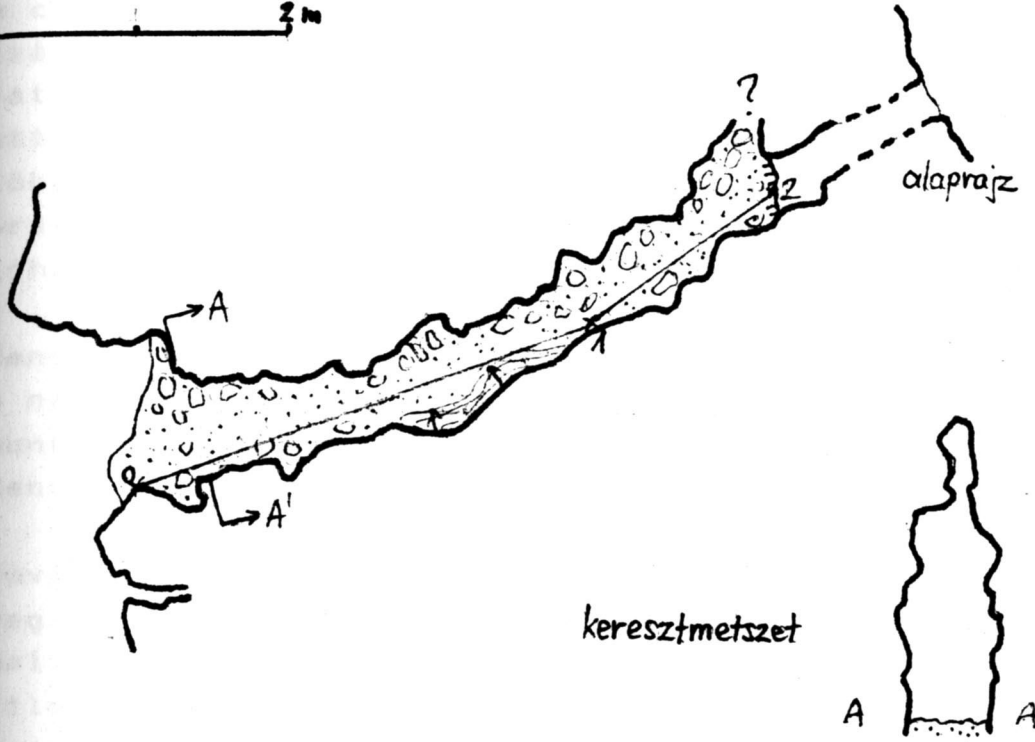
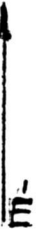
Felmérte: Bakony Bgk.  
Egy

1991.

# Nagyvár-tetői - sziklahasadék

## Vászoly

M=1:50  
0 2m



Felmerte: Bakony Bgk. Egy.

1991

## 6. Csoportélet (Húri P.)

A csoport életére nagyon rányomta a bélyegét, hogy létszámunk nagymértékben csökkent. Ebben több ok is közrejátszott: a fiatalok közül többen szórakozni és lányok után járnak, volt, akit "baleset ért" (megházasodott), többen "kiöregedtek", ráadásul megszűnt a kutatóház áramellátása, ami több ember kedvét elvette a kutatóházba járástól.

Rendszeresen csak 2-3 ember járt ki a kutatóházba, így a nagyobb volumenű munkákat nem tudtuk elvégezni, olyan munkákat végeztünk, amelyhez ez a kis létszám is elegendő.

Továbbra is rendszeresen tartjuk a kapcsolatot az Alba Regia, a Heliktit és a Bauxit csoporttal. Több alkalommal vettünk részt az ő területükön kutatómunkában, illetve ők jöttek nekünk segíteni.

Berta:

Az 1991-es vándorgyűlésen 5 fővel képviseltettük magunkat.

Berta:

Nyári táborunkat augusztus 6-tól 14-éig tartottuk a Kab-hegyen sárcsi-kúti kutatóházunkban átlagosan 5 fő részvételével.

Berta:

Ebben az évben is közreműködtünk az Ajkai Gyermekek Háza barlangkutató szakkörének vezetésében és a programjaik megszervezésében és lebonyolításában. Esetenként a gyerekek is részt tudnak venni, segíteni tudnak kutatómunkánkban.

Kataszteri tevékenységünket a Déli-Bakonyban végeztük. Ez a munka volt a csoportagok között a legnépszerűbb, mivel bejártuk az egész Déli-Bakonyt és nemcsak kataszteri munka volt, hanem egyben kirándulás is.

## Irodalomjegyzék

- Alba Regia Barlangkutató Csoport 1969. évi jelentése
- Bagó F.(1957):A magyar bauxitbányászat helyzete. Bány. Lapok 90. évf. 3.sz. Bp. p.238.
- Bertalan K.(1935):Beszámoló az 1935. év folyamán végzett barlangkutatásainkról. Veszprém.
- Bertalan K.(1936):Beszámoló a M.T.E. Bakonyi Osztálya Barlangkutató Csoportjának 1936. évi működéséről. Veszprém.
- Bertalan K.(1938):A Bakony-hegység barlangjai. Turisták Lapja 50. 1938. p.153-155 és 207-208.
- Bertalan K.(1943a):A barlangkutató szakosztály jelentése. A Budapesti Egyetemi Turista Egyesület beszámolója az 1942. jubileumi évről. Bp. BETE p.17-19.
- Bertalan K.(1943b):Barlangok. Turisták L. 55. 1943. p. 194, 235.
- Bertalan K.(1946):Ősállatok csontmaradványai kerültek elő egy veszprémi barlangból. Veszprémi Népszava.I.évf. 1.sz. Veszprém, 1946.aug.24.p.3.
- Bertalan K.(1947):Előzetes jelentés a Tekeresvölgyi kőfülke ásásának eredményéről. Bp.1947.jan.6-án. (Kézirat a Bakonyi Múzeumban)
- Bertalan K.(1955):Kiegészítés a bakonyi barlangok ismeretéhez. Földr.Ért. IV.évf. 1.f.1955. p. 55-62.
- Bertalan K.(1959a):Magyarország nemkarsztos barlangjai. Karszt- és Bg.kut.Táj. 1959. jan.-jún. p. 14-16.
- Bertalan K.(1959b):Néhány adat a bakonyi barlangok ismeretéhez. Karszt- és Bg.kut.Táj.1959. szept. p. 36-39.
- Bertalan K.(1962):A Bakony barlangjai. In Jakucs-Kessler:A barlangok világa. Bp. p. 234-247.
- Bertalan K.(1972a):A veszprémi térképlap területén lévő jelentősebb barlangok.(Deák M.:Magyarország 200000-es földtani térképsorozatához. L. 33-XII.Veszprém. p.15-24.
- Bertalan K.(1972b):1972-ben beérkezett terepjelentések. Karszt és Bgkut. Táj. 7. p.5.
- Bertalan K.(1976):Barlangleltár.

- Bertalan K.-Kretzoi M.(1960):A tekeresvölgyi barlangok Veszprém mellett és a örvös lemming legdélibb előfordulása. Karszt- és Barlangkutatás. II.p.83-93.
- Bertalan K.-Szokolszky I.(1935):A Bakony barlangjai. Turisták L. 47. 1935. p. 131-134.
- BETE Barlangnapló:I.kötet, 1931-1938, II.kötet, 1939-1943.
- Cseppkőbarlang a megyében. Veszprémi Független Hírlap. XII. évf. 40.sz. 1892. okt. 1.
- Cholnoky J.(1918):A Balaton hidrografiája. p.98.
- Cholnoky J.(1930):A napsugár diadala. A föld titkai. I. p.257.
- Cholnoky J.(1935):A barlangokról. Barlangvilág. V.k.p.2.
- Cholnoky J.(1938):Veszprém. Bp.-Kalocsa. (A Balatoni Társaság könyvtára 4.)
- Cholnoky J.(1940):Hegyek-völgyek. Bp. Franklin.
- Dier L.(1876):Földt.Közl. p.185-186.
- Dier L.(1877):Földt.Közl. p.27.
- Dornyay B.(1927):Bakony. Bp.
- Dornyay B.(1937):A Balaton-Bakony klasszikus turista-útjának tervezete. Balaton 30.évf.p.35-36.Bp.
- Darnay (Dornyay) B.(1954):A Keszthelyi-hegység hidrotermális jelenségei. Földr.Ért. III.évf. 1954. p. 665-672.
- Dornyay B.(1955):Bakony. Utikalauz.
- Dornyay B.-Zákonyi F.(1957):Balaton-felvidék. Utikalauz.
- Dudich E.(1932):Az aggteleki cseppkőbarlang és környéke. Függlék:Kisebb barlangjaink attekintése. p.168-169.
- Eszterhás I.(1983a):A Bakony barlangjai. In Bakony, Balaton-felvidék. Utikalauz. Bp.
- Eszterhás I.(1983b):A Kapolcsi Pokol-lik. Alba Regia Bkcs.Évk. p.72.
- Eszterhás I.(1984a):Lista a Bakony barlangjairól. A Bakonyi Term. Tud. Múz.Közl. 1984.3.sz. p. 13-30.
- Eszterhás I.(1984c):Pulai-bazaltbarlang. Alba Regia Bkcs.Évk. p.38.
- Eszterhás I.(1985b):A Pulai-bazaltbarlangban és környékén végzett kutatások. Alba Regia Bkcs.Évk. p.45.
- Eszterhás I.(1985c):A Kovácsi-hegy bazaltbarlangjai. Alba Regia Bkcs.Évk. p.57.



- Eszterhás I.(1985d):A Tátika bazaltbarlangjai. Alba Regia Bkcs. évk. p.192.
- Eszterhás I.(1985f):Jelentés a Pulai-bazaltbarlangról. MKBT Műsorfüzet május-június. p.12-13. Bp.
- Eszterhás I.(1985g):A nemkarsztos barlangok vizsgálata. MKBT Műsorfüzet november-december. p.11.
- Eszterhás I.(1985h):Adatok a Bakony szpeleofaunisztikai kutatásához. Alba Regia Bkcs. évk.
- Eszterhás I.(1985i):A Kapolcsi Pokol-lik. Folia Mus.Hist.-nat. Bak. IV.köt. Zirc, p.39-42.
- Eszterhás I.(1986):A Pulai-bazaltbarlang és környéke. Karszt és barlang. I. p.23-32.
- Eszterhás I.(1987):A Bakony bazaltbarlangjai. Föld és ég.17.sz. p.360-364.
- Eszterhás I.(1988a):A magyarországi bazaltbarlangok kutatásának eredményei. Karszt és Barlang. I. p.15-20.
- Eszterhás I.(1988b):A Tátika bazaltbarlangjai. A Bak.Term.tud. Múz.Közl.
- Eszterhás I.(1988c):A Kovácsi-hegy bazaltbarlangjai. A Bak.Term.tud.Múz.Közl.
- Eszterhás I.-Kocsis A.(1985):A Pulai-bazaltbarlang mikroszkópikus gombáinak izolálása. Alba Regia Bkcs.évk. p.55.
- Fényes E.(1836):Magyarországnak s a hozzá csatolt tartományoknak mostani állapotja...I.k.p.419.,455.,491. Pest.
- Fényes E.(1847):Magyarország leírása. II.r.p.70.,78. Pest.
- Fényes E.(1851):Magyarország Geographiai Szótára. I.k.p.174., 217. Pest.
- Földvári A.(1933a):A Bakony-hegység mangánérctelepei. Földt.Közl. 62.(1932.évi) p.15. Bp.
- Földváry M.(1933):A Bakony és a Bakonyalja természeti értékei. Erdészeti Lapok 72.évf.p.34.,1026-1029.
- Gombocz E.(1945):Diaria itinerum Pauli Kitaibelii. 1-2.Auf Grund originaler Tagebücher zusammengestellt von... Bp. Ung. Naturwiss.Mus. p.387.
- Gondárné Sőregi K.-Gondár J.(1988):A Balaton-felvidék karsztvíz-földtani vizsgálata. Hidr.Közl.68.évf.6.sz. p.348-356.
- Gönczöl I.(1985a):Bándi 1.sz.barlang. Alba Regia Bkcs.évk. p.161.

- Gönczöl I.(1985b):Báncsi 2.sz.barlang. Alba Regia Bkcs.évk. p.162.
- Gyurman Cs. szerk.(1985):A Bakony Bgk. Csop. 1985. évi jelentése  
Ajka 1985. Kézirat
- Gyurman Cs. szerk.(1986):A Bakony Bgk. Csop. 1986. évi jelentése  
Ajka 1986. Kézirat
- Gyurman Cs. szerk.(1987):A Bakony Bgk. Csop. 1987. évi jelentése  
Ajka 1987. Kézirat
- Gyurman Cs. szerk.(1988):A Bakony Bgk. Egy. 1988. évi jelentése  
Ajka 1988. Kézirat
- Gyurman Cs. szerk.(1989):A Bakony Bgk. Egy. 1989. évi jelentése  
Ajka 1989. Kézirat
- Gyurman Cs. szerk.(1990):A Bakony Bgk. Egy. 1990. évi jelentése  
Ajka 1990. Kézirat
- Herendi J.-Markó L.(1966):Néhány dolomitbarlang cseppköveinek  
vizsgálata. K. és B. II. p.53-54.
- Horváth J.(1965):A szentgáli barlang felmérése. Karszt és Barlang  
II. p.67-70.
- Jaskó S.(1936b):Adatok a bakonyi karszt ismeretéhez. Turisták L.  
48. p.58-59.
- Juhász J.:Hidrogeológia. Bp.
- Kadic O.(1935):A magyar barlangkutató állása az 1934. évben.  
Barlangvilág. 5.k.p.11-18.
- Kadic O.(1939):Védjük meg természeti értékeinket. Természet  
35.évf.p.226-228. Bp.
- Kadic O.(1940b):A magyar barlangkutató állása az 1939. évben.  
Barlangvilág. 10. p.11-16.Bp.
- Kadic O.(1942a):A barlangok mint természeti emlékek. Term.tud.  
Közl. 74.k.p.225-233. Bp.
- Kárpát J.(1978):A Bujó-lik kutatása. Alba Regia Bkcs. évk.
- Kocsis A.(1976):Adatok a Bakony-hegység karsztobjektumainak is-  
meretéhez. Székesfehérvár. p.4. Kézirat.
- Kolacskovszky L.(1931):A Déli-Bakony. Természetbarát.p.2-3.
- Kolling O.(1935):Buda és Veszprém közti régi kapcsolatok. Veszpré-  
m vármegye. 1935. dec. 22. p.6.
- Kompolthy T.(1892):A szentgáli cseppkőbarlang. Veszprémi Függet-  
len Hirlap. XII.évf. 41.sz. 1892. okt. 8.
- Kordos L.(1984):Magyarország barlangjai. Bp.
- Laczkó D.(1928):A szentgáli tűzköveshegyi barlangok. évi jelentés  
a Veszprémi vármegyei Múzeum ... 1927/28. évi  
fejlődéséről...p.44-47. Veszprém

- Láng S.(1958):A Bakony geomorfológiai képe. Földr.K. 4. p.325-346
- Leél-Össy S.(1959):Jelentés az 1959. évi karszt és barlangkutatásaimról. Karszt és Bgkut. Táj. dec. p.29-31.
- Lipták G.(1955):Sümeg. Utikalauz. p.8.
- Lóczy L.(1905):A Balaton-felvidék leendő turistaútjainak ....  
Tuisták L. XVII.évf. p.136.
- Margittay R.(1942a):A Balatonvidék barlangjai. Balatoni Kurír.  
Bp.1942. júl.23.p.1. és júl.30.p.2-3.
- Margittay R.(1942b):A Balaton vidékének barlangjai. Barlangvilág.  
12.k.p.76-80. Bp.
- Margittay R.(1943):Balaton. Tájak - emberek. Bp.Vajna és Bokor.  
320.p.
- Markó L.(1960a):Új barlang nyílt meg a veszprémi Csatár-hegyen.  
Karszt- és Bg.kut.Táj. (12) p.321.
- Markó L.(1960b):Beszámoló a veszprémi barlangkutató csoport 1954-  
1959. évi munkájáról. Karszt- és Bg.kut.Táj.  
jún. p.323-325.
- Markó L.(1960c):Beszámoló a veszprémi barlangkutató csoport 1960.  
évi munkájáról. Karszt- és Bg.kut.Táj.(12) p.583.
- Markó L.(1962):Jelentés a Veszprémi Barlangkutató Csoport 1961-  
ben végzett munkájáról. Karszt- és Bgkut.Táj. IV.  
52.o.
- Markó L.(1963):Jelentés a Veszprémi Barlangkutató Csoport 1962.  
évi munkájáról. Karszt és Bgkut.Táj. I-II.p.33.
- Markó L.(1965a):Jelentés a Veszprémi Barlangkutató Csoport 1964.  
évi munkájáról. Karszt és Bgkut.Táj. 1-2. 29-30.o.
- Markó L.(1965b):Barlangnap 1965. K. és B. I. p.39.
- Markó L.-Almássy G.(1961):A Bujó-lik víznyelőbarlang.  
Term.tud.Közl. 92(7) p.324-325.
- Nárai Szabó Gy.(1928):Zalaország. Zalamegyei Almanach.  
Zalaegerszeg. IV. köt. p.176-178.
- Negyven új barlangot fedeztek fel Erdélyben tavaly. Új nemzedék.  
Bp. 1942. márc. 2. p.7.
- Németh P.(1965):A bakonyi barlangkutatások régészeti eredményei.  
K. és B. I. p.7-10.
- Oláh J.(1834):Balaton mellyéki tudósítások barátságos levelekben.  
Tudományos Gyűjtemény. III.k.p.78. Bp.
- Patyi L.(1870):Kapolcs és vidéke Zalamegyében. Hazánk s a Külföld  
VI.évf. p.226. Pest.
- Pápa M.(1943):A barlangok romantikája. Barlangvilág 13.k. p.1-23.

- Pavay-Vajna F.(1911):Néhány újabb barlang ismertetése. Földt. Közl. XLI.k. p.787.
- Pávay-Vajna F.(1930):A forró gőzök-gázok szerepe a barlangképződésnél. Hidr.Közl. X. Bp. p.130.
- Pesty F.(1864):Helységnévtár
- Péchy-Horváth R.(1942):Sok feltáratlan szépséget rejtenek Magyarország barlangjai. Országjárás 3.(8.)évf. 9.(10.)sz.p.6.,11.(12.)sz.p.4. Bp.
- Posewitz T.(1893a):A szentgáli cseppköbarlang.Földt.Közl.23.évf 4-5.sz.p.104-106.
- Posewitz T.(1893b):A szent Gáli cseppköbarlang. Term.Tud.Közl. 25. p.41.
- Réső Ensel S.(1880):Veszprém megyei helynév-magyarázatok. Veszprém. 1880.évf. 21.sz.
- Rhé Gy.(1932):évi jelentés a Veszprémvármegyei Múzeum ... 1931/1932. évi fejlődéséről...p.14. Veszprém.
- Rhé Gy.(1934):Veszprémvármegyei barlangok. Veszprém. 1934. Kézirat.
- Rómer F.(1860):A Bakony. p.123. Győr.
- Rozlozsnik P.(1940):A csingervölgyi bányászat múltja, jelene és jövője. Földtani Int. évi Jel. 1933-35. 3.k. p.1179-1229. Bp.
- Szádeczky-Kardoss E.(1942):A Dunántúli-Középhegység karsztvizének néhány problémájáról. Hidr.Közl.21. (1941.évi)k.p.67-92. Bp.
- Szecsödy Gy.J.(1937):A bakonyi Benárd-barlang. Barlangvilág. VII. p.21-22.
- Szeghalmy Gy.(1937):Dunántúli vármegyék. Bp.
- Szentes F.(1971):Caves formed in the volcanic rocks of Hungary. Karszt és barlangkutató. VI. Bp. p. 117-127.
- Vajkai A.(1960):Zomboly a Csatár-hegyen. Középdunántúli Napló. 1960. máj. 24.
- Veress M.(1980):Adatok a Bujó-lik morfogenetikájához. Cholnoky J. Bkcs. évi Jelentése. Kézirat.

## Tartalomjegyzék

1. Az 1991. évi munkaterv végrehajtásának értékelése	2
2. Összefoglalás	3
3. Feltáró kutatás, barlangvédelem	5
3.1. Öreg-köves-víznyelőbarlang	5
3.2. Bujó-lik	5
3.3. Barlangvédelem	7
4. A kutatások eredményeinek feldolgozása	9
4.1. Lefolyástalan mélyedések a Déli-Bakonyban és a Balaton-felvidéken	9
4.2. Biológiai megfigyelések	12
4.3. Megállapítások, kiegészítések a Bujó-lik morfológiájához, genetikájához	17
4.4. A 4430-as kataszteri terület kataszterezésének tapasztalatai	23
5. Barlangkataszterezés	28
5.1. A 4430-as kataszteri terület	28
5.2. A 4462-es kataszteri terület	58
6. Csoportélet	60
Irodalomjegyzék	61



1.kép Benedek-hegyi-köfülke



2.kép Török-lik



3.kép Csörgő-malmi-kőfűlke



4.kép Tekeres-völgyi-rókalyuk



5.kép Miklóspál-hegyi 3.sz. barlang



6.kép Vashátori 4.sz. barlang





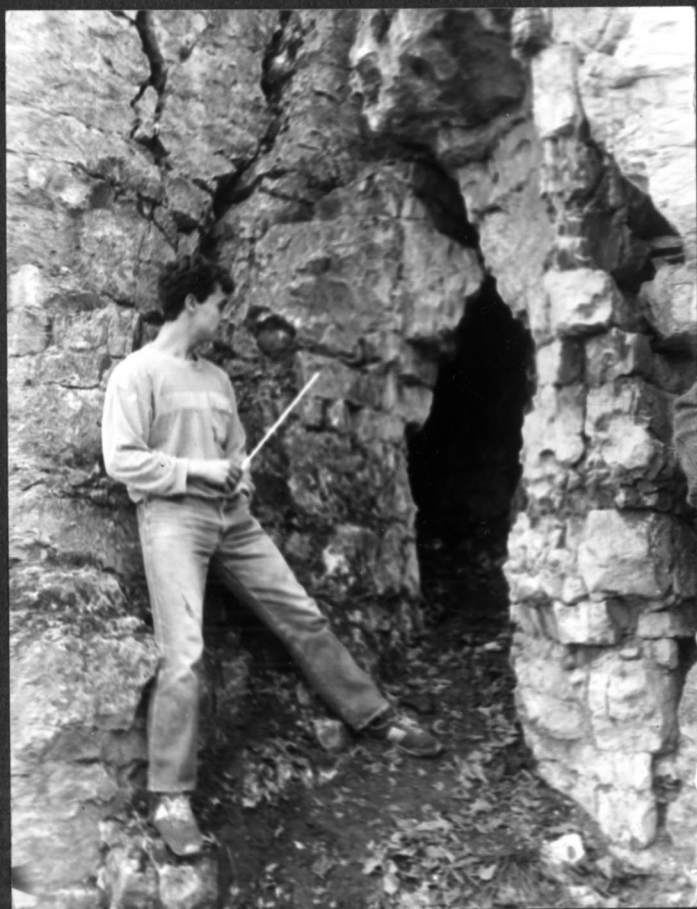
7.kép Szôci-sziklaüreg



8.kép Darvas-tói-barlang



9.kép Vár-hegyi-barlang



10.kép Nagyvár-tetői-sziklahasadék



11.kép A vándorgyűlésen



12.kép Gyakorol az utánpótlás



13.kép Kutatóárok az Öreg-köves-víznyelőben